N. ȘTEFĂNESCU

LUNGA VARĂ...

NICOLAE ŞTEFĂNESCU

LUNGA VARĂ FIERBINTE A MAIORULUI MORARU

roman

EDITURA DACIA
CLUJ 1972

I

La început, această nouă amânare o iritase. Era a şasea. „Este mult mai bine să insistăm acum, doamnă, îi spusese croitoreasa, inutil, de altfel, pentru că ştia ea şi singură că acesta era adevărul, decât să nu va pice bine atunci când nu se va mai putea face nimic. Un corp atât de frumos ca al dumneavoastră merită să fie foarte bine îmbrăcat...” Asta era începutul unui lung discurs care nu se sfârşea decât în clipa în care madam Vişoianu scotea ultimul ac şi fixa data viitoarei întâlniri. „În definitiv nu e nicio grabă, îşi mărturisea Irina. Ba, dacă stai să te gândeşti puţin, e chiar destul de plăcut. Ce program ai astăzi după-amiază?... Of! Am o probă... Nu se mai termină odată”... Şi când se termină e neapărat necesar să înceapă din nou pentru că altfel...

O pornise spre casă. Avea de mers aproape o jumătate de ceas, dar făcea întotdeauna drumul pe jos prin străzile acelea pustii care ocoleau centrul oraşului. Era nemaipomenită liniştea acestor străzi. Aici nu se schimbase aproape nimic în ultimul sfert de veac. Nici n-ai fi bănuit că, după câteva staţii de autobuz, te trezeai în forfota unui mare oraş. Dar tocmai de această forfotă căuta Irina să fugă. Era sătulă de zgomot, de mijloace de transport în comun, de automobile, de neon, de îmbulzeală, de praf şi de aer fierbinte mirosind a asfalt şi a sudoare. Îi plăcea calmul acestor străzi cu căsuţe mici, cu câte o grădiniţă destul de mărişoară în faţă, cu flori, cu multe flori, cu pomi, cu stupi, cu porumbei, cu tot ceea ce oamenii au dobândit atât de greu şi pierd acum atât de uşor... De fiecare dată când mergea pe aici, spre casă, întorcându-se de la madam Vişoianu, care o amânase din nou, Irina păşea agale şi nu se sfia să întârzie în dreptul vreunei curţi, fermecată de frumuseţea unui trandafir ori de capul atât de expresiv al câinelui lup care o privea atent întrebându-se ce intenţii o fi având această ciudată făptură. Câinele lup de la numărul 28 al străzii Enache VII – „odată şi odată tot am să aflu eu, îşi spunea Irina, de ce îi

spune acestei străzi Enache VII” – ajunsese să o cunoască şi să dea vesel din coadă când se oprea să-l admire. „De data aceasta, gândi Irina, n-am să-l văd. Plouă, se întunecă şi cred că s-a ascuns”. Începuse, în adevăr, să plouă şi, deşi era iulie, nu cădea o ploaie de vară, nu cădea o ploaie caldă şi repede şi veselă, ci o ploaie măruntă, de toamnă, care răcise repede atmosfera. Irina se înfioră, dar nu grăbi pasul. Ajunse la numărul 28 al străzii Enache VII şi, spre marea ei surprindere,lupul era prezent la întâlnire. Prietenos, el se ridică pe balustrada de beton a gardului şi, printre zăbrele, scoase o labă enormă oferindu-i-o. Râzând, Irina dădu mâna cu noul său prieten. Acum era limpede că se împrieteniseră. Îl mângâie pe creştetul capului şi se părea că lucrul acesta nu displăcea de fel patrupedului care, conştient însă că nu e bine să exagerezi în relaţiile cu oamenii, sări vesel, se duse glonţ în cuşcă de unde scoase un cap enorm, proptit pe cele două labe din faţă. Pentru astăzi ajunge, părea să-i spună el Irinei care, la rândul ei, pricepu mesajul şi-şi văzu veselă de drum. Zece case mai încolo văzuse alaltăieri un superb boboc de trandafir. S-o fi deschis? Dacă s-a deschis, începu Irina un rămăşag cu ea însăşi, atunci înseamnă că mâine... Nu. Nu avea curajul să parieze. În definitiv, se putea ca trandafirul să fi fost tăiat şi oferit unei femei frumoase... Şi dacă proprietarul casei ar aştepta-o, aşa cum o aşteptase câinele lup, de la numărul 28? Şi dacă i-ar oferi un buchet de trandafiri? Ar primi? Şi de ce nu? Irina visa uneori – şi acum visa – că este regina unei ţări mici, alcătuită numai din aceste străzi, cu aceste case frumoase şi că această plimbare nu este, de fapt, decât o inspecţie oarecare... Zâmbea, mulţumea oamenilor pentru faptul că-şi îngrijesc cum trebuie casele, se vedea luând în braţe copii, sărutându-i şi aşa se face că nu-şi dădu seama de la început că în după-amiaza aceea se petrecea, totuşi, un lucru neobişnuit... În clipa în care realiză că acest lucru neobişnuit nu era altceva decât motorul unui automobil care merge foarte

încet, se opri locului mirată. Niciodată, cel puţin în zilele şi la ceasurile în care trecuse ea pe aici, aşa se nimerise pesemne, ar fi absurd să-şi închipuie altceva, niciodată nu întâlnise un automobil... I se păru chiar ciudat, pentru ca după aceea să i se pară revoltător, o profanare. Cum poate fi tulburată pacea unor asemenea locuri de zgomotul oribil al unei maşinării? Cum poate fi infectat aerul acesta plin de miresme ameţitoare cu gazele puturoase care ies dintr-o ţeavă de eşapament? Îi plăcea şi ei automobilul, avea de gând să discute serios cu Sergiu treaba asta, trebuia să-şi ia şi ea carnet, dar acum şi aici... Automobilul mergea însă neobişnuit de încet, şi lucrul acesta o făcu pe Irina să întoarcă privirile. Era o maşină mare, asta a fost tot ce a apucat să vadă pentru că în secunda în care se uitase în urmă faza mare o obligă să-şi închidă ochii. În clipa aceea Irina se simţi neliniştită. „M-o fi urmărind, îşi spuse ea, cine ştie de când m-o fi urmărind fără să ştiu, că asta e ultima modă să agăţi femeile din automobil, dar asta e mai puţin important, mai important este că s-a întunecat, ca ploaia i-a gonit pe oameni în casă şi că ăsta poate să-şi facă de cap. Fleacuri. Asta e literatură...” Automobilul se apropie, o depăşi şi, în momentul în care Irina se afla cu numai doi paşi în urma lui, stopă. N-ar fi putut spune de ce, dar, la rândul ei, Irina se opri. Portiera maşinii se deschise, însă nimeni nu coborî. Irina îşi spuse în gând „dă doamne să nu fie decât un vis urât, nu se poate să fie adevărat, nu se poate, dar dacă totuşi este adevărat nu am decât un singur lucru de făcut, să ţip, să urlu, poate că e cineva prin apropiere, care n-a dat încă drumul la televizor ori la radio, şi o să mă audă”, dar niciun sunet nu izbuti să scoată. La început văzu o pălărie mare de pai, apoi o mână care se proptea de mânerul portierei, apoi doi ochelari negri şi se gândi că la ora asta e ridicol să porţi ochelari negri şi apoi se auzi glasul, da, glasul acela pe, care nu-l auzise niciodată, glasul acela pe care nădăjduise că n-o să-l audă vreodată şi pe care-l auzea acum atât de clar... Şi

glasul nu-i spuse nimic urât, nimic înfricoşător, dimpotrivă, glasul căuta, era evident lucrul acesta, glasul căuta să fie cât mai duios, cât mai liniştitor, cât mai prietenos

— Bună seara, doamnă Irina Văleanu.

Atât. „Bună seara, doamnă Irina Văleanu”. Ce putea fi mai neutru, mai amical chiar? Dar nici nu apucase Irina să-şi pună vreo întrebare, nici nu apucase să se stingă în aer vibraţia ultimei silabe a numelui său, când portiera se închise şi maşina ţâşni pierzându-se în noapte.

Ce fusese asta? Bine, bine era evident că sosise, era evident că... ba, nu, nimic nu era evident. Te puteai aştepta, dimpotrivă, la orice, la orice... La tot ce putea fi mai rău. Mai ales la tot ce putea fi mai rău. Când se dezmetici, îşi dădu seama ca umbrela era închisă, oare când o închisese? şi că apa, care îşi croise drum prin părul ei, i se prelingea pe gât, pe ceafă, coborând pe sub rochie şi învăluindu-i trupul ca o sârmă rece şi rea de care abia aştepta să scape.

Porni spre casă fără să mai deschidă umbrela, fără să-i mai pese de ploaie, gândindu-se la un singur lucru: la tot ceea ce ştia că avea să înceapă şi la tot ceea ce nu ştia cum avea să se sfârşească.

II

Inginerul Victor Andreescu sosi la institut cu noaptea în cap. Era exact ora şase în clipa în care maşina lui, o Dacie roşie, opri claxonând în faţa porţii. Era obişnuit portarul cu aşa ceva, nu-l mira nimic atunci când era vorba de Victor Andreescu, nu-l mirase nici săptămână aceea în care inginerul sau doctorul, totuna, că era şi una şi alta, nu se mişcase o clipă din clădire, cum era să-l mire că acum, vara, venea la ora şase? Până la opt, când începea programul, avea omul două ceasuri de linişte, fără

telefoane, fără vizite, fără vă pofteşte tovarăşul director general, ori tovarăşul director general-adjunct, ori tovarăşul inginer-şef, ori... slavă domnului, erau destui. Câte nu se pot face în două ceasuri de linişte, gândi Mardare deschizând larg poarta şi zâmbind inginerului.

Inginerul gară maşina în curte, la umbra unor nuci bătrâni care scăpaseră ca prin minune de furia celor ce cred că o construcţie nouă trebuie înconjurată numai de ciment, o încuie şi intră în clădire. Femeia de serviciu nici nu venise încă, dar Victor ştia că Mardare avea s-o informeze despre prezenţa lui, ceea ce însemna că biroul urma să rămână o zi nemăturat şi cu praful neşters. Dar nu acesta era lucrul care-l preocupa. Astăzi trebuie să înceapă, trebuie să rostească formula magică, şi, aidoma ucenicului vrăjitor din poveste, se întreba dacă avea să fie în stare să stăpânească forţele odată dezlănţuite. Nu avea însă de ales. Alesese demult, hotărâse, cale de întoarcere nu mai exista şi jocul trebuia jucat. Nu simţea nicio emoţie. Matematician prin vocaţie, Victor nu făcea decât să revadă întregul său sistem de ecuaţii cu mai multe necunoscute şi să încerce să descopere care din aceste necunoscute ar putea, cumva, să nu-şi afle soluţia. Lucru, pe care, desigur, el nu-l dorea.

Scoase din servietă un dosar, îl puse pe masă, îşi pregăti fără grabă cafeaua şi se cufundă în lucru. Niciodată nu era mai el însuşi decât în ceasurile în care plutea între cifre. Se simţea liber, calm, stăpân pe totul, stăpân pe toate reacţiile şi pe toate gândurile lui şi se simţea chiar fericit.

La orele opt precis se ridică de la masa de lucru. Strânse cu grijă filele, le puse la locul lor în mapă, încuie mapa în seif şi puse cheia în buzunar. Acum! Acum avea să dezlănţuie furtuna. Zâmbi. Se simţea, glumind cu propria lui fiinţă, un om important. Acţiunea lui, o acţiune simplă, calmă, clară, avea să schimbe, pentru o perioadă de timp, pe care nimeni nu ar fi putut-o prevedea, nici el nu îndrăznise să se lanseze în asemenea pronosticuri, avea să

schimbe viaţa unor oameni. Domnul X sau domnul Y îşi făcuseră pesemne planuri pentru după-amiaza acelei zile. Bilete de cinema, o vizită... Şi niciunul dintre ei nu ştia acum că vizita lor nu va mai avea loc, că filmul avea să ruleze cu cel puţin un scaun liber în sală...

Ora opt şi zece minute. Victor Andreescu ieşi din birou şi se angaja pe culoarul care avea să-l conducă în dreptul ascensorului. Apăsă pe buton, cabina sosi. O uşă se deschise, în spatele lui apăru inginerul Octavian Stambuliu. Un pisălog. Simpatic, de altfel, dar îngrozitor de pisălog. Stambuliu nu căuta niciodată să-şi dea seama dacă omul pe care-l întâlnea avea sau nu chef de şuetă, dacă era sau nu în stare să recepţioneze toate amănuntele privind ultima lui aventură... „Nu, gândi Victor, de data asta n-am să-l iert, nu pot, nu am timpul necesar, nu am dreptul. De data asta trebuie să fiu nepoliticos”.

— Servus, Victoraş. Încotro?

— În direcţie inversă.

Stambuliu deschise ochii mari.

— Adică...

— Adică aş vrea să pleci tu întâi sau să plec eu întâi, cum vrei, nu are nicio importanţă, dar să nu plecăm în niciun caz împreună... Am un singur minut la dispoziţie şi trebuie ca să ajung la timp într-un anume loc. E clar?

Deschise uşa de la lift, intră şi apăsă pe buton lăsându-l pe Stambuliu perplex.

— A înnebunit...

Ascensorul opri la etajul al patrulea al clădirii. Camera biroului special era a treia pe dreapta. Victor ciocăni de două ori şi deschise uşa. Onciu era cufundat în lectura ziarului. Văzându-l pe Victor se ridică politicos. Era un băiat tânăr, acest Onciu, slab, incredibil de slab, cu nişte ochi mari şi vioi care-i trădau întotdeauna sentimentele.

— Cum merge, băieţică? lansă Victor aşezându-se într-unul din cele două fotolii comode aflate în încăpere.

— Splendid, tovarăşe inginer. Splen-did!

— Ei lasă-mă?

— Pe cuvântul meu.

— Bravo! Onciule, băiatule, să ştii că mă bucur. Nu-mi vinzi şi mie reţeta fericirii?

— Îmi pare rău! Puteţi să-mi cereţi orice, dar numai asta nu! Vă rog... Atâta avere am şi eu...

— Bine. Cum crezi. Dar eu zic că n-ai face rău să mai reflectezi. Am să dau însă curs invitaţiei tale şi am să-ţi cer altceva.

— La dispoziţia dumneavoastră, făcu Onciu punând mâna pe chei pentru a-i da de înţeles lui Victor ci a priceput despre ce este vorba.

— Bravo! Dă-mi, te rog, 10-V-A.

Onciu se îndreptă spre uşă şi o încuie. Era o dispoziţie foarte veche şi foarte severă a conducerii ca în momentul în care se descuia seiful documentelor secrete, uşa biroului să fie încuiată. Ca la fotograf, zâmbi Onciu, ca în camera obscură. Căută apoi cheia de care avea nevoie şi se îndreptă spre peretele aflat în spatele biroului său. Descuie o uşă care adăpostea un dispozitiv de cifru. Victor se cufundase în lectura ziarului. Auzi mecanismul învârtindu-se şi auzi după-aceea uşa mare şi grea a seifului deschizându-se. Îl auzi apoi pe Onciu căutând printre dosare. Nu-l interesase niciodată pe Victor problema organizării bazelor sportive, dar acesta era articolul care-i picase sub ochi şi se străduia să-l citească şi nu să mimeze doar lectura, se străduia să fie realmente surprins în clipa în care Onciu avea să-i ofere lucrarea şi nu să se arate doar surprins. Izbutise? Fapt este că, după ce Onciu închisese uşa seifului şi se apropiase de el cu dosarul în mână, Victor nu-l simţise şi tresărise cu adevărat. Perfect. Până aici a fost foarte bine. Dar greul abia începea. „Ciudat, gândi Victor, analizez toate aceste întâmplări de parcă n-aş fi eu acela care le trăieşte, de parcă aş fi un simplu spectator. Dacă mă ridic acum, dacă îi spun lui Onciu că m-am răzgândit, că am să mă întorc mai târziu,

sau mâine, sau într-o altă zi, pentru că am timp, nu-i aşa, am tot timpul să opresc... Prostii. Nu am nici timpul şi nici puterea sa mai opresc ceva. Ştiu foarte bine că odată început, jocul acesta nu mai poate fi oprit decât într-o clipa anume pe care o hotărăsc alţii şi nicidecum eu...”

— Aveţi lucrarea, tovarăşe inginer.

— Poftim? Lucrarea?... A, da, lucrarea, desigur. Mulţumesc, Onciule, mulţumesc foarte mult.

— O luaţi cu dumneavoastră? îl întrebă Onciu în timp ce deschidea registrul în care menţiona circulaţia documentelor aflate în grija lui.

— Nu, dragă, nu... Dacă-mi dai voie am să stau puţin aici, la dumneata, în acest fotoliu comod. Te deranjez?

— Pe mine? Câtuşi de puţin. Vă rog, luaţi loc...

— Trebuie doar să verific ceva... Chestie de zece minute.

Victor luă mapa şi o puse pe genunchi. Onciu se aplecă şi rupse sigiliul. Misiunea lui se încheiase. „Şi pentru astea zece minute ale tale, îşi spuse Onciu, mă pui pe mine sa fac toată tevatura asta... Ai noroc, eşti un tip simpatic...” şi se îndreptă spre seif cu gândul de a-l încuia la loc. Îl opri însă la jumătatea drumului vocea lui Victor:

— Onciule – băiatule... tu eşti amorezat lulea.

Cu totul întâmplător Onciu era, într-adevăr, amorezat lulea şi chiar de o fată din institut, aşa încât el interpretă cu totul altfel vorbele inginerului şi roşi până în vârful urechilor.

— Tovarăşe inginer... de ce... adică vreau să spun ce legătură are una cu alta? Şi de unde ştiţi dumneavoastră pentru că eu n-am vorbit cu nimeni? Ori ne-aţi văzut? Da, asta trebuie să fie.

— Onciule, băiatule, tu să fii sănătos şi la mulţi ani să dea dumnezeu, să nu uiţi să mă chemi şi pe mine la primărie, dar până atunci ce ne facem?

— Nu înţeleg... Ce vreţi să spuneţi? Ce să ne facem?

— Ai încurcat borcanele. Ia te uită...

Onciu se aplecă.

— N-am încurcat nimic. Scrie clar: 10-V-A.

Onciu era iritat. Mare amator de şuete, mare amator de glume şi de farse, e drept, dar el nu putea să sufere glumele şi farsele atunci când era vorba de treabă. Şi aici despre aşa ceva era vorba şi cine ştie ce şotie i-a mai dat prin gând inginerului Andreescu, cu toate că el ar fi trebuit să ştie bine că aici nu e de glumit, că el, Onciu, are o foarte mare răspundere...

— Foarte adevărat. Dar să mergem mai departe.

Victor desfăcu mapa şi în interiorul ei se vedea o altă mapă, ceva mai mică, de culoare albă.

— Vedeţi? N-am încurcat nimic! aruncă Onciu triumfător dar, o clipă după aceea, încremeni: Victor ridicase mapa albă şi o desfăcuse. Era goală.

— Asta... asta nu se poate... nu... pur şi simplu nu se poate.

— Ce anume, Onciule... Nu înţeleg, de ce te-ai îngălbenit în halul ăsta? Cine ştie unde l-ai pus, în altă parte, caută...

„Gata, îşi spuse Victor, din clipa asta începe balul. Telefoane, maşini, autorităţi, discuţii , ba mai bine zis interogatorii, poate şi mai rău, dar asta e, eu am vrut-o, eu am făcut-o, dumnezeu cu mila şi eu cu bafta, să vedem cum o s-o scot la capăt... Poate reuşesc ce n-au reuşit alţii, poate câştig eu partida, poate că-i duc...”

— Cum nu înţelegeţi, tovarăşe inginer, cum nu înţelegeţi? Aici nu e de glumit. Cum să o pun în altă parte? Ce să pun în altă parte? Dumneavoastră mi-aţi predat lucrarea acum trei zile... Uitaţi... E scris aici la mine, negru pe alb, şi e semnat de dumneavoastră. Cum era să pun lucrarea dumneavoastră într-o altă mapă? De altfel, vedeţi bine, e la locul ei...

— Ce, Onciule, ce? Mapa! dar lucrarea? Unde e lucrarea?

— Nu ştiu, pur şi simplu nu ştiu...

Tăcură amândoi câteva clipe.

— Şi acum... Acum ce facem? întrebă Victor.

Începuse să-l plictisească discuţia. Voia să se termine şi să înceapă odată pentru totdeauna bâlciul. Se gândi în aceeaşi clipă la ea. Ştia şi aştepta. Cu toate că era limpede că nu avea ce aştepta, că de aflat avea să afle mult mai târziu, atunci când se vor putea întâlni. Se chinuia, asta era sigur, se frământa, se întreba, inutil, dacă a făcut bine ce a făcut. Dar îl iubea... Era singura certitudine într-un imens ocean de incertitudini şi îi făcea bine să-şi aducă aminte de asta.

— Trebuie să-l înştiinţez pe tovarăşul director general Popa. Aşa scrie în instrucţiunile mele. Le ştiu pe dinafară cu toate că una ca asta nu mi s-a mai întâmplat niciodată până acum.

Şi Onciu ridică receptorul telefonului, primi tonul interior şi formă un număr alcătuit din două cifre. Îi răspunse vocea zglobie a unei femei tinere.

— Da, vă rog...

— Alo! Mariana? Servus. Aici e Onciu, spune-mi, te rog... şeful e acolo?

— Onciule, băiatule... ce mai faci? De ce eşti atât de oficial? Ţi-e frică de Monica? De pe acum?

— Mariana, te rog, lasă, vorbim noi altădată, acum spune-mi doar atât, te rog mult, doar atât: dacă şeful e acolo?

— Să zicem că este, dar să mai zicem şi că este foarte ocupat cu un tovarăş din afară.

— Bun. Spune-i atunci, te rog, că eu, Onciu, adică un tovarăş dinăuntru, îl roagă să vorbească neapărat cu el... Este o chestiune de cea mai mare importanţă... Aşa să-i spui: de cea mai mare importanţă!

— Aşteaptă.

Se auzi un ţăcănit şi se aşternu tăcerea. Onciu trepida de nerăbdare, bătea toba cu degetele mâinii drepte pe cristalul biroului şi, din când în când, dădea capul pe spate, tare de tot, apăsat, ca pentru a-şi potoli o durere. Victor, căruia surâsul îi dispăruse de pe buze, se aşezase

pe braţul unui fotoliu şi s-ar fi spus că-l privea atent pe Onciu. În realitate nu privea nicăieri, privea prin Onciu, undeva, departe, nu ştia nici el unde. Se simţea golit, fără putere. „La ce bun? gândi el. N-ar fi mai bine să…”

— Alo? tovarăşul director general Popa? Vă roş să mă iertaţi că îndrăznesc, dar e vorba de o chestiune de mare urgenţa… Poftim? A… Vă rog să mă iertaţi… dar eu credeam că Mariana… adică tovarăşa Mariana v-a spus… Onciu, da, da, Onciu de la biroul special, da, bună ziua… Desigur, vă rog să mă iertaţi, m-am fâstâcit cu totul, să vedeţi, se află la mine tovarăşul inginer Victor Andreescu şi amândoi am vrea să vă rugăm, poate veniţi până aici, trebuie, aşa scrie în instrucţiunile mele pentru un caz ca acesta… Altfel nu vă supăram eu… Poftim? Pe tovarăşul Andreescu? Desigur…

Lasă receptorul jos şi se adresă lui Victor:

— Doreşte să vorbească cu dumneavoastră.

Victor trecu la aparat.

— Vă salut, tovarăşe Popa… da, se pare că este necesară prezenţa dumneavoastră. Desigur… O să vă explicăm aici, da, şi mie îmi pare rău, dar… vă aştept, foarte bine.

Închise telefonul.

— Vine imediat.

Onciu se repezi să-şi aranjeze hârtiile de pe birou, îşi puse haina, îşi refăcu nodul de la cravată. Privindu-l, Victor se amuza. Şi era, în adevăr, amuzant, pentru cine putea să-şi păstreze buna dispoziţie în orice împrejurare, să-l vezi pe băiatul acela slăbuţ, cu părul răvăşit, aruncând priviri disperate spre uşa ce avea să se deschidă dintr-o clipă în alta şi muşcându-şi nervos buza de jos pe care şi-o învineţise de-a binelea.

Câteva minute mai târziu inginerul Grigore Popa, directorul general al Institutului de studii în automatică, intră. Era un bărbat trecut de cincizeci de ani, înalt, cu părul complet alb, cu trăsături foarte fine şi care impunea întotdeauna. Îi privi pe amândoi fără să spună o vorbă. Se

uită pe masă,văzu mapele, văzu seiful deschis şi se încruntă. Presimţea că se deschide o pagină destul de neplăcută. Se adresă lui Onciu.

— Ce s-a întâmplat?

Onciu, cu toate că era foarte emoţionat, izbuti să relateze destul de coerent şi destul de corect scena petrecută cu numai câteva minute în urmă. Vorbi puţin şi imediat după ce isprăvi se aşternu o tăcere adâncă.

— Voi aţi înnebunit? spuse într-un târziu Popa. Ce înseamnă asta?

— Poate că n-am fost eu destul de explicit... îndrăzni Onciu.

— Ba ai fost cum nu se poate mai explicit şi tocmai asta e nenorocirea, pentru că mie nu-mi vine să cred... E adevărat, Victore?

— Din păcate, da. Este cum nu se poate mai adevărat. Vedeţi... Astea sunt cele două mape.

Şi Victor le ridică şi le lăsă să cadă pe birou.

— Voi ştiţi ce înseamnă asta? întreabă Grigore Popa privind când la unul când la celălalt.

Nimeni nu-i răspunse. Ştiau foarte bine. Popa se ridică, înălţă din umeri şi se îndreptă spre telefon. Smulse receptorul, îl puse la ureche şi auzi tonul de interior. Rămase o clipa descumpănit, apoi se adresă lui Onciu:

— Cum să fac... să vorbesc cu oraşul?

— Zero... formaţi zero...

— Mulţumesc.

Popa obţinu tonul de oraş şi formă un număr. Îl ceru pe maiorul Moraru şi-l rugă să vină de îndată la institut. După ce puse receptorul în furcă se adresă celor doi:

— În zece minute va fi aici. Luaţi loc. Cine are o ţigară? Mulţumesc, Victore...

Se îndreptă spre fereastră, o deschise larg, privi în curte. Se vedea poarta, îl vedea bine pe Mardare în cuşca lui, tocmai vorbea la telefon şi asta îi aduse aminte că trebuie să-l înştiinţeze despre sosirea ofiţerului de

securitate, şi vedea strada, o stradă absolut dreaptă, fără case, se aflau pe undeva pe la marginea oraşului, se ridicase clădirea pe teren viran, primele case locuite începeau doar la câteva sute de metri. Avea să urmeze o zi caldă, îşi spuse Grigore Popa, ba, gândindu-se la cele ce-l aşteptau pe el, o zi fierbinte... „Ce dracu s-o fi întâmplat? Te pomeneşti că blegul asta de Onciu a făcut vreo boacănă... Exclus! În prunul rând nu e deloc bleg, nu am dreptul să-i spun aşa. În al doilea rând... Prostii. Literatură. Cine ştie ce a făcut el pe aici, cine ştie cum a bramburit lucrurile şi mă face pe mine de râs, deranjez omul de la treburile lui...” Şi tocmai se pregătea să-l întrebe pe Victor dacă n-ar fi cazul să se gândească mai bine, poate că-şi aduce aminte ce a făcut cu lucrarea, când se auzi sunând telefonul. Onciu îl privi întrebător pe directorul general.

— Răspunde, eşti în biroul dumitale.

Onciu ridică, ascultă o clipă şi îi spuse:

— Tovarăşa Mariana vrea să vorbească cu dumneavoastră.

Popa luă receptorul, ascultă câteva minute şi spuse, în locul oricărei alte concluzii:

— Anunţă-l, te rog, pe Mardare că dintr-o clipă într-alta trebuie să sosească tovarăşul maior Moraru, Vintilă Moraru. Să fie condus aici, la biroul special. Şi nu mă deranjezi decât dacă mă caută tovarăşul ministru.

Închise.

III

Maiorul Vintilă Moraru era un bărbat de treizeci şi şapte de ani, mărunt, aproape chel, cu o faţă rotundă ca o lună plină şi cu doi ochi mici care lăsau, când pleoapele erau deschise suficient, ceea ce nu se prea întâmpla, să filtreze

o privire pătrunzătoare. Când se uita cu ochii mari deschişi era un semn că Vintilă Moraru este peste măsură de uimit. Altfel, îşi privea interlocutorul fără să manifeste vreun interes deosebit pentru discuţie chiar dacă, de fapt, resimţea din plin acest interes. Aşa se întâmpla şi acum. Era în biroul lui Grigore Popa şi-l asculta în timp ce acesta avea senzaţia că vorbeşte la pereţi. Maiorul se uita ţintă la el, dar directorul general nu izbutea să-şi fixeze privirile de ale lui.

— ...şi acum, nu-i aşa, dumneavoastră decideţi. Aş vrea să sper că v-am chemat de pomană şi că voi fi nevoit să vă cer scuze... O! ar fi minunat!

— Aşa, aşa... s-ar putea, mormăi Moraru, nu se ştie niciodată.

Numai că de data asta maiorul Moraru era încredinţat că nu fusese chemat de pomană. Se afla de zece minute în institut. Fusese condus de secretara directorului general la biroul special. Văzând chipurile celor trei bărbaţi care-l întâmpinaseră, ridicându-se în picioare, se lămurise pe loc. Privirea lui se plimbase pe masa lui Onciu, descoperise cele două mape, le ridicase, le examinase, le pusese la loc. Şi asta fără să spună, în afară de bună ziua, nicio vorbă. Îşi scosese apoi pălăria, umbla întotdeauna în timpul verii cu o pălărie mare, de pai, îşi ştersese chelia, era udă, ridicase receptorul şi-l sunase pe căpitanul Nasta ordonându-i să vină şi el la institut.

— Aveţi cheile seifului, tovarăşe...

— Onciu. Aşa mă cheamă. Da, le am.

— Vă rog să mi le daţi.

Le luase şi le pusese în buzunar.

— Mergem în biroul dumneavoastră, tovarăşe Popa, se poate?

— Desigur... dar aici...

— Aici o să încuiem şi am să pun sigilii.

Scosese din servietă o trusă mică şi în mai puţin de un minut uşa, după ce fusese încuiată şi după ce tot el luase

cheia, fu sigilată. Se îndreptară apoi in corpore, spre biroul lui Popa. Moraru, părând că se scuza, îi rugă pe Victor şi pe Onciu să aştepte puţin şi să nu discute cu nimeni, evident, el îşi dădea seama că nu se mai putea păstra secretul, erau şi sigiliile aplicate pe uşă, fuseseră văzuţi toţi patru, el nu era un necunoscut pentru cei din instituţie, dar le recomanda să nu discute, totuşi, cu nimeni şi să aştepte puţin. Se închise apoi cu Popa în birou. Cinci minute mai târziu îşi făcu apariţia căpitanul Nasta.

Nasta, cu câţiva ani mai tânăr decât Moraru, era, spre deosebire de acesta, un bărbat înalt, deosebit de suplu, cu un păr negru şi lucios care-i trimitea din când în când pe frunte câte o şuviţă rebelă, cu privirea limpede şi întotdeauna cu zâmbetul pe buze. Colegii celor doi ofiţeri se amuzau teribil pe socoteala lor căci Moraru era cu două palme mai scund decât Nasta şi trebuia să ridice capul pentru a-i putea vorbi. Moraru era destul de plinuţ, cum îi plăcea să se alinte singur, în timp ce Nasta, fără să fi fost slab, avea un trup clădit, cum spunea el, după toate regulile artei. Şi dacă, din punctul de vedere al înfăţişării, alcătuiau un tandem ce nu se putea să nu atragă atenţia şi să nu stârnească zâmbete, din punctul de vedere al colaborării lucrurile stăteau cu totul altfel. Cei doi ofiţeri lucrau admirabil împreună. Nasta ar fi fost în stare să jure că luciul cheliei lui Moraru îi inspira numai idei bune, iar Moraru ar fi fost gata să dea în scris că nu s-ar mai putea lipsi de ceea ce numea el fâţâiala subalternului său, care nu şedea locului niciodată mai mult de zece secunde, foindu-se pe scaun, ridicându-se, umblând de colo-colo. Dacă pe un altul l-ar fi scos din sărite, pe el, pe Moraru, asta îl liniştea. Îl urmărea cu privirile, mormăia fel de fel de lucruri, numai de el înţelese, dar amândoi ştiau bine că în clipa în care Moraru tuna: „stai jos!”, trebuia să stea, însemna că lucrurile ajunseseră la un anumit punct ce putea fi luat în discuţie. Acum erau toţi trei acolo în biroul

directorului general.

— N-aş vrea să vă supăr, reluă Moraru, dar o să avem nevoie, colegul meu şi cu mine, de un spaţiu, că doar n-o să stăm aici, pe capul dumneavoastră...

— Desigur. Tovarăşul inginer Voicu, unul din adjuncţii mei, se află în concediu. Secretara lui la fel. Aveţi, aşadar, la dispoziţia dumneavoastră două încăperi.

Popa se ridică, trecu în camera secretarei urmărit de privirile avide ale lui Onciu şi de cele obosite ale inginerului Victor Andreescu, deschise uşa şi, urmat de cei doi ofiţeri, păşi pe culoar. Câteva camere mai la dreapta se opri, deschise o uşă, trecu printr-o încăpere mare şi deschise o a doua uşă.

Moraru pătrunse în birouri urmat de Nasta.

— Cred că este exact ceea ce vă trebuie...

— Vă mulţumim foarte mult. O să ne simţim foarte bine aici... Telefon este, sunt chiar trei, apă este, aer nu este, dar nu este nicăieri şi asta nu e vina dumneavoastră...

— Atunci eu vă las, spuse Grigore Popa.

— Aşa, aşa... mormăi Moraru. Vă mulţumim foarte mult, aţi fost foarte drăguţ şi dacă o să fie nevoie o să vă deranjăm noi, nu vă temeţi. Acum vă puteţi vedea de treburi.

— Dar în cursul zilei de azi, mă rog, către ora prânzului, o să mai vorbim nu-i aşa?

— Vorbim, vorbim...

Popa ieşi.

Nasta se cufundă într-un fotoliu, zăbovi doar câteva clipe şi sări apoi în sus, ducându-se la fereastră.

Moraru luă loc la birou şi-şi sprijini capul în palme.

— Măi Năstase, vorbi el într-un târziu, n-am să te întreb ce crezi, pentru că tu nu crezi niciodată, nimic. Lasă, taci, ştiu eu bine ce spun, dar am să te întreb un singur lucru: poţi să-mi faci tu mie rost de un ventilator? Dacă te lasă inima...

— Se face! rosti Nasta, dar nu se mişcă de la locul lui.

— Nu văd nimic, i se adresă disperat Moraru ştergându-şi necontenit chelia cu batista care, oricum, nu mai putea să-i absoarbă transpiraţia. Suferea îngrozitor din pricina căldurii.

— Vreau să vă întreb ceva...

— Lasă că mă întrebi tu mai târziu. Operaţiunea „ventilator” are prioritate.

— Se face, v-am spus, dar întreb şi eu, aşa: după-amiază... pe la cinci... credeţi că...

— Exclus!

Nasta nu răspunse nimic. Ieşi din cameră, zăbovi două minute şi se înapoie cu un mic ventilator pe care îl plasă pe masă, în faţa lui Moraru.

— Bravo, Năstase, bravo! Aşa, aşa... Simţi că trăieşti... Ce spuneai tu mai adineauri, că te auzisem mormăind ceva cu ora cinci.

— Eu? Nici gând...

— Aşa, aşa... asta tot de la căldură mi se trage, pesemne că mi s-a părut... Foarte bine. Ce spui? Începem? I-ai poftit aici pe musafirii noştri?

Fără să aştepte vreun răspuns, se ridică de la locul lui, trecu prin faţa biroului, se opri, se întoarse, îşi aplecă faţa spre ventilator, pe chipul lui se putea citi o plăcere fără margini, şi se îndreptă apoi spre uşă şi o deschise larg. Rămase în prag. Onciu era în picioare, pesemne că deschiderea uşii îl surprinsese plimbându-se, iar Victor mâzgălea ceva pe un bloc-notes.

— Tovarăşe Onciu, vă stau la dispoziţie. Poftiţi.

Onciu trecu în birou. Moraru rămăsese în uşă şi-l privi pe Victor. Acesta ridică ochii, păru că revine de undeva, de foarte departe şi întrebă ridicându-se încet:

— Este nevoie şi de mine?

— Este, tovarăşe, este, dar ceva mai târzior.

— Până atunci n-aş putea să lucrez?

— Lucraţi.

— La mine în birou ...

— A, nu, e de preferat să rămâneţi aici, pentru moment. Nu vă deranjează nimeni, e linişte...

Şi intră în birou închizând repede uşa în urma lui.

Nasta îşi începuse plimbarea prin încăperea care, slavă domnului, era destul de mărişoară, ceea ce sporea mult bucuria căpitanului.

Moraru luă loc în faţa biroului, se înfundă bine în scaunul-fotoliu şi, trăgând foarte aproape de el minusculul ventilator, închise ochii lăsându-se pradă acestei satisfacţii unice, pentru el, în timpul verii. S-ar fi părut că în afara acestui instrument şi a binefăcătoarelor sale urmări, nimic nu mai exista pe lume care să merite cât de cât atenţie.

Onciu îl privea curios, neştiind ce să creadă. Nu avu însă vreme să formuleze nicio supoziţie, căci Nasta îl invită să ia loc într-un fotoliu arătându-i, în felul acesta, că discuţia avea să înceapă.

— Lucraţi demult aici, tovarăşe Onciu?

— De patru ani.

— Vi s-a întâmplat să rătăciţi vreun dosar, să înregistraţi greşit vreo hârtie, să primiţi vreo mustrare...

— Niciodată, tovarăşe, niciodată... Dar de ce mă întrebaţi dumneavoastră pe mine? De ce nu-l întrebaţi pe tovarăşul director general, să vă spună dânsul, că eu despre mine pot, nu-i aşa, să vă spun vrute şi nevrute...

— Serios?

— Poftim?

— Aţi fi în stare să ne spuneţi vrute şi nevrute despre dumneavoastră?

— Eu n-aş fi în stare, se înţelege, eu spun numai adevărul, dar nu vă pot obliga eu pe dumneavoastră să mă credeţi pe cuvânt.

— De ce nu? Vi s-a acordat o încredere care este cel puţin la nivelul unui cuvânt de onoare. De ce plecaţi de la ideea că trebuie să discutăm cu alţii despre persoana dumneavoastră şi nu chiar cu dumneavoastră?

Onciu rămase descumpănit. Îl privea pe Nasta, mai bine

zis îl urmărea cu privirile pe acolo pe unde acesta rătăcea – când la fereastră, când în colţul din dreapta al încăperii, rezemat de perete, când în dreptul uşii, când pe un scaun, când pe colţul biroului – încercând să citească ceva în ochii ofiţerului.

— Desigur, aveţi perfectă dreptate... dar după toate cele petrecute eu credeam că... nu-i aşa...

— Nu, tovarăşe Onciu, nu este aşa! A! Dacă dumneavoastră vreţi să vă plasaţi singur pe poziţia omului căruia nu i se poate acorda nicio încredere, asta e cu totul şi cu totul altceva.

— Nu, tovarăşe, cum am să vreau eu una ca asta?

— Foarte bine faceţi că nu vreţi, pentru că de vrut, nici noi nu vrem. Dar între ceea ce vreţi dumneavoastră, între ceea ce vrem noi şi realitate s-ar putea sa existe un acord deplin sau, dimpotrivă, un deplin dezacord. Rămâne să ne convingem care dintre aceste două variante corespunde adevărului... Şi ca să ne putem convinge vă rugăm, în primul rând, să ne ajutaţi să stabilim o serie de fapte. Când v-a fost predată dumneavoastră mapa 10-V-A?

— Vă spun imediat. Astăzi este miercuri 25 iulie, nu-i aşa? Tovarăşul inginer Andreescu mi-a predat-o sâmbătă 21 iulie la ora 13 şi 15 minute. Am o memorie bună, dar aceste date există şi înregistrate la mine, în caietul meu de evidenţă...

— Când s-a înfiinţat această mapă 10-V-A? Vreau să spun când v-a fost predată dumneavoastră pentru prima oară?

— E mai mult de un an, cred că prin mai anul trecut, se poate afla exact...

— Să vedem puţin cum s-au desfăşurat lucrurile sâmbătă. La ora 13 şi 15 minute, aşadar, inginerul Victor Andreescu aduce mapa. Dar care dintre mape? Când a luat lucrarea a luat-o numai cu mapa albă ori şi cu mapa aceea groasă, de culoare cenuşie?

— Mapa groasă nu pleacă niciodată din biroul meu. Eu îi

aplic sigiliul meu, eu îl scot.

— Perfect. Ce aţi făcut dumneavoastră, tovarăşe Onciu în clipa în care vi s-a adus mapa albă? Dar căutaţi, vă rog, să nu neglijaţi nici un amănunt, oricât de nesemnificativ vi s-ar putea părea dumneavoastră. Era, deci, ora 13 şi 15 minute. Inginerul Andreescu v-a anunţat că vine? V-a dat vreun telefon înainte ori a venit aşa, pe neaşteptate?

— Cu un minut înainte m-a sunat ca să se asigure că sunt în birou şi imediat după aceea a venit. „Ţi-am adus înapoi 10-Y-A – aşa mi-a spus – te rog s-o înregistrezi”.

— Era nevoie de această precizare din partea dumnealui? S-ar fi putut ca dumneavoastră să primiţi lucrarea şi să nu o înregistraţi?

— Nu! Niciodată nu am primit dosare fără să le înregistrez.

— Mai departe.

— Am luat mapa…

— Un moment. Aţi luat-o din mâna inginerului sau de pe birou? O lăsase pe biroul dumneavoastră sau o ţinea în mână?

— N-a lăsat-o nicio clipă pe biroul meu. Mi-a dat-o mie, în mână, am luat-o, am introdus-o în mapa mare, am sigilat mapa…

— Atât de repede?

— Nu înţeleg…

— Nu aţi deschis mapa albă?

Se aşternu o linişte adâncă, tulburată doar de zgomotul monoton şi plăcut al ventilatorului care continua să-şi facă datoria, răcorind fruntea şi obrajii maiorului Moraru.

— Vreţi să spuneţi că…

— Să ştiţi, tovarăşe Onciu, că eu, în general, când am ceva de spus – spun, nu mă mulţumesc să vreau! Aşadar, aţi deschis ori nu aţi deschis mapa albă?

— Nu.

— Bravo! Şi de unde ştiţi dumneavoastră că din luna mai anul trecut şi până sâmbătă nu aţi păzit decât nişte

cartoane goale?

— A, nu! Un moment. M-am exprimat greşit. La început, vreau să spun că timp de aproape un an de la data la care am primit pentru întâia oară mapa 10-V-A, o deschideam de fiecare dată.

— Şi ce vedeaţi în interior?

— Să ştiţi că e foarte interesant lucrul acesta... Pe măsură ce mă gândesc la el îmi dau seama cât este de frumos, da, da, frumos... Să vă explic. La început erau în mapă doar câteva file de hârtie, scrise cu creionul şi cu cerneală, calcule, desene, schiţe. Le-am numărat. Erau 6 file cu totul. Şi-au rămas şase. Aceleaşi şase file, vreme destul de îndelungată... câteva săptămâni. Pesemne că lucrarea nu mergea, nu înainta, era un moment de criză, un impas... Şi într-o bună zi lucrarea a început din nou să crească, să se dezvolte, au apărut file mai multe, tot mai multe, se închega, începea să prindă viaţă... Acum câteva luni, puţin după începutul anului, am primit un grup de 15 file dactilografiate... Era prima formă a lucrării, a lucrării care se apropia de sfârşit. Câtva timp după aceea, mapa s-a subţiat. Conţinea numai exemplarul dactilografiat.

— Şi ciornele?

— Cred că inginerul Andreescu le păstrase în dulapul său de fier.

— Şi tot atunci aţi început să nu mai deschideţi mapa, nu-i aşa? Desigur, tovarăşe Onciu, de două sau de trei ori pe săptămână primim şi eliberăm aceeaşi lucrare, primim şi eliberăm zilnic zeci de lucrări. La început suntem foarte vigilenţi, controlăm totul cu atenţie, dar după un timp intervine rutina, oboseala, plictiseala şi lucrul se face la voia întâmplării, ori nu se mai face deloc, se face singur şi aţa se subţiază, tovarăşe Onciu, şi tocmai punctul acela care se face tot mai subţire este căutat cu aviditate de cineva, de cineva care are răbdare, mult mai multă răbdare decât aveţi dumneavoastră, tovarăşe Onciu, şi o foloseşte din plin pentru a vedea cum se subţiază aţa,

pricepeţi? Şi când crede el că a sosit momentul să o taie, o taie! Riscă, e drept! S-ar putea ca tocmai în ziua aceea care i se pare a fi cea mai potrivită să vă vină dumneavoastră o neaşteptată inspiraţie, o idee năstruşnică şi să deschideţi mapa... Dar uite că n-a fost aşa, uite că ideea năstruşnică nu v-a venit... Poate din pricina căldurii, poate din pricina oboselii, poate din cine ştie ce alte pricini...

Onciu lăsase demult capul în jos şi privea în pământ ca un şcolar venit acasă cu o notă proastă şi ascultă discursul de rigoare al părintelui său...

Într-un târziu el izbuti să întrebe:

— Care sunt celelalte pricini la care v-aţi gândit? Mi le puteţi spune şi mie?

— Când am să le ştiu fiţi sigur că am să vi le spun. Deocamdată vă întreb atât: sunteţi dumneavoastră convins că nu aţi primit sâmbătă o mapă goală?

Onciu căscă ochii mari.

— Mi se pare atât de cumplită întrebarea dumneavoastră încât vă rog să consideraţi că nici nu mi-aţi adresat-o! Vă rog!

— Foarte bine! Sunteţi un cavaler desăvârşit. Dar am să vă pun atunci o altă întrebare pe care n-o să mai aveţi dreptul să mi-o refuzaţi: vă daţi seama în ce situaţie vă aflaţi?

— Da. Dar eu vă rog să înţelegeţi...

— Ce să înţeleg, domnule, ce să înţeleg? Dumneavoastră trebuie să înţelegeţi: eraţi obligat să faceţi un anumit lucru, esenţial în activitatea dumneavoastră, şi nu l-aţi făcut. Simplu ca bună ziua.

Şi Nasta şi Onciu sesizară, în aceeaşi clipă, că s-a petrecut ceva ciudat în cameră, dar nu izbuteau să-şi dea seama ce. Amândoi ridicaseră privirile şi păreau să se întrebe unul pe celălalt şi amândoi pricepură în aceeaşi secundă: maiorul Moraru apăsase pe un buton şi oprise ventilatorul. Cu mâna pe buton el ridică privirile şi-l fixă pe

Onciu.

— Aşa, aşa... foarte bine... Acum treci matale alături şi rămâi la dispoziţia noastră...

Onciu se încruntă:

— Sunt arestat?

Pe chipul maiorului Moraru trecu, preţ de numai o secundă, o umbră. Este greu de crezut că Onciu remarcase ceva, dar este sigur că Nasta ştia tot ce avea să urmeze. Ştia că Moraru o să se ridice de la masă, că o să-şi şteargă fruntea, că o să se apropie de Onciu, că o să vină foarte aproape de el şi că o să-i spună:

— N-am auzit...

— Sunt arestat?

— Aşa, aşa... carevasăzică vrei să ştii dacă eşti arestat? Sigur, e dreptul dumitale să ştii. Dar uite că nu ştiu nici eu. Stau şi mă tot întreb: ce să facem, să-l arestăm pe junele ăsta ori nu? Şi cum nu am nici cu cine să mă consult, pentru că vezi şi dumneata, tovarăşul căpitan Nasta aleargă tot timpul grăbit de colo-colo, cu dânsul nu se prea poate sta liniştit de vorbă, m-am gândit să te consult chiar pe dumneata. Aşa încât te rog să fii bun şi să-mi spui: dacă ai fi în locul meu, ce-ai face? Ştiu tot atâta cât ştii şi dumneata, până în clipa asta, cel puţin, vreau să cred, dar noi în clipa asta vorbim şi de aceea te întreb din nou: ce-ai face? L-ai aresta pe Onciu? Ştii despre el că e un băiat bun, aşa, în general, că n-a bătut pe nimeni, că nu sparge geamuri, că nu umblă prin cârciumi, că nu risipeşte banii nici în dreapta şi nici în stânga, dar asta e tot! Ştii dumneata ce mai este sau ce mai poate fi dincolo de asta? Nu ştii. Şi atunci? Crezi că e uşoară meseria asta a mea? Du-te matale, şi întreabă-l, pe inginerul Ixulescu ce greutate poate să suporte podul de la naiba ştie unde fără să se rupă. „Un moment”, o să-ţi răspundă el şi o să vâre în burta calculatorului electronic un morman de cifre, o să apese pe un buton, au să se aprindă zeci de luminiţe şi, după câteva secunde, omul, o să-ţi spună: atâtea şi atâtea

tone sau vagoane sau nu mai ştiu ce. Dar de unde vrei dumneata să iau eu calculatorul acela care să-mi spună mie ce greutate suportă domnul Onciu fără să se rupă? N-a inventat încă nimeni acest calculator, dar eu trebuie, totuşi, să dau un răspuns acestei întrebări. Aşa încât, vezi bine, am şi eu grijile mele, am întrebările mele, mulţumesc, nu mai am nevoie şi de ale dumitale. Suntem chit: ia-ţi înapoi întrebarea» n-am ce face cu că! Aştepţi alături! Ai ce citi? Nu? Franţuzeşte citeşti? Atunci e foarte bine, poftim, ăsta e un clasic în viaţă al aventurii poliţiste, dar să-l dai gata până la prânz pentru că diseară mai am eu de citit la el şi, să nu te prind că-mi spui sfârşitul că ai de a face cu mine...

Onciu ieşi clătinându-se, simţea că-i zvâcnesc tâmplele, simţea că pământul nu mai e chiar atât de ferm sub picioarele lui. Se răsturnă într-un fotoliu şi deschise cartea. Literele îi zburau, nu putea citi, o închise la loc şi privi în jurul său. Andreescu dispăruse. „O fi intrat fără să-mi dau eu seama, gândi Onciu, şi nici nu e de mirare... Parcă acum îmi dau seama de ceva?" Avea impresia că totul nu e decât un vis urât sau, poate, o dureroasă întâmplare pe care o trăia un altul, în niciun caz nu el.

IV

— L-aţi arestat pe Onciu?

Întrebarea o rostise Victor Andreescu în clipa în care închisese uşa în urma lui. Maiorul Moraru nu se mai afla în faţa biroului, renunţase pesemne la ventilator, se aşezase într-un fotoliu şi-şi făcea vânt cu un foarte frumos evantai japonez pe care susţinea că l-ar fi moştenit de la bunica lui care, la rândul ei, l-ar fi avut tot de la o bunică şi că, mă rog, ar avea vreo două sau vreo trei sute de ani acest evantai. Căpitanul Nasta, lucru cu totul neobişnuit, se

oprise pentru un moment în cadrul ferestrei.

— Nu, nu l-am arestat, îi răspunse căpitanul.

— Eu cred că el nu are nicio vină…

Nasta nu voia să angajeze acum discuţia pe acest teren. Se mulţumi, de aceea, să răspundă posomorât:

— Era dator să deschidă mapa şi să numere filele.

— A făcut-o, precizează Victor, a făcut-o foarte multă vreme. Dar gândiţi-vă şi dumneavoastră, eu luam mapa aproape în fiecare zi.

— Chiar dacă aţi fi luat-o şi de zece ori pe zi! Pentru asta e plătit! Numai pentru asta!

— Aşa, aşa… tovarăşe inginer, interveni pe neaşteptate Moraru. Lăsaţi-l acum pe Onciu pentru că vorba aia: ce-i al lui e pus de o parte, hai să vedem mai bine ce-i al nostru.

— Adică al meu.

— Dacă vreţi! Şi primul lucru al dumneavoastră este, cu siguranţă, lucrarea. Vă mărturisesc sincer că nu am, din păcate, decât o foarte vagă idee despre ea. *Lucrarea* în sus, *lucrarea* în jos, dar la urma urmelor ce este această lucrare? Vreţi să ne daţi o mână de ajutor în aşa fel încât să ne putem face şi noi o idee? Nu ştim decât un singur lucru: că e foarte importantă. Bun. Dar mie nu-mi place să plutesc în necunoscut, eu vreau să ştiu exact ce caut. *Lucrarea* – nu-mi spune nimic. Vă ascult.

Şi evantaiul se porni să agite aerul din faţa obrajilor încinşi ai maiorului. Pe chipul lui Victor Andreescu se putea distinge un zâmbet abia schiţat, dar care nu-i scăpă lui Moraru. Îl văzuse, îl pricepuse, dar socotise că este mai înţelept să treacă peste asta, neştiind că prilejul de a-şi plăti datoria avea să i se ofere în clipa imediat următoare.

— Aţi spus că vreţi să vă faceţi o idee…

— Da… nu ştiu cum să mă explic eu, să zicem aşa, la nivel de popularizare a ştiinţei şi tehnicii în masele largi populare…

Sfârşitul frazei fusese însoţit de un gest elocvent ce nu lăsa niciun fel de dubiu asupra aşa-ziselor mase largi

populare.

Victor încremeni. Pricepuse că zâmbetul lui nu scăpase neobservat şi că ironia pe care o strecurase în ultima lui întrebare nu fusese chiar atât de fină precum crezuse el. Încasă şi înghiţi în sec.

— De fapt, dificultatea este pentru cel care explică... dacă nu izbuteşte să se facă înţeles înseamnă că n-a găsit...

Se opri. Era evident că nimeni nu aştepta din partea lui asemenea aprecieri. I se ceruse cu totul altceva, nimeni nu-i ceruse să se scuze pentru o gafă făcută, inteligent ar fi fost să nu mai caute s-o repare. Ştia foarte bine că lucrarea putea fi explicată în linii mari sau numai în câteva cuvinte... Şi dacă aceste cuvinte întârziau, asta se datora numai şi numai faptului că el, Victor Andreescu, era torturat de câteva minute de o întrebare care luase în mintea lui proporţii gigantice: *ce ştiu* aceşti oameni? Nu *ce cred. Ce ştiu?*

— De fapt e foarte simplu: lucrez de mai multă vreme, de aproape un an şi jumătate, la elaborarea tuturor parametrilor necesari pentru construirea în ţara noastră a unui calculator electronic de un tip cu totul deosebit. Şi am pus la punct, nu demult, de numai câteva săptămâni, toate elementele care ne vor îngădui să realizam un calculator de zece ori mai puternic, de zece ori mai mic şi de zece ori mai ieftin decât cele mai bune calculatoare existente astăzi. Nu ştiu dacă am...

— Ba da! Vedeţi că se poate?

Victor schiţă un gest de izbândă. Moraru se ridică din fotoliu, făcu vreo câţiva paşi în încăpere şi se înapoie la locul lui.

— Mare, domnule... foarte mare miza asta... nu? întrebă el adresându-se lui Nasta.

— Jucătorii pasionaţi umblă numai după mize mari...

— Şi-acum, pentru că suntem ceva mai în temă, hai să vedem împreuna cum s-au desfăşurat lucrurile. Când aţi ridicat dumneavoastră pentru ultima oară lucrarea?

întrebă Moraru.

— Vinerea trecută, în jurul orei opt dimineaţa şi am restituit-o a doua zi sâmbătă către ora unu...

Victor se oprise, deşi era evident că ar mai fi vrut să spună ceva, dar îşi dădea seama că nimeni nu mai era atent la vorbele lui. Maiorul Moraru privea de câteva clipe către uşa care se afla la stânga mesei sale de lucru, uşa ce răspundea direct pe culoar şi începuse să se ridice încet de la locul lui. Nasta îl văzuse şi-i urmărea atent toate mişcările. Dându-şi seama că Victor tăcuse, lucru pe care el nu l-ar fi dorit în niciun caz, Moraru, neavând încotro, cu o supleţe pe care cei ce nu-l cunoşteau bine nu i-o puteau bănui, ajunse din doi paşi în dreptul uşii şi o deschise brusc. Se auzi un ţipăt scurt şi cei trei bărbaţi descoperiră în dreptunghiul alb, în picioare, potrivindu-şi părul, pesemne în placa de cristal a uşii pe care stătea scris „Director general adjunct", teribil de speriată şi de jenată în acelaşi timp, o femeie deosebit de frumoasă şi de o mare distincţie. Era înaltă, îmbrăcată într-un halat alb strâns pe corp, iar părul blond despre care orice bărbat ar fi putut să jure că e natural şi despre care toate femeile ar fi spus doar că „e bine făcut, spune-mi dragă şi mie cine te face..." – părul acesta blond şi controversat, deci, cădea bogat pe umeri încadrând o faţă prelungă, puţin stranie chiar, întâlnită de obicei mai mult în tablourile lui Modigliani decât în viaţa de toate zilele. Doi ochi trişti, de un verde de jad şi o gură cu buze groase, mari, împlineau chipul unei femei despre care până şi cele mai blânde dintre semenele ei spuneau că nu poate trece neremarcată. Printre ele, evident. Dar tot femeile ar fi spus „are, dragă, peste treizeci şi şapte, se vede dacă ştii să te uiţi" – în timp ce bărbaţii cu totul lipsiţi de experienţă îi dădeau cel mult douăzeci şi doi, iar cei care admiraseră la viaţa lor ceva mai multe chipuri frumoase mergeau până spre treizeci. Aşa era şi cu doi dintre cei trei cavaleri care o examinau. Nasta ar fi pariat că e studentă, „face pesemne practica de

vară”, iar Moraru ar fi fost oricând dispus să mormăie „aşa, aşa... frumoasă, domnule, superbă, dar tinde binişor către treizeci...” Singurul om care o cunoştea, inginerul Victor Andreescu, era singurul pe care-l frământau în clipele acelea cu totul alte gânduri...

Stupoarea dură exact două sau trei secunde. Femeia îşi reveni cea dintâi, se aplecă, ridică de pe o măsuţă aflată pe coridor, în imediata vecinătate a uşii, o tavă pe care se aflau câteva pahare şi câteva sticle aburite, cu pepsi şi intră. Moraru închise uşa în urma ei şi se repezi să-i ia tava din mână. Mulţumindu-i printr-un zâmbet, femeia se îndreptă spre uşă, puse mâna pe clanţă, se răzgândi, se întoarse cu faţa spre ofiţer:

— Tovarăşul director Popa m-a rugat pe mine să mă îngrijesc... femeia de serviciu lipseşte...

— Vă mulţumim foarte mult. Este o salvare! Un adevărat miracol. Pe căldura asta nici că se putea ceva mai potrivit.

După ce se închise uşa, în timp ce parfumul femeii nu se risipise încă, Victor Andreescu se simţi dator să facă unele precizări:

— Este tovarăşa Irina Văleanu, lucrează ca laborantă în secţia mea... De mai mult timp lucrează numai cu mine, ca asistentă a mea. Este un element foarte valoros...

— Văleanu? Aşa, aşa... Văleanu! Parcă mai e cineva Văleanu pe aici, pe la dumneavoastră, nu?

— Desigur, soţul său, avocatul Sergiu Văleanu, jurisconsultul institutului. Suntem vechi şi buni prieteni, Sergiu şi cu mine, din anii studenţiei...

— Şi lucrează demult cu dumneavoastră tovarăşa Văleanu?

— Da, demult, de patru ani.

— Ce facem, Năstase, că se încălzeşte şi nu mai are niciun haz? întrebă alarmat maiorul Moraru punând mâna pe o sticlă de pepsi.

Căpitanul Nasta începu să se caute prin buzunare, dar Victor Andreescu le veni în ajutor descoperind chiar pe

tavă instrumentul salvator. Deschise trei sticle, le turnă în pahare şi le oferi însoţite de pai. Maiorul Moraru sorbea băutura în înghiţituri mici, mici de tot, degustând-o. Radia.

— Colosală invenţie, nu? colosală. Şi nu e bună decât aşa, rece şi cu pai. Altfel nu face nici doi bani. Şi pesemne că dânsa e la curent cu lucrarea dumneavoastră, nu?

Victor prinse din zbor şi răspunse fără nicio ezitare întrebând:

— Depinde ce înţelegeţi dumneavoastră prin fi la curent? Vă voi răspunde da, în cazul în care mă veţi întreba dacă ştie că există o asemenea lucrare şi vă voi răspunde nu, în cazul în care mă veţi întreba dacă o cunoaşte în toate detaliile ei.

— Aşa, aşa cum aţi spus acum..., în toate detaliile.

— Atunci răspunsul meu este nu. Pentru că în toate detaliile nu sunt decât trei persoane care o cunosc: directorul general Grigore Popa, inginerul şef Alexandru Necula şi eu.

— Tovarăşe inginer, rosti după o lungă tăcere maiorul privind trist paharul care se golise, vedeţi dumneavoastră... Eu cred că e momentul să discutăm puţin mai serios aceste treburi... Lucrarea dumneavoastră a dispărut! Este un fapt care ne obligă la o serie de concluzii şi la o serie de acţiuni. Dar asta e treaba noastră, iar dumneavoastră sunteţi rugat doar să ne ajutaţi. Vă voi pune câteva întrebări şi am să vă rog să reflectaţi, bine, înainte de a-mi răspunde, dar vreau să ştiţi că acordăm cea mai mare importanţă răspunsurilor dumneavoastră.

În aceeaşi clipa se auzi soneria telefonului. Căpitanul Nasta ridică receptorul, ascultă câteva momente în tăcere şi apoi închise.

— Cerchez o să fie aici peste zece minute.

— Aşa, aşa... foarte bine... ai să-l conduci tu pe unde trebuie. Şi apoi, întorcându-se către Victor: v-ar deranja dacă am continua să discutăm în biroul dumneavoastră?

— Câtuşi de puţin, vă rog, este la etajul întâi.

Se ridici şi ieşi urmat de cei doi ofiţeri.

În timpul acesta, neclintit din fotoliul sau, Onciu făcea eforturi pentru a nu abandona romanul care, de altfel, nu era prost deloc; Irina Văleanu, în biroul ei, se străduia să pară calmă, deşi un telefon primit cu numai câteva clipe în urmă o iritase peste măsură. „Ce imprudenţă!”… – pentru că nu se ştie, dar s-ar putea s-o cheme şi pe ea, s-o întrebe cine ştie ce…

Foarte primitor biroul lui Victor Andreescu. Se simţea imediat că are ceva cald, ceva foarte personal, ceva propriu omului ce se leagă de încăperea în care trăieşte o bună parte a zilei stabilind un soi de circulaţie intimă între fiinţa lui şi toate obiectele înconjurătoare, care încep la un moment dat să-l şi definească. Biblioteca din spatele mesei de lucru trăda specialistul ce consulta zilnic cel puţin câteva lucrări în franceză, germană sau engleză. Teancuri întregi de reviste, dosare pline cu tăieturi, fişe, fişiere, o maşină de scris, scheme, grafice înfipte în pereţi, alături de frumoase farfurii româneşti, şi, peste tot, pe masă, pe dulap şi chiar pe jos, într-un colţ, vase cu flori.

— Lucraţi singur aici…

— Da. Uşa pe care o vedeţi răspunde în biroul tovarăşei Văleanu, dar să ştiţi că nu se aude absolut nimic. Putem sta de vorbă în toată liniştea şi sunt gata să răspund întrebărilor dumneavoastră cu atât mai mult cu cât, vă spun sincer, sunt peste măsură de îngrijorat… E drept, aşa cum aţi spus şi dumneavoastră, fapt este că lucrarea a dispărut, dar eu credeam că…

Se opri.

— Spuneţi, spuneţi, nu vă opriţi. Ce credeaţi dumneavoastră?

— Nu ştiu, sincer vorbind, nu ştiu. Mi se pare absurd. Este evident că dumneavoastră vă gândiţi… şi nu numai dumneavoastră, desigur, cred că şi tovarăşul Popa, din moment ce v-a chemat, se înţelege, crede acelaşi lucru… Că e vorba de spionaj… Ca cineva ar fi reuşit să între în

posesia proiectului meu, dar eu vă repet că mi se pare absurd şi ştiu că o să mă întrebaţi de ce şi mai ştiu că eu n-am să vă pot răspunde nimic pentru că efectiv nu ştiu de ce, dar... adevărul nu iese niciodată la iveală cu asemenea tirade. Vă cer scuze...

Moraru îl lăsă să se liniştească. Toţi trei erau în picioare. Victor Andreescu, dezmeticindu-se parcă, se grăbi să le ofere scaune. Moraru acceptă şi se lăsă într-un fotoliu comod făcându-i semn lui Nasta să ia loc alături de el. Căpitanul se execută, dar în secunda următoare era din nou la fereastră, locul lui preferat. Inginerul Victor Andreescu îşi ocupase scaunul său din faţa mesei de lucru.

— Vedeţi dumneavoastră, începu Moraru, eu v-am spus adineauri că o să vă pun o serie de întrebări... Pe prima dintre acestea vreau însă să v-o puneţi dumneavoastră singur. Vreau să vă rog să vă întrebaţi ceva. Eu nu am să fac decât să vă sugerez. Nu v-aţi gândit niciun moment că s-ar putea ca dosarul primit de Onciu să fi fost într-adevăr gol?

Andreescu îşi aprinsese un chibrit şi voia să-l ducă în dreptul ţigării, dar gestul rămase neîmplinit... Chibritul se consumă şi-i fripse degetele.

— Trebuie să recunoaşteţi că este şi aceasta o ipoteză, lansă căpitanul Nasta.

— O ipoteză cu foarte multe implicaţii, articulă într-un târziu şi destul de greu inginerul.

— Deocamdată, interveni maiorul Moraru, să lăsăm la o parte implicaţiile şi să ne oprim asupra ipotezei ca atare. Hai sa reflectăm împreună, tovarăşe Andreescu, s-ar fi putut întâmpla? Gândiţi-vă!

Inginerul se gândea, ce e drept.

— ...ultimele corecturi le-am făcut vineri scara, pe la unsprezece.

— Acasă?

— Nu, aici, în această cameră, la această masă.

— Ce fel de corecturi?

— De dactilografie. Lucrarea mea nu are decât 22 de file. Le-am dactilografiat singur...

— În câte exemplare?

Căpitanul Nasta văzuse pesemne ceva de la fereastră căci se îndreptă spre uşă şi, după ce aruncă o privire maiorului Moraru şi după ce obţinu pe aceeaşi cale consimţământul acestuia, ieşi.

— În două exemplare, răspunse inginerul. Indigo-ul l-am ars şi am pus cele două exemplare în mapa mea.

— Asta s-a petrecut vineri seara.

— Exact.

— La ora unsprezece, ora la care, evident, Onciu nu mai era aici.

— Evident. Dar am pus mapa în dulapul de fier care se încuie şi se sigilează. Şi a doua zi sigiliul era intact.

— Unde aţi pus-o? Vreţi să-mi arătaţi?

Victor se ridică şi se apropie de dulap.

— Aici, arătă el. Şi aici a rămas până a doua zi la ora 13. Am scos-o, am rugat-o pe Irina... pe tovarăşa Văleanu, să-mi dea o mapă nouă, cea veche era ponosită rău, mi-a dat-o am pus lucrarea înăuntru şi am predat-o lui Onciu. Cred că e destul de amănunţit filmul acestei scene...

— Aţi zăbovit cumva în biroul asistentei dumneavoastră?

— Nu, nici măcar cinci minute. Am luat mapa şi atât. Dar...

— În fine, dumneavoastră vă cunoaşteţi meseria, eu nu aş îndrăzni să vă dau lecţii, dar v-am spus, eu sunt prieten cu familia Văleanu..

Se auziră ciocănituri în uşă şi căpitanul Nasta apăru însoţit de doi lucrători înarmaţi cu o serie de aparate. Văzând privirea oarecum speriată a lui Andreescu, Moraru îi explică:

— Poate au rămas ceva amprente pe dulapul de fier sau pe seiful lui Onciu. Nu se ştie niciodată. Dar nu durează mult. Cine spuneaţi că lucrează în biroul alăturat?

— Tovarăşa Văleanu... Vreţi s-o invit aici?

— Nu. Trecem noi la dânsa...

— Desigur.

Victor deschise uşa şi intră urmat de Moraru. Încăperea, ceva mai mare decât biroul inginerului, plină cu tot felul de aparate, plină cu hârţoage, plină cu cărţi, avea şi ea, aidoma celei alăturate, ceva mai mult din căldura unei odăi şi ceva mai puţin din răceala unui birou. Erau multe fotografii pe masa de lucru şi pe diverse etajere. Moraru o recunoscu într-una din fotografii pe Irina Văleanu, îl recunoscu pe inginer şi îşi spuse că celălalt bărbat trebuie să fie soţul Irinei. Alte imagini o înfăţişau singură. O fotografie mare, foarte reuşită, a jurisconsultului, stătea pe masă, alături de telefon. Irina Văleanu li se înfăţişă celor doi bărbaţi numai din fotografii. Nu se afla în birou în clipa în care ei intrară. Scrumiera era însă plină până la refuz şi ultima ţigară, fumată numai pe jumătate, se consuma încet şi răspândea în jur o aromă plăcută de tutun fin.

Victor Andreescu se grăbi, poate puţin prea mult, să ridice receptorul telefonului spunând:

— S-o caut pe tovarăşa Văleanu...

Moraru îi lua uşor receptorul şi-l puse la loc.

— Nu, nu este nevoie.

Începu după aceea un examen atent al fotografiilor şi al întregii încăperi cu aerul vesel al unui om aflat într-o vizită de familie. Şi apoi, pe neaşteptate:

— Îmi spunea azi dimineaţă tovarăşul Popa că peste o lună de zile plecaţi în străinătate...

— Da, la Londra.

— Singur?

— Nu. Împreună cu inginerul şef Alexandru Necula.

— Este în legătură cu...

— Nu. Este vorba de un congres de automatică la care pleacă din ţara noastră o delegaţie destul de numeroasă.

— Aşa, aşa...

— Eu am mai fost în străinătate, se simţi dator Victor Andreescu să precizeze.

— Şi e frumos? Aţi fost şi în Italia? Da? Trebuie să fie splendid... Dar nu e prea cald?

Inginerul îşi muşcă buzele. „Mare dobitoc mai sunt, îşi adresă el sincere complimente, cum am putut să cred că omul acesta nu ştie că am mai fost în străinătate? Şi cum o să interpreteze el acum spusele mele? Cu atât mai mult cu cât semănau cu o scuză... Ce tâmpenie... Şi ce i-o fi venit să mă întrebe tocmai de Italia? O simplă coincidenţă? Greu de admis... Nu pare să fie omul care aruncă la întâmplare cu întrebările”.

— Vedeţi dumneavoastră, îi spuse Moraru. Băieţii ăştia se străduiesc să caute amprente, urme... I-am chemat pentru că nu am dreptul să neglijez nimic. Dar, sincer, vorbind, nu cred să facă ceva... Dumneavoastră credeţi?.

— Ce să cred eu, tovarăşe maior?

— C-o să găsească vreo urmă...

— Nu pot să ştiu... Nu am nici cea mai mică idee.

— Păcat. O idee! Chiar una mică, aşa cum aţi spus dumneavoastră, dar să fie o idee, ar însemna pur şi simplu salvarea. Asta ne trebuie! O idee! Dumneavoastră ce aţi da acum pentru o idee? Eu aş da... cum să vă spun... aş fi în stare să cedez până şi o săptămână de toamnă! Vă daţi seama ce înseamnă asta pentru mine? O săptămână de toamnă, şapte zile şi şapte nopţi în care să poţi răsufla în voie... E colosal! Ei bine, le dau cu dragă inimă pentru o idee... Dar uite că nu vine nimeni să-mi propună schimbul. Nu-i pasă nimănui că eu sunt în criză de idei... De altfel, dacă stau să mă gândesc bine, nici nu e de mirare. Cum o să-ţi vină o idee pe căldura asta? Diseară! A, e cu totul altceva! Până diseară facem toate treburile de rutină... Strângem impresii... Şi pe răcoare le pritocim şi poate că se îndură să iasă la iveală vreo ideuţă... Eu, tovarăşe inginer, pentru astăzi vă mulţumesc. Aşa cred, că azi n-o să vă mai supăr. Mă duc la mine. Dar vreau să vă rog ceva: poate o găsiţi pe... colaboratoarea dumneavoastră.. O aştept. Aş vrea s-o cunosc.

Se ridică şi ieşi în grabă.

Victor chemă centrala telefonică şi rugă să fie găsită Irina oriunde s-ar afla. După cinci, minute i se făcu legătura. Îi transmise rugămintea maiorului Moraru şi îi preciza în ce birou putea să-l găsească.

Puţin mai târziu, Irina lua loc într-un fotoliu şi-l examina cu atenţie pe Moraru. Era foarte calmă, sau părea foarte calmă, nu se putea şti, în orice caz aşa arăta.

— Cred că aţi aflat cele petrecute aici...

— Nu.

— Cum asta? Aţi fost în acest birou cu o oră în urmă.

— V-am spus atunci de ce venisem.

— Şi nu aţi fost surprinsă? Nu v-a spus nimeni că am sigilat biroul special?

— Am fost foarte surprinsă şi mi-au spus mai multe persoane că aţi sigilat biroul special. Dar cu asta tot nu am aflat nimic...

— Aşa, aşa... Atunci am să vă informez eu, cunoaşteţi dosarul 10-V-A?

— Desigur.

— A dispărut. Adică domnul inginer afirmă că i-a predat ieri lui Onciu mapa cu două exemplare, iar azi dimineaţă Onciu i-a predat domnului inginer mapa fără cele două exemplare. Cam asta ar fi pe scurt. Vreau să ştiu când aţi văzut dumneavoastră această lucrare ultima oară?

— În forma ei definitivă?

— Exact.

— Niciodată. Ieri dimineaţa tovarăşul Andreescu mi-a cerut o mapă nouă. I-am dat-o. Mi-a spus că vrea să pună în ea cele două exemplare ale lucrării în ultima ei formă. Dar de văzut eu n-am văzut-o...

— Şi totuşi sunteţi asistenta dânsului... Aţi participat la această lucrare... O cunoaşteţi.

— Am participat, dar nu o cunosc. Vedeţi dumneavoastră, o lucrare ca aceasta este un mecanism extrem de complicat. Cu sute sau chiar cu mii de

componente. Poţi să cunoşti la perfecţie zece-douăzeci sau chiar o sută dintre aceste componente şi să nu cunoşti lucrarea în ansamblul ei. Eu am proiectat foarte multe din elementele calculatorului, eu le-am dat forma finală, dar atât. Nu am şi nici nu aş putea să am o imagine de ansamblu. Trebuie o înaltă calificare.

— Da, da... înţeleg... înţeleg foarte bine... Lucraţi demult cu tovarăşul inginer Andreescu?

— De patru ani.

— Şi ce fel de om este?

Irina zâmbi. I se întâmpla rar.

— Trebuie să vă previn asupra unui lucru: soţul meu şi cu tovarăşul inginer sunt de multa vreme prieteni, de când erau elevi sau studenţi. S-au revăzut aici acum patru ani şi ne-am împrietenit în aşa fel încât pentru mine, deşi îmi este şef, nu mai este tovarăşul inginer, ci Victor pur şi simplu. În aceste condiţii, aşteptaţi mai departe răspunsul meu?

— Da. Îl aştept.

— Doriţi o... referinţă orală?

— Nu. Vreau mai degrabă o apreciere personală care are pentru mine o valoare cu atât mai mare cu cât vine din partea unei femei frumoase şi inteligente.

— Vă mulţumesc. Este un compliment?

— Nu. O simplă constatare. Vă rog...

— M-aţi întrebat ce fel de om este... E foarte uşor şi foarte greu de răspuns... E un om excelent, am să vă spun eu. De ce? – o să mă întrebaţi dumneavoastră şi aici eu n-o să mai ştiu ce să spun din foarte multe motive. Un om poate fi caracterizat prin câte şi mai câte, prin ce face şi prin ce nu face, prin ce admite şi prin ce refuză, prin ce crede şi prin ce nu crede, prin ce vrea şi prin ce nu vrea...

— Ce face?

— Numai lucruri bune... Munceşte enorm şi numai din pasiune.

— Ce nu face?

— Nu trişează!
— Ce admite?
— Sinceritatea.
— Ce refuză?
— Reaua credinţă.
— Ce crede?
— Că omul s-a născut ca să fie fericit şi ca să-i ajute şi pe alţii să fie...
— Ce nu crede?
— Că va trăi ziua în care va putea spune ca el este fericit...
— Ce vrea?
— Să nu moară singur. Îl îngrozeşte gândul acesta, printre altele, se înţelege.
— Ce nu vrea?
— Să se ştie ce gândeşte. Dar se ştie întotdeauna.

Maiorul Moraru se uita la Irina cu deosebit interes. Îl fascina femeia aceasta. Ar fi vrut mult s-o cunoască mai bine, simţea că nu este un om banal... Se răsuci de câteva ori pe scaunul său, ar fi vrut să se ridice, dar renunţă.

— Vă rog să nu vă supăraţi, reluă el, dar aş vrea să vă pun o întrebare care s-ar putea să vi se para puţin ciudată...

— Nimic nu mi se pare ciudat, vă rog să mă credeţi. Şi v-o spun cu sinceritate. .

— Dumneavoastră iubiţi viaţa? Vă place să trăiţi?

Irina nu ezită câtuşi de puţin, nu-şi căută răspunsul:

— Din moment ce exist se pare că nu am altceva mai bun de făcut decât să trăiesc. V-aş minţi însă dacă v-aş spune că această trăire îmi face o plăcere deosebită... De fapt, niciuna. Este o curgere, o desfăşurare, uneori potolită, alteori ceva mai grăbită, dar întotdeauna supărătoare... Nicio cascada, niciun munte de străpuns, niciun naufragiu... nimic. Ştiţi pesemne şi dumneavoastră că a fost un om foarte inteligent care a spus că problema primordială este răspunsul la întrebarea dacă viaţa merită

sau nu să fie trăită. A murit câţiva ani mai târziu într-un accident de automobil şi eu, una, nu cred că apucase să afle răspunsul... Credeţi că l-aş fi putut afla eu între timp? Pentru că, de fapt, asta m-aţi întrebat...

Mai mult din dorinţa de a nu apărea nepoliticos maiorul prelungi puţin discuţia pe o serie de teme profesionale, fără nicio importanţă. El aflase ceea ce voise să afle în momentul acela.

Trecuseră patru ore.

Locotenentul Cerchez şi echipa lui terminase de fotografiat. Maiorul Moraru îşi continua ancheta. Portarul de noapte, adus de acasă, declară că nimeni nu ar fi putut pătrunde în clădire. Sistemul de alarmă pe care ofiţerii îl verificară, funcţiona perfect. Cheia prin care acest sistem intra sau ieşea din funcţiune se afla la el, la portar.

O nouă discuţie cu Onciu dădu la iveală faptul că cifrul seifului se schimba odată pe lună şi că era cunoscut numai de el şi de directorul general. Atât.

După aceea, Moraru se închise singur în birou şi dădu câteva telefoane dintre care, unul, la Bucureşti. Aştepta pesemne vreun răspuns căci se lăsă pe spătarul scaunului şi fixă un punct de pe tavan aproape închizând ochii. Rămase aşa mai bine de trei sferturi de oră până se auzi soneria telefonului. Răspunse, ascultă o vreme, luă câteva notiţe, mulţumi interlocutorului său şi căzu din nou pe gânduri. La orele 14, îl chemă pe Nasta.

— Îmbarcarea! Cheamă maşina...

— Plecăm undeva?

— Fireşte. Că n-o să stăm o veşnicie pe capul oamenilor.

— Dar... unde plecăm? dacă se poate afla.

— Se poate, se poate. Plecăm acasă! Dar plecăm amândoi şi asta înseamnă că eu n-am să mă duc la mine acasă aşa cum nici tu n-ai să te duci la tine acasă... Dar tot acasă mergem, ai priceput?

— Priceput! Permiteţi să mai întreb ceva?

— Vai de mine, se poate?

— Credeţi că pe la ora cinci... aşa...

— Exclus! Cheamă maşina. Eu trec pe la directorul general şi ne vedem în curte peste cinci minute. Onciu vine deocamdată cu noi... Şi nu se vede, domnule, nicio fărâmă de nor... Nu se simte nicio adiere de vânt... O să murim, dracului, de căldură...

V

Ştia că, înainte de plecare, maiorul Moraru trecuse pe la directorul general şi că discutase câteva minute cu el. Lui însă, nimeni nu-i spusese nimic. Ca şi când el nici n-ar fi existat, ca şi când nu lucrarea lui ar fi dispărut, ca şi când nimeni nu ar avea obligaţia elementară de a-l informa. Şi nici Popa nu-l cheamă, nu-i spuse nimic. Ce să facă? Peste o jumătate de oră poate să plece liniştit acasă. O zi obişnuită, ca oricare alta, cu toate că el ştia foarte bine că nu era o zi obişnuită. Să fi fost întâmplătoare această atitudine adoptată faţă de el, care se credea, de fapt, eroul zilei? Sau să fi fost deliberată? Să-l lăsăm în pace, să nu-i spunem nimic, să vedem ce face, unde se duce, cu cine se întâlneşte, cu cine vorbeşte la telefon... Posibil ca acesta să fi fost raţionamentul lor. „Trebuie deci, să mă port cât mai firesc cu putinţă. Dar ce înseamnă firesc? Până la ora trei mai sunt douăzeci de minute. În chip firesc ar trebui să trec pe la Popa şi să-l întreb ce se mai aude. El e şef aici, el trebuie să ştie şi să vadă că mă interesez”.

Discuţia cu Grigore Popa nu a lămurit nimic. Maiorul Moraru îi spusese că se duce acasă, că e prea cald ca să se mai poată lucra, că poate dă dumnezeu şi ploua după-masă şi atunci o să mai fie chip de trăit. Părea că Grigore Popa se mai liniştise puţin, dimineaţa fusese foarte afectat de cele petrecute şi se lansă într-un comentariu lung pe tema celor ce aveau să se discute la Londra, la congresul de

automatică. Victor îl asculta cu o singură ureche, mai mult de politeţe, gândindu-se că pentru el Londra nu fusese niciodată mai departe ca acum. Abia la ora patru izbuti Victor să-l facă să înţeleagă că moare de foame.

— Eşti acasă după-masă? îl întrebă directorul din zbor în clipa în care Victor se pregătea să iasă din birou.

„Aşadar, s-ar putea să mă caute, înseamnă că am avut dreptate, că vor să mă lase să zburd numai ca să mă poată urmări mai bine. În definitiv, nu e nimic ciudat în asta. Trebuia să mă aştept".

Se urcă în maşină, porni spre casă şi zece minute mai târziu, parcă în faţa blocului. Victor Andreescu locuia de patru ani într-un apartament aflat la etajul al cincilea al unul bloc modern; în acelaşi imobil, cu două etaje mai jos, locuiau prietenii săi, avocatul Sergiu Văleanu şi soţia sa, Irina. Victor aruncă o privire în sus, nu se vedea nicio mişcare în balconul Vălenilor, „or fi dormind pe căldura asta", îşi spuse el, încuie maşina şi intră în hol. Apăsă butonul pentru lift şi, până la sosirea acestuia, deschise cutia de scrisori. Toate aceste gesturi deveniseră obişnuite şi se făceau în fiecare zi aproape singure. Descoperi în cutie un plic alb, obişnuit, netimbrat, pe care nu era scris decât numele lui. Fără adresă, fără nici o altă indicaţie. Se nelinişti. Avea senzaţia că undeva, foarte departe de el, dar anume pentru el, sunase un clopot mare, greu şi că undele sale lungi îl învăluiau în vibraţiile lor, pe care le percepea aproape fizic. Pipăi scrisoarea. Nu putea să conţină mai mult de o singură filă. Nici nu ar fi fost nevoie...

— Urcaţi şi dumneavoastră?

Cine să urce? Unde să urce? Şi cine vorbise? Tresări, privi şi descoperi alături de el, lângă ascensor, un vecin care locuia la acelaşi etaj.

— Da, da, desigur, vă mulţumesc

Vârî plicul în buzunarul hainei, încuie în grabă cutia de scrisori şi intră în lift.

— Mulţumesc...

— Vă rog.

Până la etajul cinci nu se ajunge prea repede, dar tot nu ai timpul să pui multe întrebări şi nici să primeşti răspunsuri.

Se despărţiră mormăind fiecare câte un „poftă bună” – „mulţumesc la fel”. Victor se aruncă într-un fotoliu, scoase scrisoarea, o examină, voi s-o deschidă, dar renunţă. Să nu-i taie plăcerea duşului şi nici pofta de mâncare. Şi le oferi pe amândouă, ceea ce îi răpi un ceas întreg. Îşi aprinse apoi o ţigară; dintr-un pachet aflat în sertarul biroului său, o ţigară lungă, bună, aromată, se întinse pe canapea şi, în sfârşit, deschise plicul. Descoperi o foaie de hârtie cât o jumătate de coală, pe care erau scrise câteva cuvinte, cu creionul:

„Mătuşa Clara pleacă peste trei zile în concediu şi speră că nu ţi-ai schimbat planurile”.

Victor trase aproape de el o scrumieră mare, aprinse un chibrit, dădu foc plicului şi scrisorii şi împrăştie cu grijă cenuşa. Era tulburat, se plimba într-una prin tot apartamentul. Simţea nevoia să vorbească, să comenteze, să facă supoziţii, să fie contrazis, să se lanseze în alte ipoteze pe care să le examineze pe toate părţile. Ştia că nu ajuta la nimic, ştia că toate aceste discuţii sunt sterile, că nu-s decât un drog al cărui efect trece repede, dar el avea nevoie de acest drog, avea mare nevoie. Ridică receptorul telefonului, forma încet numărul familiei Văleanu. Îi răspunse Sergiu.

— Unde eşti, domnule?

— Acasă.

— Asta-i bună! Ca să vezi, se auzi vocea lui Sergiu adresându-se Irinei, e acasă! Şi ce faci, domnule, acasă, de unul singur? Tu nu mai ai prieteni? Ce, eşti de capul tău? Vino sa mănânci la noi.

— Am mâncat, m-am îmbăiat...

— Ei, dacă te-ai şi îmbăiat atunci se schimbă lucrurile. Să ştii că Irina a pus de cafea! Şi îi închise telefonul fără

nici o altă precizare.

Victor puse şi el receptorul jos şi zâmbi. Era un zâmbet amar. Îi venea din ce în ce mai greu. Îşi luă ţigările, cheile şi ieşi. Coborî două etaje. Sergiu îl aştepta cu uşa deschisă.

— Haide, domnule, că avem chestiuni importante ordinea zilei... Şezi. E gata cafeaua, Irinel? că uite, domnia sa marele savant a binevoit să ne onoreze...

Nu se auzi niciun răspuns. Se simţea însă mişcare şi se răspândise în toată casa aroma cafelei. Peste câteva clipe Irina aduse ceştile şi toţi trei luară loc în fotoliile aflate în jurul unei măsuţe mici şi rotunde.

— Şi acum, te rog, să ai bunătatea şi să-mi spui şi mie ce-i cu aiureala asta? începu Sergiu. E adevărat?

— Nu vorbi prostii! îi răspunse Irina iritată. Ce înseamnă asta dacă e adevărat? Ce anume să fie adevărat?

— Stai dragă, nu sări aşa, întreb şi cu ca omul, ce vrei? Cum ce să fie adevărat? I-a dispărut lucrarea? I s-a furat?

— Şi de unde vrei tu să ştie el dacă i s-a furat?

— Dar lasă-l dragă să vorbească singur că e major! Victoraş, uite, tu mă ştii pe mine, eu vreau să aflu din gura ta care e aspectul le-gal al întregii poveşti! Juridic, domnule. Vreau să aflu cum stai tu în raport cu legea! Asta interesează în primul rând, am zis în primul rând! Pentru că ştiu eu foarte bine, completă el repede văzând-o pe soţia lui că dă semne de nerăbdare, ştiu eu foarte bine că mai sunt şi alte aspecte, dar sunt secundare! Hai, Victoraş, să auzim!

Şi Victor îi povesti prietenului său tot ceea ce socoti că este necesar să-i povestească. Juristul îl ascultă cu mare atenţie şi în cele din urmă rosti sentenţios:

— Le-gal, tu nu ai nicio vină! A! Să nu crezi că vreau să spun că te afli într-o situaţie de invidiat! Dar le-gal...

— Bine, bine, asta ştiu. Dar nu-mi ajunge.

Răspunsul venise tăios, ca o imputare gratuită. Sergiu nu-i dădu însă nicio importanţă.

— Eşti obosit... Te-au frecat cu întrebările...

— E firesc, nu?

— Mai e vorbă, domnule, ce, e joacă?

— Mie mi se pare ciudat că l-au reţinut numai pe Onciu, spuse Irina. Vouă nu?

Întrebarea ei rămase fără răspuns. Victor se ridicase din fotoliu şi privea acum pe fereastră. În scuarul din faţa blocului se jucau, ca în fiecare după-amiază, destul de mulţi copii. Tabloul îi era prea cunoscut inginerului ca să nu remarce imediat un element nou: pe o bancă moţăia un bătrân sprijinit într-un baston. S-ar fi putut întâmpla să fie un bunic al cărui nepoţel se zbenguia în voie prin apropiere, dar tot atât de bine s-ar fi putut întâmpla să fie vorba despre cu totul altceva... „În definitiv, gândi Victor, fiecare îşi face meseria lui”. Zâmbi. Bătrânul chemase lângă el un puşti, îi spuse câteva vorbe, îi dăduse nişte bani şi puştiul plecase în goană. Sergiu se afla în spatele lui Victor şi s-ar fi spus că-i ghicise gândurile.

— La ce te uiţi?

— Bătrânul... nu l-am mai văzut niciodată pe aici...

— Care bătrân? sări Irina şi se duse glonţ la fereastră!

— Acela.

— Şi crezi că...

— De! Ştiu şi eu?

— S-ar putea, domnule, s-ar putea. Să nu te mire. Ce vrei? Nu e joacă!

— Nu mă miră, dar nici plăcere nu-mi face!

Îşi reluară locurile în fotolii. Victor duse ceaşca la gură, dar constată că e goală. Irina se ridică, dispăru în bucătărie şi se întoarse cu o altă ceaşcă plina cu cafea.

— De ce-l intoxici, dragă, sări Sergiu, şi încă la ora asta? E trecut de cinci. O cafea ajunge. Altfel nu mai doarme el toată noaptea.

— Lasă, că nici fără cafea...

— Ascultă, Victoraş, acum suntem între noi trei. Ia spune: tu ce crezi?

Victor îl privi descumpănit. Cum ar fi putut să răspundă

unei asemenea întrebări?

— Ce să cred?

— De fapt, ar fi fost mai bine să te întreb aşa: cine crezi tu că... mă-nţelegi! Onciu?

— Fugi domnule, Onciu e trandafir. Ce, îl vezi tu pe Onciu în chip de spion? E ridicolă ipoteza asta, frate, pur şi simplu ridicolă...

Sergiu zâmbi aşa cum zâmbeşti unui naiv care a mai scos un porumbel pe gură.

— Dar tu, scumpul meu prieten, tu ce imagine îţi faci despre un spion? Cam cum crezi tu că arată? Cu ochelari negri, aşa ca să nu i se vadă ochii, dar ca el să poată vedea în urmă, da? cu un ac mare de cravată care ascunde un aparat fotografic, da? şi cu un portţigaret superb care este, de fapt, şi magnetofon şi aparat de emisie-recepţie, da? Sau nu ţi-ai pus niciodată această întrebare?

— Sincer vorbind, nu.

— Foarte rău.

— De ce?

— Pentru că ştiai bine la ce lucrezi, ştiai că o treabă ca aceea pe care o faci tu nu se poate să nu intereseze şi pe alţii şi ar fi trebuit să te uiţi mai atent în jurul tău!

— M-am uitat, Sergiule, şi mă uit mereu. Dar ochii mei nu sunt făcuţi, să vadă ceea ce vrei tu. Ochii mei văd mereu aceleaşi lucruri: oameni pe care îi cunosc şi oameni pe care nu-i cunosc, oameni care-mi sunt simpatici şi oameni care-mi sunt antipatici, oameni inteligenţi şi oameni proşti, oameni buni şi oameni răi, şi cam atât. Vreau să spun că acestea ar cam fi categoriile în care îi împart eu pe oameni. Ce vrei, nu mă mai joc demult de-a hoţii şi vardiştii.

— Nu vreau decât un singur lucru: sa umbli cu ochii deschişi!

— Adică să-l suspectez pe Onciu?

— Nu. Dar să te gândeşti că numai el avea, practic, posibilitatea s-o facă!

— Refuz să cred una ca asta! Onciu este un copil! E îndrăgostit, capul lui zboară la altele...

— Auzi la el: copil?! Îndrăgostit?! Mă, Victore, mă, trezeşte-te, mă, puţin, fii şi tu ceva mai prezent, ceva mai serios.

— Te rog să mă crezi că sunt foarte serios, dar nu sunt detectiv. Nu e meseria mea!

— Şi de ce ţipi? îl întrebă Sergiu zâmbind.

— Pentru că nu suport acest fel de a gândi.

— Se poate, dar felul tău de a gândi uite la ce a dus.

— Asta e bună acum! Te pomeneşti că mă socoţi pe mine răspunzător?

— Nu vorbi prostii. Nu mă refer la răspundere în sensul juridic. Dar faţă de tine, faţă de opera ta. Ai lucrat ani de zile nu?

Se opri. Îşi dădu seama că mersese puţin prea departe.

— Dacă te-am jignit te rog să mă ierţi, dar nu asta a fost intenţia mea... Eu vreau, nu-i aşa, să caut, împreună cu tine... poate ne vine vreo idee.

— Uite că mi-a venit mie una, spuse Irina şi se ridică brusc, se îndreptă spre bufet, scoase o sticlă de Coniac şi o puse pe masă. Cine bea? întrebă ea în timp ce distribuia paharele. Îşi turnă ei, îi turnă lui Victor, dar Sergiu o opri.

— Nu beau.

— De ce, ai arsuri?

— Nu. Am zi de bridge. Ai uitat că azi e marţi?

Se uită la ceas şi exclamă alarmat:

— Am să întârzii!

Se ridică şi trecu în baie. Curând se auzi duşul. Irina sorbea din coniac şi fuma, fuma enorm. Victor se ridică, dădu să plece, dar se răzgândi, se îndreptă din nou spre fereastră, bătrânul era în acelaşi loc, numai copiii se răriseră căci soarele începuse să se apropie de orizont. „Când a trecut timpul? se întrebă Victor, cum a trecut, ce s-a petrecut, ce se mai petrece încă, de ce toate astea, de ce nu pot să le stăpânesc, de ce nu pot să fac aşa cum

vreau eu, de ce? Cred, continuă Victor să reflecteze privind pe fereastră în timp ce Irina fuma în fotoliul său şi în timp ce Sergiu îşi isprăvea duşul şi se îmbrăca grăbit, cred că acesta e cel mai bun test de rezistenţă. Ce bine ar fi dacă s-ar putea face numai în chip de test. Iei un om aşezat, cu o viaţă bine orânduită, mă rog, să zicem că e bine orânduită, chiar dacă pe anumite planuri nu este încă definitiv orânduită, dar nu aceste planuri sunt esenţiale acum, un om cu bucuriile şi cu necazurile lui cotidiene, cu plăcerile şi cu neplăcerile ce dau vieţii lui un ritm anume, ritm pe care toată fiinţa îl ştie şi îl acceptă ca fiind al ei, ritm pe care l-a învăţat şi îndrăgit, care i-a fost programat cum s-ar spune în limbajul de specialitate; iei carevasăzică un asemenea om, mai bine zis îl smulgi, îl arunci într-o viitoare ce seamănă cu un râu de munte umflat de ploile primăverii şi îi spui ţine-te bine bădie, înoată, dacă ştii, dacă nu te priveşte, fă ce ştii, descurcă-te, noi tocmai asta vrem să vedem, dacă te descurci... Dar hainele îmi sunt pline de apă, strigă omul, îmi este frig, îmi este foame, îmi este somn, şi mai ales, nu vreau să lupt cu forţe oarbe, nu am nevoie să ştiu dacă mă descurc ori nu aici, eu ştiam foarte bine să mă descurc în altă parte şi îmi ajungea... Cam aşa, îşi spuse Victor, trebuie că arăt şi eu. Faptul că pe mine nu m-a smuls nimeni dintr-ale mele, că eu singur am făcut saltul, nu schimbă cu nimic fondul problemei. Unde este sfârşitul? Unde este ţărmul? Şi se vede cineva pe acolo? Mă aşteaptă cineva? şi acel cineva o să-mi ofere o ceaşcă fierbinte cu cafea şi un pat cald? Sau o să-mi dea, dimpotrivă, vreo două picioare în spate?”

— Eu ce cămaşă pun?

Irina se ridică plictisită din fotoliu şi trecu în dormitor. Deschise dulapul, scoase o cămaşă uşoară, de vară şi o întinse lui Sergiu. Acesta îi mulţumi cu un zâmbet, o prinse de mână, o trase spre el şi o sărută pe gât. O luă apoi în braţe şi-şi duse buzele lângă urechea dreaptă a femeii.

— Pe la opt n-ar fi rău să vii şi tu la Mocanu...

Irina se smulse din îmbrăţişare şi cu un gest hotărât trânti uşa care rămăsese întredeschisă. Sergiu se încruntă.

— De ce faci asta? întrebă el în şoaptă. Este jignitor...

Se duse la uşă şi o deschise larg.

— Mă scuzi două minute, Victoraş, mă schimb imediat...

— Eu plec...

— Stai puţin, plecăm amândoi odată...

— Nu, nu, se auzi răspunsul grăbit al lui Victor, am de dat un telefon, servus. Sărut-mâinile, Irina.

Imediat după aceea se auzi uşa închizându-se.

— Vezi? strigă Sergiu. S-a supărat.

Irina nu-i răspunse. Trecu în dormitor lăsând uşa de la baie deschisă.

— Vii, da?

— Unde să vin?

Irina se întinsese pe pat şi-şi privea soţul cu atâta curiozitate încât s-ar fi putut crede că-l vede pentru întâia oară.

— La Mocanu, frate, nu ţi-am spus?

— Şti bine că nu vin.

— De ce?

— Sergiule... în fiecare săptămână îmi pui aceeaşi întrebare, de două ori, şi eu îţi dau acelaşi răspuns. Nu te-ai plictisit?

— Nu, zău că nu. Mă amuză.

— Pe mine nu.

— E! Pe tine! Arată-mi şi mie ceva care să te amuze pe tine!

— Crezi că sunt neurastenică?

— Nu. Cred că vrei întotdeauna mai mult decât ai, şi cu siguranţă mai mult decât ţi se cuvine. Pentru că adevărul ăsta e: fiecăruia dintre noi i se cuvine ceva pe lumea asta, fără îndoială, unuia mai mult, altuia mai puţin! Tu nu vrei să ştii de asta, tu vrei, dar fără să ştii ce şi cât! Vrei aşa, în general.

— Ţi-am cerut vreodată ceva, Sergiule?

— Nu m-am referit la obiecte, dragă, m-ai înţeles greşit.

— Te-am înţeles foarte bine. Uite, acum: ţi-am cerut eu să nu te duci la Mocanu, deşi ştii că eu nu-i suport pe oamenii aceia?

— Ei, fată dragă, dacă ai şti tu ce joc e ăsta, n-ai vorbi aşa.

— Nu ţi-am vorbit de joc, ţi-am vorbit de oameni.

— Dar ce ţi-au făcut? Eu nu te înţeleg. Sunt foarte drăguţi şi foarte amabili, te simpatizează teribil, barem aia mică, Mărioara, ce să mai vorbim...

— Într-adevăr. Ce să mai vorbim. Nu, n-am să vin astă-seară la Mocanu. Ştiu că-ţi face plăcere, ştiu că ţi-aduc noroc, dar n-am să vin. Caută-ţi o altă mascotă.

— Irinel întotdeauna ţi-a plăcut ţie să complici lucrurile... Mascotă. Parcă despre asta e vorba. Ştii foarte bine, nu? că-mi face plăcere şi fim împreună. Pe la zece-unsprezece poate mâncăm un grătar. O să-i dau un telefon şi lui Victoraş, poate iese şi el...

Sergiu se opri, era gata de plecare, rămase cu mâna pe clanţă, se întoarse, se încruntă şi se lăsă pe un scaun.

— Auzi... Bine că mi-a venit în minte. N-o să-i mai dau niciun telefon. Ce zici? Nu-i aşa că am dreptate?

Irina tresări.

— Nu înţeleg.

— M-ar fi mirat ca tu să înţelegi un lucru de la bun început. Nu-ţi dai seama că după toată aiureala asta de la voi...

Irina se ridicase şi-l privea îngrozită.

— Vrei să spui...

— Stai, mamă dragă, stai, nu te scandaliza şi nu mă judeca repede, aşa cum faceţi voi, femeile! Pac-pac, una-două, asta e! Ei nu e! Îmi este cel mai bun prieten şi lucrul acesta se ştie şi o să se ştie că rămâne cel mai bun prieten al meu. Lucrează cu tine şi sper că o să lucreze mai departe pentru că şef ca el nu mai pupi tu niciodată. Dar nu ştiu, parcă-mi spune mie ceva că nu e nimerit să ne

afişăm aşa, chiar astăzi, în plină stradă... Nu ştiu, poate greşesc... Dacă stau să mă gândesc mai bine, uite, îmi dau seama că greşesc... Sigur că da, am spus o prostie. Da, de data asta ai avut tu dreptate vezi, eu recunosc, eu ştiu să dau dreptate şi altuia... Sigur că da, m-am gândit ca un prost, pentru că dacă o luăm aşa nu se mai termină niciodată şi pe urmă poftim, ce zi e azi? marţii, nu? peste două zile, exact, joi, plecăm în concediu şi avem bilete toţi trei... că doar n-o să ne apucăm acum, nu-i aşa, să ne stricăm vacanţa... Mare prostie, domnul**e...**

Se ridică iritat. Din uşă, înainte de a o închide în urma lui, aruncă:

— Vezi, poate te răzgândeşti. Eu sunt acolo până pe la zece...

Ieşi. Irina îl auzi deschizând şi închizând uşa, coborând pe scară, îl auzi după aceea din nou în stradă, auzi până şi cheile pe care le scotea din buzunar, auzi motorul maşinii, şi apoi o auzi pornind. Se ridică cu greu, privi pe fereastră. În faţa blocului nu mai era nimeni. Prostii. Ce-au vrut cu bătrânelul acela? Uite că s-a dus la el acasă. Se uită la ceas. Trecuseră cinci minute de la plecarea lui Sergiu. Îşi aruncă halatul de casă, îşi puse o rochie uşoară, îşi luă poşeta, controlă să vadă dacă are cheile şi ieşi. Pe scară, ca de obicei, era întuneric. Toată lumea din bloc făcea scandal pe tema asta, becurile apăreau şi puţin după aceea dispăreau repede. Era singura căreia nu i-ar fi trecut niciodată prin minte să facă scandal. Urcă. La etajul cinci o uşă se deschise şi se închise la loc.

VI

Maiorul Moraru lipsea de două ore. Plecase la şef şi rămăsese acolo neobişnuit demult. Căpitanul Nasta fierbea. Ora cinci trecuse demult, toate proiectele lui căzuseră în baltă, capul îi era încins de căldură şi de gânduri, iar maiorul nu mai venea. Înainte de plecare îi aruncase aşa, ca într-o doară, dar ştia bine Nasta cum stau lucrurile cu aceste fraze rostite din uşă, că n-ar fi rău dacă ar mai sta odată de vorbă cu Onciu, dacă ar construi şi el o ipoteză sau două, măcar atât, şi dacă ar avea bunătatea să adune rapoartele de pe teren şi să le consemneze pe hârtie.

Cu rapoartele, mă rog, era simplu. Din sfert în sfert de ceas fie că era chemat, fie că era el acela care chema, afla cum stau lucrurile. Şi pe la ora şapte lucrurile stăteau pe loc. Adică singurul care plecase de acasă şi care aterizase pe strada Petuniei la numărul 7 bis, era avocatul Sergiu Văleanu. Soţia lui rămăsese acasă, se vedea lumina în bucătărie, iar inginerul Victor Andreescu tot acasă. Nu se vedea lumină la el, dar asta nu însemna nimic. Vara, pe căldură, oamenii mai stau şi pe întuneric. Dar de plecat nu plecase. Asta era în afară de orice îndoială.

Cu Onciu, la fel de simplu, dacă se poate spune aşa. Aceleaşi întrebări, aceleaşi răspunsuri. Cercetase dosarul băiatului. Nimic. Îl pusese din nou să-şi povestească viaţa. Nimic. Şi ceea ce-l irita pe Nasta era faptul că el îşi dădea foarte bine seama de totala nevinovăţie a lui Onciu şi, cunoscându-l, ştia că şi Moraru ajunsese la aceleaşi concluzii. Nu i-o spusese, dar nici nu era necesar să i-o spună. Atâta lucru se mai pricepea şi Nasta să vadă la şeful lui fără să aibă nevoie de confirmare. Dar de ce-l ţinea pe băiat?

Cu ipotezele a fost ceva mai greu, dacă nu chiar foarte greu. Aşadar, încercă Nasta să sintetizeze, se pare, judecând după raportul băieţilor care se ocupau cu asta, că nimeni nu a intrat, noaptea, în clădirea institutului. Judecând după raportul lui Cerchez, pe care-l primise cu

un sfert de oră în urmă, nicio persoană necunoscută, nu se atinsese de seif sau de dulapul de fier al inginerului Andreescu. Amprentele lui Onciu erau la locul lor, adică pe chei şi pe seif, iar amprentele inginerului şi ale asistentei sale tot la locul lor, adică pe dulapuri. Nu se făcuse nici o inversare, nu. Se pare, conchise Nasta, că trebuie să alegem din două una: ori lucrarea lui Andreescu a intrat în seif şi atunci trebuie să admitem că s-a volatilizat şi era ceva mai greu de acceptat această ipoteză, ori lucrarea lui nu a intrat deloc în seif şi în cazul acesta ar trebui să vedem ceva mai îndeaproape ce hram poartă domnia sa domnul acesta care îi cam luase peste picior, aşa, uşurel...

Se auzi soneria telefonului.

— Căpitanul Nasta.

— Dormeai, dragule? distinse căpitanul vocea maiorului Moraru.

— Permiteţi să raportez: nu, nu dormeam. Mă gândeam!

— Ei, fugi?

— Vă rog să-mi acordaţi atâta încredere...

— Se aprobă. Ce mai face prietenul tău, domnul Onciu?

— Mulţumesc. Mi-a comunicat că i-a plăcut foarte mult romanul şi m-a întrebat dacă nu cumva mai este vreunul pe aici. Nu mi-am permis să caut în biroul dumneavoastră, aşa încât i-am oferit eu unul, de la mine, dar nu în franţuzeşte, în nemţeşte, că eu am crescut cu nemţoaică, dar el, trogloditul, mi-a spus că nu ştie această limbă şi atunci i-am spus că dacă vrea să nu se plictisească, în loc să citească un roman poliţist să încerce să scrie el unul. Nu e mare diferenţa Eu pot, i-am precizat, să-i pun la dispoziţie şi hârtie şi creion.

— Aşa, aşa... foarte bine, foarte bine. Să muncească, să transpire, că şi de pe noi curge apa şiroaie. Vezi că vin acum!

— Să trăiţi.

Căpitanul Nasta îşi reluă firul gândurilor... „Tare m-aş duce eu până la domnul inginer acasă, în absenţa

dumnealui, se înţelege... Nu ştiu de ce, dar îmi spune mie inima că dau peste o urmă... Şi chiar aşa, cu dânsul acasă, n-ar fi rău să mai stăm odată la o parolă, seara. E mai răcoare, cum ar zice bietul Moraru, şi se mai poate trăi, să vedem dacă nu iese ceva la iveală..."

Se auzi un bâzâit uşor. Suci butonul unui aparat mic, aflat pe masă, şi o voce îi aduse la cunoştinţă că în strada Petuniei la numărul 7 bis nu era nimic nou. Câteva clipe după aceea, o altă voce îl informă că nici în strada Pajurei nu era nimic nou. Foarte bine, gândi Nasta, nici la voi nu e nimic nou, nici la noi nu e nimic nou şi uite aşa trece vremea şi noi muncim cu spor!

Maiorul Moraru intră în birou după zece minute. Se repezi la masa lui de lucru, dădu drumul ventilatorului, rămase câteva minute în bătaia aerului ceva mai răcoritor şi se decise în cele din urma să-şi amintească şi de existenţa colegului său.

— Aşa, aşa... să auzim, Năstase, ia spune tu tot ce ai pe suflet, dar ştii, aşa, ca la popă...

Nasta raportă tot ce avea de raportat şi în cele din urmă emise şi ipoteza lui cu privire la imposibilitatea volatilizării lucrării în cazul în care ar fi fost predată.

— Aşa, aşa... interesant, foarte interesant. Şi cât spuneai că este ceasul?

Deşi nu vedea nicio legătură între una şi alta, Nasta îi raportă politicos că erau orele nouă şi jumătate.

— Teribil de devreme, domnule, teribil, făcu Moraru speriat de parcă i s-ar fi adus la cunoştinţă cine ştie ce catastrofă. Ia să vedem, continuă el, pe unde o fi agenda mea de telefonică, că am scris eu acolo ceva azi dimineaţa şi am nevoie... Aşa, aşa, uite că am găsit-o.

Ridică receptorul telefonului şi formă un număr. După câteva clipe i se răspunse.

— Vă rog cu tovarăşul Grigore Popa.

— Nu e acasă, cine îl caută?

— Îl caută un prieten, mai bine zis un cunoscut... Moraru

e numele meu. Când l-aş putea găsi?

— Cred că vine târziu, e plecat cu doamna la o aniversare într-o familie.

— Vreţi să scrieţi dumneavoastră un număr de telefon şi să-i transmiteţi rugămintea mea? Îl rog să mă sune.

— Până la ce oră?

— Oricât de târziu. Şi la unu, şi la două...

Şi în timp ce Moraru dicta numărul de telefon, Nasta ieşea încet din încăpere să facă rost de ceva de mâncare şi de ţigări. Se lăsa cu „noapte albă plină de gânduri, noapte albă fără sfârşit”... aşa cum spunea un cântec frumos şi care-i plăcea lui tare mult.

VII

Întorcându-se după zece minute în birou, căpitanul Nasta găsi pe masa lui de lucru un bileţel: „Dacă ai fi avut răbdare să stai şi tu puţin locului, ai fi aflat cu câteva minute mai devreme că eşti liber până la ora 24. Nu te bucuri? Ai aproape patru ore. Câte nu se pot face în patru ore?... M”.

Nicio vorbă despre Onciu.

Nasta ieşi în oraş, se plimbă aproape o jumătate de oră şi la zece se decise să ia loc pe terasa cofetăriei „Mimosa”. Privi în jurul lui şi văzu că mai mult de jumătate din mese erau neocupate. Îşi aprinse o ţigară şi aşteptă. Trecu de câteva ori prin faţa lui o fetişcană durdulie, „asta se hrăneşte numai cu prăjituri”, îşi spuse Nasta, dar nici nu-l luă în seamă. Într-un târziu se decise el să intervină.

— Domnişoară...

Fata, aflată într-o conversaţie destul de aprinsă cu un june care sorbea cu nesaţ dintr-o cafea, îl privi peste umăr şi se urni cu greu, făcând spre interlocutorul ei un gest care voia să însemne „ai răbdare să termin cu pisălogul

ăsta”. Se apropie de masa lui Nasta cu un mers legănat şi plictisit.

— Ce doreşte domnul?

— Un pepsi, vă rog...

— N-avem.

— O îngheţată...

— S-a topit.

— O sticlă de borviz...

— Nu ţinem ape minerale.

— Oranjadă...

— N-avem.

— Apă chioară...

— E spartă conducta.

— Şi nu aveţi nimic?

— Lichid, nu.

— Dar solid?

— Mai sunt câteva pachete de „Eugenia”. Vă servim?

— Nu, mulţumesc.

Şi Nasta se ridică furios, decis să-i facă a doua zi un scandal monstru directorului de la T.A.P.L. pe care-l cunoştea bine. Se mai ridicase el tot atât de furios şi de decis şi în alte câteva rânduri, dar până a doua zi uitase. Ştia că avea să ajungă acasă, că avea să facă un duş bun, că mama avea să-i ofere o dulceaţă de nuci verzi cu un pahar cu apă rece de la gheaţă şi că toate acestea aveau să-i risipească enervarea. Şi o porni spre casă. Era atât de cufundat în gânduri, încât nu remarcă, dar se poate foarte bine presupune că nu ar fi remarcat în niciun caz, un bărbat înalt şi elegant care păşea agale venind spre el şi care, după ce îl depăşi, luă loc la o masă a aceleiaşi cofetării „Mimosa”, pe care Nasta tocmai o părăsise. E drept un lucru. Că nici bărbatul nu-l remarcase pe Nasta pe care, de altfel, nici nu-l cunoştea. Avem toate motivele să credem că nici nu ar fi dorit să-l cunoască, dar suntem încredinţaţi că Nasta ar fi abandonat şi duşul şi dulceaţa şi apa rece şi cele două ore de odihnă pe care şi le hărăzise

dacă ar fi ştiut... Dar de unde ar fi putut el să ştie? Aşa stând lucrurile, Nasta ajunse acasă şi programul se îndeplini întocmai. Şi în timp ce el se delecta sub jetul de apă rece, bărbatul care luase loc la una din mesele cofetăriei „Mimosa” şi care nu părea deloc enervat cu toate că şi lui i se oferise tot un pacheţel de „Eugenia”, pe care, de voie, de nevoie, îl acceptase, părea că aşteaptă. Fuma liniştit, calm, din când în când ronţăia o bucăţică de biscuit, îşi relua ţigara şi, rar de tot, se uita la ceas. La un moment dat se auziră cele zece bătăi obişnuite ale turnului din piaţa mare a oraşului. Omul se uită la ceasul lui, zâmbi satisfăcut, se ridică, se duse la fetişcana cea durdulie care continua să cocheteze cu flăcăul care-şi isprăvise între timp cafeaua şi care înghiţea acum zaţul, plăti pacheţelul de „Eugenia”, aşteptă restul şi porni fără să-i pese că în urma lui se spuneau vorbe prea puţin măgulitoare despre oameni ca el „care îţi cer, dragă, până şi zece bani de parcă nu le-ar fi ruşine...” O apucă pe strada care dădea în piaţă, străbătu piaţa, privi încă odată la ceas, grăbi pasul şi se înfundă într-una din străzile ce se deschideau din piaţă. Umblă ceva mai mult de zece minute numai pe această stradă, coti apoi la dreapta, coti încă odată tot la dreapta şi ajunse într-o uliţă mică, întunecoasă şi prost pavată. O străbătu şi la capătul ei deschise portiţa unui parc imens. Intră în parc şi se aşeză pe prima bancă a aleii principale. Nu trecură nici trei minute şi se auziră paşi venind din direcţie opusă. Bărbatul nu-şi întoarse capul, nu clinti, continua să privească drept înainte. Din umbră se desprinse un bărbat care se apropie de el şi se aşeză pe bancă.

După câteva clipe de tăcere, noul venit i se adresă:

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule, dar nu-mi mai găsesc chibriturile... Nu aveţi, cumva, din întâmplare, un chibrit?

— Cu plăcere, răspunse celălalt, dar văd că nu v-aţi scos încă ţigara.

— A, da, uitasem.

Şi începu să se caute prin toate buzunarele, dar fără succes.

— Nu vă mai găsiţi nici ţigările?

— Întocmai.

— Neplăcut. Eu nu vă pot oferi decât o jumătate dintr-o ţigaretă. „Litoral”. Desigur, jumătatea cu filtru.

— Nu vă deranjaţi. Nu fumez decât „Plugar” Fără filtru. .

Şi în loc de ţigări şi chibrituri îşi strânseră mâinile. Apoi, fiecare îşi scoase propria lui brichetă şi îşi aprinse câte o ţigară din propriul lui pachet. Nu are nicio importanţă ce fel de ţigări erau. Este sigur însă că nu erau nici Litoral şi cu atât mai puţin Plugar. Şi imediat după aceea se instalară bine şi discutară cu aprindere aproape o jumătate de oră. Era unsprezece fără douăzeci de minute când bărbatul care venise primul se ridică, strânse mâna interlocutorului său şi plecă. Celălalt aşteptă încă cinci minute şi plecă şi el, într-o altă direcţie. O jumătate de oră mai târziu, adică la ora 23 şi 10 minute, unul dintre ei intra într-o casă, iar celălalt gonea la volanul maşinii sale pe o şosea care-l ducea spre Bucureşti.

La ora aceea, maiorul Moraru dormea dus, cu ceasul deşteptător pus la 23 şi 30 şi cu un consemn categoric transmis soţiei sale cu privire la atitudinea pe care trebuie s-o adopte faţă de el în clipa în care, conform obiceiului, avea să închidă clopotul ceasului şi să întoarcă perna; căpitanul Nasta, calm, senin, asculta muzică; Onciu, care nu pricepuse absolut nimic din tot ceea ce-i spusese Nasta cu privire la romanul poliţist pe care trebuia să-l scrie, se uitase lung la hârtia şi la stiloul ce i se oferiseră şi, cuminte, se pornise să aştearnă pe hârtie tot ceea ce se petrecuse în dimineaţa zilei respective uitând că mai dăduse odată o asemenea declaraţie, după care adormi buştean; Victor Andreescu lucra la masa lui, îşi pregătea, totuşi, nu se ştie, raportul pentru congresul de la Londra; Sergiu Văleanu sforăia satisfăcut, câştigase în seara aceea; Irina Văleanu, pe terasă, cufundată într-un şezlong, privea

stelele, încerca să-şi imagineze cum or fi arătând celelalte civilizaţii şi se întreba dacă n-o fi existând undeva, la cine ştie câte mii de ani lumină, o altă Irină, la fel de chinuită ca şi ea, şi care să iubească în aceeaşi măsură cu ea liniştea şi întunericul nopţii; inginerul Grigore Popa se întorcea dintr-o vizită care nu-i făcuse nicio plăcere şi găsea o notiţă prin care era rugat să telefoneze maiorului Moraru la orice oră, telefonă şi i se răspunse că maiorul Moraru avea să sosească la ora 24 şi că aştepta, atunci, telefonul său.

La ora 24 telefonul sună şi Grigore Popa, mirat, îl salută pe maiorul Moraru şi-l întrebă, fireşte, ce s-a întâmplat.

— Tovarăşe Popa, îi răspunse Moraru mult mai vioi decât în cursul zilei, era ceva mai răcoare, „se mai putea trăi”, aş vrea să ne întâlnim...

— Acum?

— Da, mă rog, peste zece sau peste cincisprezece minute.

— La dumneavoastră?

— Aş prefera să vin eu la dumneavoastră. Am să fiu punctual, vă rog să coborâţi la ora zero şi douăzeci şi cinci de minute şi să comunicaţi doamnei că s-ar putea întâmpla să lipsiţi ceva mai mult de o oră.

— Nu vă înţeleg...

— Nici nu se poate să mă înţelegeţi acum. Vă voi explica. Şi vă cer scuze, dar este foarte important.

— Mă rog, mă rog... Rămâne aşa cum aţi spus dumneavoastră.

— Vă mulţumesc. La revedere.

Moraru puse receptorul în furcă, zâmbind, şi se uită radios către Nasta.

— Ai dormit, Năstase? Te-ai refăcut? Cred şi eu, se vede, ai altă înfăţişare...

— N-am dormit niciun minut.

— Ei lasă, lasă, nu se prinde...

Moraru suferea îngrozitor din pricina somnului, dacă ar

fi fost după el ar fi dormit cel puţin zece ore pe zi şi nu-i înţelegea niciodată pe aceia care se puteau descurca cu numai cinci sau şase ore.

— Şi-o fi scris prăpăditul ăla romanul? îl întrebă el pe Nasta.

— Nu ştiu, n-am avut vreme să-l vizitez.

— Unde e?

— În camera nr. 7.

— Hai la el. Şi pe urmă coborâm şi ne ducem la domnul Grigore Popa.

Ieşiră, străbătură câteva culoare şi intrară în camera numărul 7. Întins pe o canapea, Onciu dormea dus. Pe masă, risipite, câteva coli de hârtie pe care Moraru şi Nasta le priviră zâmbind. Maiorul îl trezi uşor, ca să nu se sperie. Onciu deschise ochii mari, se ridică, realiză într-o singură clipă totul şi se simţi teribil de stânjenit.

— Aşa, aşa... carevasăzică dormim. Şi ziua şi noaptea, dormim într-una... Poftim! Uite acolo o chiuvetă, spală-te puţin pe ochi pentru că altfel adormi la loc!

Onciu îşi clăti faţa şi se învioră. Moraru luă loc pe un scaun şi-l invită, pe Onciu să facă şi el acelaşi lucru.

— Dumneata ai telefon acasă? întrebă Moraru.

— Da, am.

— Poftim. Moraru îi întinse o carte de vizită pe care erau trecute câteva numere de telefon. Astea sunt numerele mele. Eu am fost mai cuminte şi am căpătat mai multe telefoane.

— Dar...

— Uite ce e: te duci acum acasă şi te culci. Mâine te duci la slujbă. Dar de la slujbă unde o să te duci?

— Păi...

— Aşa, aşa... O să te întâlneşti cu... am uitat cum o cheamă şi o să vă plimbaţi până o să faceţi bătături în talpă. Bun. De acord. Plimbaţi-vă. Dar să nu te puie dracu să pleci din oraş că ai treabă cu mine. Asta până nu-ţi spun eu că se ridică interdicţia.

— Dar...

— A, telefoanele? Păi m-am gândit că poate ţi se face dor de mine. Nu crezi că s-ar putea întâmpla?

Onciu, sincer, clătină din cap în semn că nu, el nu credea că s-ar putea întâmpla.

— Aşa, aşa, de fapt nici eu nu cred, dar uite cum devine cazul... Fără să vrei, ai intrat într-o încurcătură. Se mai întâmplă în viaţă. Şi s-ar putea, nu e sigur, am zis doar că s-ar putea, nu? – ca într-una din zilele următoare să te caute cineva să te acosteze careva, să te întrebe ceva, să-ţi propună ceva, pricepi? Hai, deschide-ţi capul că eşti băiat deştept...

— Credeţi că s-ar putea?

Onciu era îngrozit. Nu se visase niciodată erou de film poliţist, detesta genul şi privea cu spaima în suflet eventualitatea pe care i-o înfăţişa Moraru şi pe care el o înţelesese cum nu se putea mai bine.

— Ţi-am mai spus odată: nu ştiu sigur. Dar e bine să fii prevăzător, să ştii ce ai de făcut. Tergiversezi... c-o fi, c-o păţi... Şi ne cauţi. Clar? Bun!

Moraru sună şi ceru să i se dea lui Onciu o maşină care să-l conducă acasă.

— Şi acum, îi spuse el lui Nasta, să mergem şi noi. Am să-ţi explic pe drum.

VII

Grigore Popa îi aştepta în stradă. Urcă în maşină şi, în timp ce Nasta conducea, Moraru îi spuse scopul acestei ciudate întâlniri.

După cinci minute maşina opri în faţa institutului şi cei trei bărbaţi coborâră. Paznicul de noapte, cu toate că-l cunoştea pe directorul general, le refuză accesul. Scoase din saltarul mesei un dosar şi le puse în faţă ordinul pe

care-l avea: nu se putea intra decât pe baza unei dispoziţii a Inspectoratului Miliţiei.

— Bine, bine, replică Popa, dar dumnealor...

Moraru îl întrerupse cu un gest şi scoase din buzunar o hârtie pe care i-o întinse portarului fără să spună o vorbă. Portarul se uită la el lung, se uită la Nasta, îşi potrivi ochelarii pe nas, citi, ridică ochii şi spuse senin:

— Actele dumneavoastră.

Luă actele, confruntă fiecare fotografie, fiecare nume, nu se mulţumi cu legitimaţiile, ceru şi actele de identitate civilă şi în cele din urmă se declară satisfăcut.

— Aşa da, spuse el şi, fără să-şi ceară scuze pentru întârzierea pe care le-o pricinuise, o luă înainte pe alee zornăind lanţul cu ehei.

Descuie şi, în momentul în care trecu pe lângă el, Moraru îl întrebă:

— Dumneata ce vârstă ai?

Omul căscă ochii mari.

— Am cincizeci şi cinci, tovarăşe maior.

— Mulţi înainte. Uite ce e: pe la vârsta asta unora începe să le slăbească ţinerea de minte. Uită, cum se zice, de la mână până la gură. Nu e cazul dumitale, se înţelege, dar eu vreau să te rog ceva: până se luminează de ziuă ai şi uitat. N-a fost nimeni pe aici, n-ai vorbit cu nimeni, n-ai văzut nimic, nu consemnezi nimic în procesul verbal, e clar?

Omul dădu din cap în semn că pricepuse foarte bine, încuie uşa în urma lor şi se întoarse în cuşca lui.

— Va trebui, să ne descurcăm pe întuneric, spuse Moraru. Vă rog să nu aprindeţi nicio lumină. Dacă mi-aduc eu bine aminte, trebuie să urcăm la etajul patru.

Şi fără să aştepte confirmarea lui Popa o porni pe scări în sus. Se vedea destul de bine de afară şi câteva minute mai târziu Moraru controla atent sigiliile ce fuseseră aplicate pe uşa biroului special şi, după ce constată că erau intacte, le rupse. Descuie şi toţi trei pătrunseră în

încăpere. Grigore Popa se duse la fereastră, trase storurile şi spuse în întuneric:

— Cred că acum se poate face lumină.

Căpitanul Nasta, care stătea cu mâna pe buton îl răsuci. Neonul ezită la început câteva secunde, pâlpâi şi se instala apoi vesel.

— Şi acum? întrebă Popa, cum procedăm?

— Simplu, îi răspunse Moraru, prin eliminare. Adică dosar cu dosar...

— Frumoasă treabă...

Cu ajutorul, cheilor sale şi al cifrului pe care-l cunoştea, Grigore Popa descuie seiful şi în câteva minute se aflau pe masa de lucru a lui Onciu cel puţin cincizeci de mape. În tăcere, urmărit de privirile celor doi ofiţeri, directorul general le desfăcea una câte una şi le cerceta. Mapele de care nu mai avea nevoie îşi reluau locul în seif, în ordinea în care se aflaseră. Se făcuse ora unu, se făcuse unu şi jumătate, două. „Dacă l-am adus degeaba, îşi spuse Nasta, ăsta ne ucide... E drept că raţionamentul şefului duce cam tot acolo unde duce şi al meu, dar eu nu m-am gândit chiar la figura asta... Şi tot nu o înţeleg. Nu are nicio logică. Doar dacă..."

— Da!

Nu fusese o exclamaţie, fusese aproape un strigăt triumfător. Moraru, care era sigur că mai devreme sau mai târziu aşa avea să se întâmple, zâmbi. Nasta, care fusese surprins în exerciţiul funcţiunii sale de gânditor, tresări puternic.

— Extraordinar!

Şi Grigore Popa scoase dintr-o mapă un grup nu prea numeros de file dactilografiate şi prinse frumos cu o agrafă şi le puse pe masă cu zâmbetul celui mai fericit dintre oameni.

— N-aş fi crezut niciodată... Tovarăşe Moraru, vă rog să-mi spuneţi...

— Dumneavoastră trebuie să-mi spuneţi: aceasta este

lucrarea inginerului Victor Andreescu?

— Da.

— Originalul, nu?

Moraru ridicase între degetele sale filele dactilografiate.

— Întocmai.

— Adică primul din cele două exemplare dactilografiate, potrivit declaraţiei inginerului Andreescu.

Grigore Popa căuta de zor, dar nu găsea nimic altceva.

— Adevărat, al doilea exemplar nu este aici. Dar trebuie să fie o confuzie, o încurcătură, v-am spus de la bun început, o să lămurim lucrurile chiar acum, am să-i dau imediat un telefon...

Privirea maiorului Moraru stopă entuziasmul jovialului director general.

— Nici acum, nici mâine şi până nu vă vom spune noi...

— Bine, dar... eu credeam că... nu-i aşa...

— Nu, tovarăşe Popa, nu este aşa. Poate că din punctul dumneavoastră de vedere treaba e încheiată. Pentru noi însă cred că abia începe.

Căpitanul Nasta ridicase mapa în care se găsise comoara mult căutată şi toată lumea văzu eticheta pe care scria frumos, caligrafic, aşa cum scria întotdeauna Onciu: M.N.7.

— M.N.7? N-am auzit niciodată, exclamă Popa, de o asemenea lucrare. Îmi daţi voie? Să vedem.

Luă registrul de evidenţă al lui Onciu, căută şi în cele din urmă descoperi: M.N.7, predat de inginerul Victor Andreescu în ziua de 17 iulie.

— Eu nu mai înţeleg nimic, dar absolut nimic... Crezusem, nu-i aşa, că era vorba de o greşeală. Ştiţi, Victor e teribil de distrat.

— Aşa sunt toţi savanţii, spuse Nasta pe un asemenea ton încât Popa nu izbuti să-şi dea seama dacă omul fusese ironic sau nu.

— Nu, spuse maiorul Moraru, nu toţi savanţii sunt distraţi... înclin să cred că prietenul nostru nu este câtuşi

de puţin distrat. Câtuşi de puţin!

— Tovarăşe maior, dumneavoastră credeţi că...

— Aş vrea mult să pot să cred ceva, tovarăşe Popa, dar e prea devreme.

— Este absurd. N-o să ne închipuim acum că Victor şi-a furat singur lucrarea, nu?

— Vedeţi dumneavoastră, îi răspunse căpitanul Nasta care-şi găsise refugiul într-un fotoliu în care se cuibărise ca un Buda cu picioarele strânse sub el, dacă am putea spune că şi-a furat singur lucrarea, parcă-parcă ar mai merge. Dar nici măcar lucrul acesta nu e sigur, nu e limpede: nu lipseşte decât un singur exemplar. Copia. De ce? De ce numai copia?

— Aşa, aşa, Năstase, aşa, vorbi maiorul Moraru clătinând trist din cap. Ai dreptate: nici măcar lucrul asta nu e sigur. Ce-o fi având, domnule, cu mine savantul dumneavoastră de-mi face zile şi nopţi fripte? Ce i-am făcut eu lui?

Nasta se ridicase din fotoliu şi examina atent toate filele lucrării.

— Putem închide la loc, tovarăşe maior? întrebă el..

— Aşa, aşa, închide, închide. Pune totul la loc, aşa cum a fost şi să facă bine domnul Onciu, îi comunici tu mâine dimineaţa, dar nu prin telefon, îi faci o vizită aici, să facă bine şi să ne informeze despre orice mişcare a inginerului Andreescu... Vreau să spun aici, la biroul special, ce ia, ce aduce, tot. Să nu i se refuze nimic, dar să fim informaţi.

— Pot să vă întreb ceva, tovarăşe maior?

Grigore Popa era încruntat.

— Vă rog.

— Îl bănuiţi pe Victor?

Maiorul Moraru nu-i răspunse numaidecât. Se ridică de pe scaun, se învârti de câteva ori prin încăpere, lovindu-se de căpitanul Nasta care, în cursa lui obişnuită, nu prevăzuse această reacţie a şefului său şi alesese o cale destul de îngustă, aceea dintre fotolii şi perete şi, în cele

din urmă, veni să se posteze în faţa lui Grigore Popa.

— Vă cer iertare pentru această expediţie nocturnă. Să sperăm că nu va mai fi necesar să vă tulburăm somnul... Putem pleca.

Încuiară fără să rostească o vorbă. Ieşiră în linişte, străbătură aceleaşi culoare, curtea, îi spuseră noapte bună portarului şi se urcară în maşina. După zece minute Nasta opri în faţa casei lui Grigore Popa. Acesta coborî, le strânse mâna şi se îndreptă în tăcere trist, păşind rar, ca un om obosit în sufletul căruia s-a produs o furtună care a smuls o mulţime de fire... După ce intră în imobil, Nasta demară şi-l conduse acasă pe Moraru.

— La opt, Năstase, ne vedem la opt. Poate se îndură de noi şi plouă...

Când ajunse Nasta acasă se lumina de ziuă. Nu izbuti să adoarmă imediat, se întreba de ce-l lăsase Moraru pe Grigore Popa fără niciun răspuns la întrebarea pe care acesta i-o pusese, închise ochii şi adormi. Ştia că nu are nevoie de ceas, ştia că la şapte precis avea să se trezească singur.

Şi exact în clipa în care căpitanul Nasta se cufunda într-un somn adânc, la foarte mulţi kilometri de el, în faţa hotelului „Sud” din Bucureşti oprea un Ford Mustang roşu din care cobora un bărbat. Da, desigur, era acelaşi cu bărbatul care aşteptase o vreme pe terasa cofetăriei „Mimosa” şi care avusese după aceea o întâlnire de afaceri într-un parc pustiu. Bărbatul încuie maşina, privi în jur, descoperi un om de serviciu care i se ivise prompt în dreptul portbagajului, îi zâmbi, descuie, scoase două valize, i le înmână şi porni spre recepţie. În următoarele două minute ştia că avea să se odihnească în camera 414, da, da, aceeaşi cameră 414 pe care o avusese cu numai câteva luni în urmă... Zâmbi. E plăcut să revezi oameni pe care i-ai cunoscut şi să calci pe covoare a căror moliciune te-a mai încântat odată...

IX

Onciu nu izbutise să închidă nici măcar un ochi toată noaptea. În clipele, rare, în care se cufunda într-o toropeală asemănătoare somnului, visa tot felul de lucruri care-l îngrozeau şi sărea în sus speriat. „Carevasăzică, îşi spunea el, s-ar putea ca cineva, vreun spion oarecare, să creadă că lucrarea e la mine... Să vrea să mă «contacteze» cum se zice şi să mă plătească sau să mă oblige să i-o dau. Iar eu, eu sunt nevoit s-o fac pe prostul, să tărăgănez şi să-l anunţ pe maior. Bun. Dar dacă nu pot să-i anunţ? Dacă sună la uşă, să zicem, uite, să presupunem că sună acum, deschid, nu? de ce să nu deschid, intră un tip şi-mi pune un revolver sub nas. Ce-ai făcut, domnule Onciu, cu lucrarea? Care lucrare? aşa ar trebui să spun ca s-o fac pe prostul, iar el, zâmbind perfid, ar apropia ţeava aceea neagră a pistolului de gâtul meu şi ar zice, aşa, nonşalant şi mestecând gumă, nu mă face să pierd vremea şi nu mă sili să devin nepoliticos, dacă ai ceva pretenţii spune, sa auzim, ne înţelegem noi, ne-am înţeles cu oameni mai dificili decât dumneata, aşa încât nu-mi fac eu griji pentru asta... Cât? Aici e aici. Ca să nu-i dau nimic de bănuit, ar trebui să cer plata în lei sau mai bine în dolari depuşi la Zürich? Ce e mai veridic în mintea unui asemenea specimen? Dar totul este să stăm de vorbă, să nu ne grăbim nici unul, nici altul, să ne studiem, ca doi boxeri care-şi permit să ţopăie în primele două runde numai pentru a se cunoaşte mai bine unul pe celălalt, cum ţine garda, cum reacţionează, tot soiul de chiţibuşuri de felul acesta şi în cele din urmă să-l surprinzi pe adversar descoperit. Cum aş putea eu să-l surprind descoperit? Asta ar însemna să-l invit să ia loc pe un scaun, să-i ofer ceva de băut, timp în care m-ar examina fără să mă scape o singură clipă din priviri, iar eu aşijderea, să-i urez,

politicos, noroc, să ridic paharul şi, cu o mişcare mai mult decât fulgerătoare, să-i arunc în ochi conţinutul şi să mă trântesc la pământ. Ar începe, desigur, o luptă turbată, dar eu aş avea avantajul iniţiativei şi al faptului că, pentru câteva clipe cel puţin, el ar fi aiurit... Ei, dacă aş izbuti să pun mâna pe armă... Sus mâinile, mister sau monsieur sau herr... cum te-o fi chemând, vorbeşti bine româneşte aşa că o să ne înţelegem tot pe limba asta, fă bine matale şi treci la perete, mai repede, aşa, cu faţa la perete... I-aş propti ţeava pistolului în spinare şi cu cealaltă mână l-aş percheziţiona rapid, nu se ştie niciodată... Aş ridica apoi receptorul telefonului, aş forma unul din numerele astea pe care le-am şi învăţat pe dinafară şi pe care n-o să le pot uita nici până la sfârşitul zilelor mele şi i-aş spune maiorului Moraru să binevoiască a trimite pe cineva care să mă scape de un musafir nepoftit... Ei da, desigur, m-ar felicita, m-ar întreba cum a fost şi numai ştiu ce, mi-ar trimite un gazetar pe cap ca să-i dau un interviu, mă rog, ar începe partea plicticoasă a întregii poveşti... Poveşti!? Da... Poveşti, toate astea sunt poveşti, ce-ar fi să dorm pentru că mâine am slujbă...” Se uită la ceas. Era cinci. Când să mai doarmă? „Dar dacă nu iese aşa? Dacă tipul nu vrea să bea, sau dacă bea, mă rog, şi, mai grav, în secunda în care el încearcă lovitura omul trage, cu surdină, bineînţeles şi îi face ţăndări paharul. Atât. Doar paharul. Au obiceiul că ţintesc admirabil aceşti indivizi. Nu vrei să ne înţelegem ca oamenii, domnule Onciu? ar rânji tipul, vrei s-o faci pe aventurierul cu mine, vrei să ne jucăm, foarte bine, şi mie îmi place să mă joc, dar jocul am să-l comand eu, aşa încât fă bine dumneata şi spune repede, până număr la trei, unde ai pus lucrarea? O ai aici, ori nu? Unu... Doi...Nu! Nu e aici! Bun, foarte frumos. Te cred, domnule Onciu, se vede pe chipul dumitale că nu-ţi arde să minţi şi tocmai de aceea ai să-mi spui repede unde ai pus-o? Ai predat-o cuiva? Da? Nu? Da, nu, da, nu, da, nu... poţi să înnebuneşti, ce idee i-o mai fi venit şi maiorului Moraru

să-mi vâre mie în cap tot soiul de chestii din astea... Eu sunt o altă fire... mie nu-mi umblă mintea la pac-pac... Doamne, doamne unde o fi lucrarea? Evident, s-ar putea aşa cum spune şi maiorul, ca inginerul să mă fi tras pe sfoară? Dar de ce să-mi facă el mie una ca asta? Adică nu, problema nu se pune aşa, se pune... S-ar putea? S-ar putea ca Victor Andreescu să... Nu-mi vine a crede Nu are el mutră! Hm! Dacă i-aş spune asta Monicăi mi-ar râde în nas. Cât mă pricep eu la oameni... aşa zice, că nu mă pricep. Se poate. Dar sunt unii care înţeleg greşit această pricepere... Dacă spui că n-ai încredere în nimeni, dacă declari cu seninătate şi cu cinism, aşa cum auzise el odată un inginer de la ei declarând cu mândrie: „Când intră unul pe uşă, când dă bună dimineaţa şi când mă întreabă zâmbind ce mai fac, prima idee care îmi vine în minte este ce-o fi vrând? Ce i-o fi umblând prin cap şi nu vrea să spună? Nu-ţi dă nimeni bună dimineaţa şi nu te întreabă nimeni de sănătate doar aşa, de florile mărului şi din pură curiozitate...” – atunci se cheamă că te pricepi la oameni! Totul este să-i suspectezi pe toţi, de-a valma, de rea credinţă, de răutate, totul este să fii cinic şi nu un fraier care zâmbeşte deschis... Bine, dar inginerul Victor Andreescu i se păruse lui a fi un om care zâmbea deschis... Se uita în ochii lui, erau limpezi, surâdeau. Făcuseră nenumărate şuete colosale împreună, câte nu-i povestise lui inginerul. Pe unde nu umblase. Umblase... Da, e drept... fusese în multe ţări străine... Auzise Onciu diverse lucruri pe tema asta... Se scrisese şi în presă... Sunt foarte ciudate aceste întâmplări când le trăieşti. Citite, par cu totul altfel. Dar în miezul lor, imaginile se schimbă... Victor Andreescu... O să discute el cu Monica. Zâmbi. O s-o programeze... Era un joc al lor. Monica îi spunea: „dragule, tu eşti deştept, asta e sigur, dar numai până la un punct, tu să aduni elementele să mi le dai mie, să mă programezi aşa cum se programează un calculator şi pe urmă să mă întrebi şi eu am să-ţi spun totul”. Şi cu imaginea Monicăi

adormi cu toate că era trecut de şase şi dormi dus până la ora zece. Nu ştia că la ora opt şi cincisprezece minute căpitanul Nasta telefonase, că o întrebase pe mama lui ce s-a întâmplat cu tovarăşul Onciu, că mama lui îi răspunsese că doarme dus fiindcă n-a dormit toată noaptea de supărare că nu ştiu ce s-a întâmplat acolo la ei, dar dumneavoastră cine sunteţi? şi cine să-i spun că l-a căutat? şi că Nasta îi răspunsese că poate să-l lase să doarmă cât vrea, că el este la institut şi că are calitatea să-i dea scutire pentru câteva ceasuri.

În acelaşi timp, adică tot la ora opt şi cincisprezece minute, maiorul Moraru intra în biroul inginerului Victor Andreescu. Cei doi bărbaţi se salutară politicos întrebându-se, fiecare, ce o să mai poată afla din această nouă întrevedere.

— Aveţi vreo veste? întrebă Andreescu.

Maiorul Moraru se uita ţintă în ochii inginerului. „Ce joc o fi jucând omul acesta? E totuşi destul de calm. Aşadar, ţi-a dispărut lucrarea, da, domnule Andreescu? O pui, frumuşel într-o altă mapă, te crezi teribil de inteligent, îţi spui că nimănui n-o să-i dea prin minte să caute tocmai acolo... credeai că o să ne apucăm să închidem toate aeroporturile şi toate punctele de frontieră şi să demontăm toate automobilele care ies din ţară, da? S-ar putea să fie nevoie şi de asta, nu zic nu, dar deocamdată...”

Avea maiorul Moraru un nepot de zece ani. Erau foarte buni prieteni amândoi şi, printre altele, urmăreau împreună dumineca meciurile de fotbal transmise la televizor. Când se aflaseră pentru întâia oară în faţa aparatului, prima întrebare a puştiului fusese: „Tu cu cine ţii?” Toate savantele demonstraţii ale maiorului care încercase să-i arate că el ţine „cu fotbalul, adică pricepi tu, mânzule, nu are importanţă cine câştigă, are importanţă dacă jocul e frumos, dacă reprezintă sau nu un spectacol sportiv de calitate” – nu avură niciun rezultat. Mânzul era amărât că nu are cu cine se lua la harţă. „Dacă nu ţii cu

nimeni... atunci n-am făcut nimic". Şi ca să-i facă pe plac, maiorul Moraru începuse şi el să ţină, bineînţeles cu echipa cealaltă. Moraru zâmbi, îşi adusese acum aminte de nepotul lui.„Avea dreptate mânzul... Trebuie să ţii cu cineva şi tare aş fi eu curios să ştiu cu cine ţine dumnealui, domnul Victor al lui Andreescu... Aşa, ca în tribună... pe cine fluieră şi pe cine aplaudă... S-ar putea să mai treacă zile şi nopţi bune până să aflu, dar nu-i nimic, până la urmă tot am să ştiu eu".

— Nu. Din păcate nu am nicio veste... Am venit doar ca să mai stau puţin de vorbă cu dumneavoastră.

— Vă rog, îmi face plăcere.

„Îţi face pe dracu, gândi Moraru, dar n-ai încotro".

Victor ceru prin telefon să li se aducă două cafele şi o sticlă de borviz rece.

— Da, reluă maiorul Vintilă Moraru, mă gândisem că uneori atunci când emoţia este foarte mare, când primele declaraţii se dau imediat după descoperirea faptului, se întâmplă ca o serie de amănunte să fie uitate... După o noapte însă, şi sper că aţi dormit bine astă-noapte, ele revin... Poate, în cazul în care, se înţelege, există asemenea amănunte în situaţia noastră, poate că ne-ar fi de folos...

Li se aduse cafeaua şi sticla de borviz.

— Înţeleg foarte bine ce vreţi să spuneţi, mărturisi Victor... Sincer vorbind, n-am prea dormit azi-noapte...

— Nici dumneavoastră? Vă înţeleg foarte bine, pe căldura asta...

— A, nu, nu din cauza căldurii. Mă împac foarte bine cu ea. Din cauza celor petrecute. Am stat şi m-am gândit numai la ăsta. Am ajuns eu la anumite concluzii, dar ele nu vă pot fi de niciun folos dumneavoastră.

— Mă rog. Dar se poate şti despre ce este vorba? Se poate afla care sunt aceste concluzii?

— Evident. De fapt una singură: va trebui să-mi refac lucrarea.

Maiorul Moraru ar fi dat mult, ar fi dat foarte mult, să poată suspenda pentru cinci minute regulile jocului şi să-l poată întreba pe inginer, aşa, pe şleau: „Ascultă, domnule, dumneata de ce-ţi baţi joc de mine? Ce vrei? Ce urmăreşti? Refaci pe dracu!” Dar nu se putea... regulile jocului trebuiau respectate cu stricteţe.

— După părerea mea, e singura soluţie. Nu putem aştepta.

— Şi vi se pare chiar atât de simplă această soluţie?

— Am să vă spun. Da, din fericire e simplă. Toate ciornele lucrării mele există.

— Aşa, aşa.

— Nu le arunc niciodată. Este un obicei al meu..

— Şi le aveţi aici?

— Aici? Nu. Le am acasă.

— Nu este o imprudenţă? Mai ales acum, în situaţia aceasta...

— Cred că nu este nicio imprudenţă şi am să vă spun de ce: nu le poate folosi nimeni în afară de mine. Pe lângă faptul că am un scris imposibil, domneşte în aceste ciorne o asemenea harababură încât nimeni nu s-ar putea descurca.

„Lasă că mă descurc eu, gândi Moraru, m-am descurcat eu şi în alte harababuri ceva mai cumplite decât asta pe care ai făcut-o tu”.

— Aşa, aşa, înţeleg, desigur, calcule, căutări, ezitări, reveniri...

— Întocmai. Şi chiar dacă şi-ar lua cineva inima în dinţi şi ar începe să pună ordine în tot haosul care domneşte acolo, ar avea nevoie de cel puţin un an de zile... Cel puţin!

— Dar dumneavoastră? Dumneavoastră de cât timp aţi avea nevoie ca să vă puteţi reface lucrarea?

I se păruse lui, ori maiorul Moraru rostise apăsat fiecare cuvânt? Parcă existase pe undeva o urmă de maliţie în glasul lui... Nu cumva? Nu! Exclus!

— Mie mi-ajunge o lună, poate chiar ceva mai puţin, trei

săptămâni. Aşa cred, dar sunt dator să încerc, nu am încotro, nu am de ales.

Se aşternu tăcerea. S-ar fi părut că cineva aştepta un răspuns, deşi nimeni nu pusese nicio întrebare.

În cele din urmă, cu o voce care putea foarte bine să fie aceea a unui om perfect informat, dar care putea tot atât de bine să aparţină unuia care vorbeşte la întâmplare, maiorul Moraru îl întrebă pe inginerul Andreescu:

— Sunteţi sigur că puteţi reface într-o lună o lucrare ca aceasta a dumneavoastră?

Victor simţi din nou că se află pe un teren nesigur.

„L-am mai subestimat eu odată pe omul ăsta şi mi-a plătit-o pe loc, gândi el, nu e prost de fel, dar ştie foarte bine să te lase să crezi că este cel puţin foarte distrat... Ar fi trebuit să trec pe la Onciu...Dar dacă nu e? Dacă l-au reţinut mai departe? Înseamnă... Înseamnă că nu am cum să controlez, că nu pot să ştiu, că trebuie să joc aşa, cu ochii închişi, bazându-mă numai şi numai pe ceea ce ştiam eu...”

— Foarte sigur. Am clasat chiar aseară toate fişele. A fost o muncă foarte grea, dar foarte plăcută. E teribil de interesant, domnule, să urmăreşti etapele pe care le-ai străbătut, să dai peste nişte ipoteze pe care le-ai abandonat demult, e pur şi simplu pasionant, nu credeţi?

— Desigur, desigur. Cu atât mai mult cu cât şi eu lucrez la fel... Păstrând proporţiile, desigur...

Ironia era evidentă de această dată şi maiorul Moraru nici nu se străduia s-o disimuleze.

— Eu n-am inventat nimic, continuă el, n-am creat niciun calculator, nici măcar un şurub, dar mă refer la metodă. Şi eu emit în cursul zilei ipoteze şi după aceea, seara, acasă, le pun pe hârtie. Astăzi una, mâine alta, fac diverse scheme, le abandonez, clădesc altele... Mă joc şi eu cum pot. Trebuie să recunoaşteţi că seamănă cu o joacă.

— Aţi făcut şi aseară ipoteze?

— Da, desigur.

— Şi care este prima dumneavoastră ipoteză?

— Vedeţi... cred că aseară v-aş fi putut răspunde, poate, nu ştiu, dar astă-noapte am dat toate ipotezele peste cap şi până în momentul de faţă nu am găsit nimic mai bun în locul lor. Nimic. Pur şi simplu nu am nicio idee. Mă aflu, cum se zice, într-un moment de criză. V-am mai spus-o, de altfel, şi când am venit, caut elemente noi, date noi, care să-mi permită să plec pe o pistă anume. Dar nu se iveşte nimic. Şi-mi pare tare rău. Şi pentru mine şi pentru dumneavoastră...

— Pentru mine?

— Desigur. Dacă s-ar rezolva problema, dacă am găsi lucrarea v-am scuti de atâta trudă... N-ar trebui să refaceţi un lucru care există.

— Da, aveţi dreptate, dar noi nu putem aştepta. Eu nu pot aştepta. De aceea mi-am clasat aseară fişele şi le-am şi pus în valiză.

„Aha! gândi Moraru, ai plasat figura cu valiza aşa, în treacăt, ca să auzi ce-ţi spun eu. Păi ce să-ţi spun, domnule inginer, ai noroc, asta e, sunt un băiat bine crescut şi o să-ţi spun drum bun. Atât. Concediul e sfânt. E dreptul dumitale...”

— A, da, plecaţi în concediu. Dar n-are niciun rost să lucraţi. Odihniţi-vă. Cel puţin zece zile...

— Stau cu totul două săptămâni. Câte două sau trei ore pe zi nu e nicio catastrofă.

— Plecaţi la mare, nu-i aşa? spuneaţi că vă împăcaţi bine cu căldura.

— Da, la mare.

— Vă invidiez. A, nu, nu pentru mare, nu-i de mine, dar aşa, pentru concediu. Este o adevărată voluptate... să dormi, să te plimbi, să fie răcoare să stai cu haina pe tine. Formidabil!

— Dumneavoastră nu plecaţi?

Ba da. Peste o lună. Unde o fi mai frig, acolo mă duc.

X

Spre disperarea maiorului Moraru era o zi deosebit de caldă. La umbră, mercurul termometrului urca spre 35–36 de grade. Străzile erau aproape pustii, câinii se adăposteau pe unde puteau şi ei, căutând o pată de umbră, renunţaseră chiar şi la lătrat, copiii căutau cişmele, mamele căutau gheaţă, iar bătrânele care şedeau la taclale prin fundul curţilor jurau că s-a schimbat clima, că aşa căldură nu se mai pomenise de pe vremea când erau ele fete tinere. Nu li se poate aduce nicio imputare, se ştie că memoria bătrânilor slăbeşte. A lui Moraru era însă deosebit de prezentă şi cine l-ar fi consultat pe această temă ar fi putut afla de la el care au fost, în ultimii zece ani, verile cele mai calde, verile cele mai ploioase, verile cele mai răcoroase. În clipa aceea însă, în care bătrânele stăteau la taifas, cum am spus, în fundul curţilor, el, maiorul Moraru, stătea la taifas în biroul său în tovărăşia căpitanului Nasta. Bineînţeles, ventilatorul mergea din plin şi sticlele de pepsi se goleau uimitor de repede.

— Vrei să-mi faci plăcerea să te aşezi? se adresă maiorul colaboratorului său.

Căpitanul Nasta se execută. Nu-l costa nimic. Ştia foarte bine că peste un minut şeful o să-l caute cu privirile prin încăpere.

— Uite, continua maiorul, să luăm foaia asta de hârtie şi să-i trecem frumos aici pe toţi aceia care au avut posibilitatea să între în contact cu lucrarea. Primul este inginerul. Bun. Ce ştim? Ce-a făcut dumnealui? Declară că şi-a dactilografiat singur opera în două exemplare. Bun. A predat biroului special unul din aceste exemplare. Bun. După aceea, noi am fost anunţaţi că lucrarea a dispărut. Bun. Dar răscolind seiful noi am descoperit, după cum se ştie foarte bine, într-o altă mapă, predată tot de dumnealui cu câteva zile în urmă, originalul. Unde-i copia? Nu-i! Vezi

tu, Năstase scumpule, se nasc aici nişte posibilităţi. Să zicem că inginerul a fost cumpărat şi că a predat ori că vrea să predea lucrarea. Ai să mă întrebi: în cazul acesta ce rost are să ascundă un exemplar şi să predea numai o copie? Am să-ţi răspund... Mi-a venit mie aşa, o idee, că se poate foarte bine întâmpla ca scumpul nostru inginer să fie un mare şmecher şi să predea un exemplar domnului x şi un al exemplar domnului y fără ca domnii x şi y să se cunoască între domniile lor. S-au mai văzut asemenea cazuri. Teoretic – se poate! Şi ar însemna că până în momentul de faţă nu s-a efectuat decât mişcarea întâia. Rămâne ca ipoteză. Dar să presupunem că nu aleargă după doi iepuri, nu, ci numai după unul singur. În cazul acesta trebuie să admitem că cea de-a doua copie se află ascunsă undeva, şi că urmează să fie predată. Pentru că un lucru este sigur: n-a fost încă predată! Zicem punct şi ne oprim aici cu domnul inginer. De acord?... Parcă nu eşti de acord? Faci o figură... Bun! Să zicem că există încă o varianta care-l priveşte pe domnul inginer... Sau, mă rog, pe acela care a dat lovitura. Ca să discutăm varianta asta, trebuie să ne punem următoarea întrebare: cine are interesul să se stârnească zarvă? Adică vin eu de acolo şi-ţi spun aşa: m-a cumpărat nu ştiu care şi mi-a zis te fac domnule bogat dacă-mi predai mie 10-V-A şi uite că eu am dat în mintea copiilor şi am zis s-a făcut, domnule, ţi-o dau. Nu, mersi, ar răspunde orice spion care se pricepe cât de cât într-ale meseriei, eu n-am nevoie de dinamită în geamantanul meu. Poftim matale un aparat fotografic ultimul răcnet şi când eşti singur acasă şi nu te ştie nici dracul ce faci, fotografiezi dumneata fiecare filă în parte, mi se pare că spuneai că nu-s multe, şi restul mă priveşte pe mine. Aşa da, aşa înţeleg. Dar ce interes are omul nostru să iasă zarvă? De ce să se fure 22 de file dactilografiate când se poate foarte bine că nu se fure nimic furându-se, totuşi, totul. Este, trebuie să recunoşti, cusută cu aţă albă...

— În ce scop, tovarăşe Maior? Numai un nebun ar fi în stare...

— Victor Andreescu o fi el cum o fi, dar nu este nebun.

— Asta e şi părerea mea. Atunci?

— Vezi, Năstase dragă... acesta e marele nostru dezavantaj faţă de scriitori. Zicea odată un scriitor că treaba lui este una singură: să işte întrebări! Frumos, îmi place. Nu ştiu dacă are dreptate, nu e meseria mea, dar e frumos spus... Noi însă, tu, eu şi ceilalţi care fac această meserie, nu ne putem mulţumi cu atât. Noi trebuie să iscăm întrebări, dar tot noi trebuie să le dăm şi răspunsuri. Până una-alta eu o fac pe scriitorul: am iscat-o, dar n-am răspuns la ea! Poate te taie pe tine capul! Nu? Bun! Atunci mergem mai departe şi-l luăm la rând pe domnul Onciulică... Uite, fii atent şi ascultă ce-ţi spun. Eu, Onciu, vreau să sustrag o lucrare... Am fost plătit ori n-am fost plătit, ori aşa vreau eu, nu are acum nicio importanţă. Cum fac? Lucrarea asta este în mapa 10-V-A a inginerului Victor Andreescu. Vine şi o ridică aproape zilnic. Dar eu, Onciu, sunt băiat deştept. Eu confecţionez o mapă pe care scriu M.N.7 şi pun lucrarea acolo. Îi dau inginerului la semnat, el nu se uită niciodată, este un tip zăpăcit, iscăleşte. A plecat inginerul, eu trec frumos conţinutul mapei M.N.7 în mapa 10-V-A şi aştept momentul prielnic. Uite-l, inginerul mi-a adus lucrarea definitivă în două exemplare dactilografiate. Vor intra frumos în mapa 10-V-A. Inginerul pleacă, eu scot copia şi pun exemplarul în mapa M.N.7. Sigilez şi stau cuminte în banca mea. O să vină el s-o ceară, am să-i dau mapa goală şi gata! Puţin îmi pasă. A semnat! Când se iveşte iar momentul scot şi restul! Aud? Ai ceva de zis?

Desigur, nimeni nu-şi poate imagina că Nasta îl ascultase pe şeful său pironit pe scaun. Izbutise să parcurgă câteva sute de metri prin odaie când se auzi invitat să formuleze observaţiile sale.

— Da. Şi dacă permiteţi...

— Aşa, aşa... vorbeşte, spune... dărâmă fără milă... că asta se cheamă în mintea ta diviziunea muncii: eu clădesc şi tu faci praf! Aşa, aşa...

— Tot ce aţi spus dumneavoastră e foarte logic. Posibil. Dar eu nu cred. Recunosc: nu am argumente. Dar vă întreb eu pe dumneavoastră: credeţi că este Onciu în stare de una ca asta?

— Năstase tată... începu maiorul Moraru, eu o să-mi schimb părerea despre tine, da, da o să mi-o schimb şi o să raportez că nu pot colabora cu un personaj atât de sentimental! Eu ţi-am prezentat o ipoteză. Dumneata ce-i opui? Un sentiment. Să fim serioşi. Uite, mă faci să mă agit pe căldura asta...

— Dumneavoastră, tovarăşe maior, uitaţi că în cazul nostru nu avem de-a face numai cu inginerul Andreescu şi îmi permit să am rezerve şi cu privire la felul în care aţi construit ipotezele care-l privesc...

— Îţi permiţi cam multe de la o vreme...

— ...şi că există încă cel puţin două persoane care trebuie incluse în raza de bătaie a reflectorului nostru: Irina Văleanu, colaboratoarea inginerului şi chiar soţul ei, Sergiu Văleanu. Credeam că dumneavoastră aţi reţinut faptul că atât inginerul Andreescu – mi-am permis să subliniez acest lucru şi în raportul meu – cât şi prietenul lui şi-au făcut studiile în Germania, în perioada 1939–1943. Unul a studiat mecanica teoretică şi fizica teoretică şi întors în ţară şi-a mai luat o diplomă, aceea de inginer electrotehnician, iar celălalt, Văleanu, a studiat dreptul şi filosofia. Inginerul Andreescu s-a întors în ţară în 1943 iar colegul său a mai rămas. Era încurcat cu o nemţoaică, a părăsit-o în clipa în care a simţit că femeia nu-l vrea numai ca bărbat, ci şi ca soţ, a plecat şi din pricina evenimentelor, nu s-a putut întoarce în ţară decât în 1945. A
stat un an şi jumătate în Suedia unde a lucrat la o bibliotecă...

— Este o adevărată impoliteţe, spuse maiorul Moraru, să-mi repeţi aici lucruri pe care le-ai scris. Cum? Crezi poate că nu ţi-am citit opera?

— Şi nu sunteţi de părere că soţii Văleanu intră şi ei în competiţie cu şanse egale?

— Numai, dacă-mi demonstrezi cum ar fi putut să pună mâna pe lucrare. Eu, ai văzut: ţi-am spus cum aş fi făcut dacă eram Onciu! Ţi-am spus cam cum cred eu că a făcut inginerul! Tu vrei acum să introduci în ecuaţie două elemente noi: pe soţii Văleanu. Argumente.

— Irina Văleanu ştia de lucrare.

— Ştiau mulţi de lucrare. Ştia directorul general, ştia inginerul şef, ştiau adjuncţii, ştiau mai ales secretarele... mamă-mamă!

— Dar ce ştiau? Că se face o lucrare secretă! Se fac multe lucrări secrete! Nu se lansează nicio agentură de spionaj într-o afacere despre care nu ştie, dacă merită riscul! Aici e vorba despre cineva care cunoaşte lucrarea în amănunt! Şi această lucrare, ca s-o cunoşti în amănunt, trebuie să fii de specialitate. Altfel, te uiţi la ea ca mâţa în calendar. Eu cred că Irina Văleanu, care lucrează de atâta vreme cot la cot cu inginerul Andreescu, ştie să se uite cum trebuie peste asemenea hârtii...

— Bine. Admit. Dar cum ar fi putut Irina Văleanu să pună mâna pe lucrare?

— Foarte simplu: în cazul în care cel care a sustras-o este inginerul, atunci de la el. În cazul în care rămâne valabilă, în orice variantă, ipoteza dumneavoastră cu privire la Onciu, atunci de la Onciu... Dar putem elimina varianta unei complicităţi?

— Nu. Dar nici nu putem admite ideea numai de dragul ei. Auzi, tu, Năstase... Ia spune drept: unde crezi tu că e al doilea exemplar? Ai?

— S-ar putea să fie la Andreescu.

— Dar s-ar putea tot atât de bine să nu măi fie...

— Ar fi jalnic...

— Te înşeli! Indiferent cine are acest al doilea exemplar în momentul de faţă – indiferent cine, zic — trebuie să-l predea. Uite, să presupunem că domnul x este fericitul, crede el, posesor al acestui mult discutat exemplar numărul 2. Ce-ai face tu Năstase, dacă ai fi domnul x? Hai, gândeşte-te, că ai fantezie, citeşti romane poliţiste nemţeşti, spune, ce-ai face tu?

Năstase păru că ia întrebarea în serios şi cugetă asupra ei un timp destul de îndelungat. După care, declară resemnat:

— Aş zice aşa: domnule, logic tot n-am nicio şansă! Aş veni deci la mine sau la dumneavoastră şi m-aş preda.

— Uite vezi, îi spuse Moraru, aici e toată nenorocirea: el nu are, săracul, nivelul tău!

Nasta ridică din umeri voind parcă să spună: „Ce să-i fac? îl priveşte!”

— Da, dar în schimb ştie mult mai bine decât tine ce anume trebuie să facă! Asta o ştie precis, figurează în instrucţiunile lui: la atâtea ore după ce intri în posesia lucrării te duci în locul cutare şi faci cu ea cutare lucru.

— Poate că trebuie s-o ducă peste graniţă... Congresul de la Londra?

— Exclus! E abia peste o lună.

— Atunci... un curier special.

— Aşa, aşa... vezi că ştii? Un curier venit special. Şi unde crezi tu că poate avea loc acest înduioşător rendez-vous?

— Păi... oriunde! Ce importanţă are?

— Fals! Are importanţă! Aici e prea riscant. Oraş mic, te vede şi te ştie...

Căpitanul Nasta zâmbi larg.

— Tovarăşe maior, îmi pare foarte rău pentru dumneavoastră, dar cred că vă aşteaptă zile negre...

— Şi eu cred acelaşi lucru, Năstase dragă... Ocupă-te tu, vezi, două camere într-un hotel din Mamaia. Ai grijă, neapărat, să aibă şi ventilator!

XI

Plecarea avusese loc la ora nouă dimineaţa. În zadar încercase Sergiu Văleanu să-şi convingă soţia că este o adevărată plăcere să o porneşti la drum dis-de-dimineaţă, pe răcoare, aşa, cam pe la patru şi jumătate-cinci. „Trebuie să fiu nebună, îi răspunsese Irina, să mă scol cu noaptea în cap în prima zi de concediu. Ce, arde?”. „Desigur, îi răspunsese el iritat, arde soarele de ne topeşte…”

Erau două maşini. Prima , cea a soţilor Văleanu, un Fiat 124 roşu, iar cea de a doua, maşina inginerului Andreescu, o Dacie 1300. Mergeau foarte aproape una de alta în aşa fel încât Irina, prin oglinda retrovizoare, urmărea atentă maşina din spate. Făcuse lucrul acesta la început, o bună bucată de vreme. Dar după ce oraşul rămăsese în urmă, atunci când începuse monotonia şoselei, asfalt care fuge, fuge bezmetic vârându-se parcă în fiinţa ta, pomi, stâlpi, rar câte o căsuţă, când toate aceste imagini începură s-o obosească, Irina închise ochii şi se lăsă încet pe spătarul scaunului. Era îngrozitor de obosită şi simţea această oboseală paralizându-i toată fiinţa.

— Acolo, acolo…

Tresări speriată. Maşina mergea mai încet, trecu pe dreapta şi se opri. Maşina lui Victor îi depăşise, iar Sergiu îi strigase ceva prietenului său. Dar de ce opreau?

— Tu nu vii?

— Unde?

— La fântână. Să te răcoreşti.

— Nu. Duceţi-vă voi. Eu am să trec în spate. Vreau să dorm.

Se întinse cum putu mai bine pe bancheta din spate, încercând să adoarmă. Opriseră în plin câmp şi nu se

auzea decât duduitul monoton al motorului. Sergiu plecase împreună cu Victor şi acum încercau să scoată apă dintr-o fântână. O fântână... Irina zâmbi. Îşi aduse aminte de o glumă. Se spunea că un tânăr nu cine ştie ce mintos fusese trimis de părinţi să studieze filosofia pe meleaguri străine. După mulţi ani de învăţătură se înapoiase la el acasă unde-l aştepta cu nerăbdare cel mai bun prieten al său. „Ai studiat, îi spusese acesta, eşti acum un om învăţat. Vrei să-mi spui şi mie cu ce se poate asemui viaţa?" Gânditorul cugetă adânc şi răspunse într-un târziu: „Viaţa, dragul meu, este ca o fântână..." Dezamăgit, prietenul îi răspunse simplu: „Fii, dragă, serios, cum o să fie ca o fântână". Gânditorul cugeta din nou şi răspunse la fel de liniştit: „Ai dreptate, s-ar putea să nu fie ca o fântână".

„De ce nu plecăm? Ce fac atâta timp acolo?". Motorul continua să meargă lin. „Ce-ar fi, îşi spuse Irina, să-i dau drumul şi să plec repede, ştiu s-o pornesc, din ce în ce mai repede, până la prima cotitură. Atunci, atunci, da, totul s-ar termina... Desigur, Victor ar suferi foarte mult. Dar Sergiu? O iubeşte oare cu adevărat? Poate iubi omul acesta cu adevărat? Dar la urma urmelor, de ce nu? Cine îmi dă mie dreptul să-l judec? Este şi el un om ca toţi oamenii, aşa îl văd eu, dar dintre toţi oamenii tot eu am fost aceea care l-a acceptat pe el... Eu am greşit, nu el".

Maşina rula demult şi când Irina îşi dădu seama de lucrul acesta nu mai avu puterea să se întrebe de când pornise. Şi nu avea nicio importanţă.

Pe o altă şosea, care ducea însă în acelaşi loc, o altă maşină pe care am mai întâlnit-o odată sau de două ori, gonea în foarte mare viteză. Era un şofer excelent omul de la volan, pentru că distanţa pe care o avea el de parcurs era mult mai mare şi cu toate că plecase cu o oră mai târziu, sosi primul la Constanţa. Străbătu oraşul fără să oprească, se angaja pe şoseaua care ducea spre Mamaia şi după câteva minute oprea în faţa hotelului „Europa". Camera îi fusese reţinută telefonic, omul se instală şi porni

la plimbare.

Puţin mai târziu, în faţa hotelului „Splendid”, coborau din maşinile lor soţii Văleanu şi inginerul Andreescu. Formalităţile de cazare au fost ceva mai lungi, dar au luat sfârşit cu bine. S-au instalat, s-au bucurat de binefacerile unui duş rece şi au pornit, şi ei, la plimbare.

Am greşi însă dacă am spune că toată lumea se plimba la ceasul acela. Existau cel puţin doi oameni care nu se plimbau: maiorul Moraru şi căpitanul Nasta. Fiecare, în camera lui, îşi petrecea timpul după placul inimii. Nasta asculta muzică, iar Moraru dormea. Putea să-şi permită. Muncise toată ziua, străbătuse de câteva ori distanţa dintre Constanţa şi Mamaia, discutase cu nenumăraţi oameni, dăduse fel de fel de dispoziţii, raportase, ceruse aprobări, pledase, câştigase. Acum visa.

XII

A doua zi inginerul Victor Andreescu se trezi la ora cinci dimineaţa. După treizeci de minute îşi isprăvi toaleta, îşi pregăti un „nes” tare, scoase din valiză maşinuţa de scris, câteva dosare şi începu să lucreze. La ora opt şi jumătate sună telefonul.

— Ai făcut ochi, domnule? îl întrebă somnoros Sergiu Văleanu.

— Mda. Tocmai mă pregăteam... Cât o fi ceasul?

— E trecut de opt şi jumătate... Ce naiba facem? Ne bronzăm la lumina becului?

— Voi când ieşiţi?

— Se cunoaşte, domnule, că nu eşti însurat. Dacă ar fi după mine, în zece minute aş fi jos. Dar Irina mă bombăne şi după cum văd eu că stau lucrurile o să mai avem nevoie de cel puţin trei sferturi de oră. Dacă tu te grăbeşti...

— Nu, nu... pe la nouă şi jumătate e tocmai bine:

„Ne-am dat dracului, îşi spuse Victor, avem camere faţă în faţă, dar de vorbit, vorbim la telefon”. Se cufundă din nou în lucru. La ora nouă şi douăzeci şi cinci de minute, după ce strânsese toate hârtiile, după ce le încuiase într-o servietă pe care la rândul ei o închisese într-o valiză, după ce-şi strânsese maşină de scris, Victor deschise uşa în clipa în care soţii Văleanu o închideau pe a lor. Diferenţa dintre aceşti trei oameni era următoarea: în timp ce soţii Văleanu erau în costume de baie şi încărcaţi cu tot felul de angarale precum beţe de cort, cearceafuri, minge, termos, tranzistor şi cărţi, el, inginerul Victor Andreescu, era îmbrăcat în pantalon lung şi cu o cămaşă uşoară, de vară.

— Ce-i cu tine în halul ăsta? îl întrebă Sergiu scandalizat.

Irina se uita la el înspăimântată.

— Pleci? articulă ea cu greu, întrebându-se în sinea ei care o fi pricina.

— Cum o să plec... Am doar puţină treabă la Constanţa. Într-o oră sunt înapoi. Vă găsesc pe plajă, da? Vă duceţi aici, în dreptul hotelului. E loc destul...

Şi porni fără să le spună măcar la revedere. Cobori în grabă scările, aruncă cheia pe masa de la recepţie, deschise maşina şi demară rapid.

Irina nu-şi revenise după plecarea bruscă a inginerului.

Sergiu Văleanu zâmbi.

— Hai, dragă, ce-ai rămas aşa? Ce, nu-l cunoşti? Ăsta e farmecul lui. Aşa făcea şi pe vremea studenţiei. Ba, pe atunci, se mai întâmpla să se ducă să-şi caute ţigări şi să lipsească şi câte două-trei zile...

— Şi tu făceai la fel?

— Asta e chestie de fire, Irinel, eu sunt altfel... El e mai zurbagiu, eu îs mai aşezat. Ce, mă ştii tu pe mine ăla gata să plece de acasă în orice moment? Lui Victor ajunge să-i spui „hai!”, nici nu te întreabă unde şi vine după tine. Rămânem aici, da? E destul de bine...

Începură să-şi ridice tabăra. Era ora zece fără un sfert.

Câteva minute mai târziu, în timp ce Irina îşi ungea trupul, iar Sergiu transpira ridicând cortul, Victor Andreescu oprea pe o stradă liniştită, nu departe de centrul oraşului. Ştiindu-se liber ca pasarea cerului, liber ca pescăruşii al căror ţipăt îl umplea întotdeauna de o tainică bucurie, Victor Andreescu porni să cutreiere oraşului. Îşi cumpără ziare, bău un pepsi, intră într-o librărie de unde ieşi cu două cărţi, intră la „Consignaţia" de unde ieşi cu o pereche de ochelari de soare şi se angajă, în cele din urmă, pe bulevardul care duce către gară. Păşea liniştit, fără nicio grabă, examina fiecare casă, fiecare pom şi rămase teribil de mirat în clipa în care se pomeni că o fată tânără şi foarte drăguţă se aruncă în braţele lui. Părea speriată, îl privea cu ochii mari deschişi în care se citea o rugă fierbinte.

— O! Pardon, monsieur...

Revenindu-şi puţin, fata se dădu cu doi paşi înapoi, ceea ce îi îngădui lui Victor să o examineze în toată splendoarea ei... „E dată dracului, îşi spuse el. Ce ochi, domnule, şi ce ten, parcă e marmoră... Numai că, biata de ea, a nimerit prost la mine, dar de unde să ştie..." Era îmbrăcată în pantaloni albi şi purta o bluză verde din mătase naturală. Zâmbi, zâmbea mereu, s-ar fi părut că zâmbetul făcea parte din însăşi fiinţa ei, îl privi cu ochi mari, păru să facă o descoperire colosală şi se porni să turuie:

— Domnul profesor Caranfil! O! Quelle cbance! Sunt salvată, o, da, sunt salvată... Tocmai dumneavoastră... Mon Dieu, quelle chance!

Şi înainte ca Victor să fi putut scoate o singură vorbă, înainte să-şi fi putut da seama de cele ce i se întâmplă, se pomeni că fata îl ia de braţ şi că-l sileşte să pornească alături de ea. Ce e drept, e drept, nu era mare nevoie să-l silească cineva, n-ar fi putut jura că-i displăcea atingerea acelei mâini mătăsoase şi freamătul unui trup tânăr în preajma sa, dar, de! nu se face, nu-i aşa, oricum, ar fi putut să-i fie fiică, desigur, nu putea să aibă mai mult de

douăzeci şi doi de ani şi dacă s-ar fi căsătorit şi el atunci, demult, când fusese vorba şi când avea douăzeci şi trei de ani, uite, fata sau băiatul lui ar fi avut acum vârsta acestei zvăpăiate care vorbea fără încetare.

— Ştiţi, aici e lume foarte multă, şi mie nu-mi place... cum se spune: dacă intri în tărâţe te mănâncă porcii... Am zis bine, nu? şi mie nu-mi place, dar să fi fost în altă parte, într-un loc ceva mai retras, sau la noi, la Paris, acolo da, je suis chez moi, o, là, là... Îi arătam eu lui, comme chez nous, à Paris... Aţi fost şi anul acesta la Paris?

„Mă confundă, gândi Victor, precis mă confundă. Cum a spus? Caranfil? Parcă am auzit eu de un profesor Caranfil pe la Cluj, dar acela parcă e arheolog... Sau parcă nici nu-l cheamă Caranfil, naiba ştie, dar eu nu înţeleg ce vrea..

— Domnişoară...

Atât izbuti să articuleze.

— Aha! Vedeţi? Vine spre noi.

— Vine multă lume spre noi, domnişoară, dar nimeni nu are nimic cu dumneavoastră, de ce sunteţi speriată?

— Non, ce n'est pas vrai! Nu e adevărat! El are! Are!

Urmărind privirile speriate ale fetei, Victor descoperi pe trotuarul de peste drum un tânăr îmbrăcat în pantaloni de catifea dungată, strânşi pe corp, cu o cămaşă în carouri mari, roşii şi negre, cu nişte ochelari de soare enormi care-i mâncau mai mult de jumătate din faţă şi cu o sacoşă de călătorie pe care stătea scris: K.L.M. Tânărul păşea liniştit, dar din pricina ochelarilor nimeni nu ar fi putut să spună încotro se uită.

— Şi ce are cu dumneavoastră? V-a spus ceva?

Victor se plasase cu cea mai mare uşurinţă pe post de apărător. Simţea că ar fi gata să se înfrunte cu ochelaristul dacă acesta ar depăşi limitele bunei cuviinţe.

— Mais bien sûr! Sigur. M-a întrebat de ce sunt singură, de ce nu mă plimb cu el, nu-i nimic, ştiu, şi la Paris te întreabă la fel, dar dacă nu răspunzi el pricepe şi pleacă! Mais ce monsieur nu pricepe! A vrut să mă ia şi de braţ.

Am fugit şi atunci v-am văzut pe dumneavoastră. O! Monsieur Caranfil, vă rog...

— Da domnişoară, să mă duc la el?

— O, non, nu e nevoie, e de ajuns să vadă că nu sunt singură, că sunt cu dumneavoastră. Trecem pe vizavi şi mergem înapoi pe lângă el... Sau aveţi treabă în cealaltă direcţie? O! je regrette infiniment. Păcat. Dar numai puţin, vă rog...

— Vai de mine, domnişoară, se poate, la dispoziţia dumneavoastră...

Ţanţoş, cu juna agăţată de braţul său, Victor trecu strada şi după câţiva paşi se întâlniră cu ochelaristul. Inginerul încercă să-i fulgere cu privirile, dar nu avea să ştie niciodată dacă mânia revărsată din ochii lui fusese receptată prin fumuriul acelor sticle enorme. După ce străbătură o sută de metri, Victor se întoarse să privească în urmă. Băiatul se oprise şi se uita după ei. Se aflau la un colţ. Fără să-l vadă fata, şcolăreşte, aşa cum făcuse, poate, cu foarte mulţi ani în urmă, Victor se întoarse cu faţa spre tânăr, scoase o limbă mare şi apoi dădu repede colţul.

— Cred, domnişoară că pericolul a trecut, spuse el într-un târziu.

Se opriră.

— Merci, monsieur.

Şi era atât de parizian acest „merçi, monsieur”, îl auzise de atâtea ori Victor în drumurile sale pe acele meleaguri, încât se simţi invadat de tot felul de amintiri.

— Şi acum, domnişoară, spuse el cu un zâmbet care părea mai degrabă trist, trebuie să vă fac o mărturisire. V-aş fi făcut-o eu mai demult, dar nu am prea avut ţimp. Nu mă cheamă Caranfil şi nu sunt profesor!

În prima secundă se uită foarte atentă la el, se încruntă, era evident că-şi storcea memoria. Apoi se însenină şi zâmbetul i se ivi din nou pe buze.

— Pas possible!

Victor, ca un perfect licean, luă poziţie de drepţi şi

întinse mâna:

— Victor Andreescu.

De fel convinsă, crezând, pesemne, că al său profesor Caranfil suferă de amnezie, fata îi întinse mâna pe care cavalerul se grăbi să o sărute lung:

— Hélène Simonin. Nu se poate să nu vă aduceţi aminte... La Paris, acum un an, aţi ţinut o prelegere, vai ce frumoasă, despre balada populară românească...

— În primul rând, domnişoară, eu n-am fost acum un an la Paris. Am fost de mai multe ori, dar nu acum un an. În al doilea rând eu aş fi putut să ţin o prelegere, am şi ţinut, de altfel, mai multe, dar despre subiecte care nu au nicio legătură cu balada populară românească... Am cu totul alte preocupări...

— Alors... spuse fata cu aerul cel mai trist din lume, vă cer scuze... Mais quelle ressemblance! În fine... acum...

— Dar nu înţeleg un lucru. Vorbiţi româneşte cu un admirabil accent parizian. E dar că sunteţi pariziancă şi tocmai de aceea nu pricep...

— Et pourtant c'est simple! Studiez la Sorbona limba şi literatura română. Sunt în ultimul an şi en vacances trebuie să fac foarte multă conversaţie

— Şi pentru asta aţi venit în România?

— Evidemment! Nicăieri nu se vorbeşte mai bine limba română.

— Şi aţi venit singură?

— O, non. Suntem trei colege. Una a rămas la Cluj elle a une amie, en fin... iar cealaltă este în Deltă, se întoarce peste o săptămână.

— Şi când aţi sosit?

— De trei zile.

— Şi unde locuiţi? La Constanţa?

— Mais non. La Mamaia. La hotel „Splendid".

— Formidabil!

— Poftim?

— Eu... în fine... noi, locuim tot la „Splendid".

— A, bon! mais qui ça, noi?

— Sunt cu o pereche, oameni foarte drăguţi, o să vă placă.

Umblau încet, fără nicio ţintă.

— O, da, de asta sunt sigură, răspunse fata al cărui chip se întunecase puţin. Nu ştiu dacă eu o să le plac lor.

— De ce? Cum puteţi crede una ca asta?

— Monsieur Victor... Eu ştiu ce spun.

— Nu vă înţeleg.

— Alors, tant pis. Trebuie să vă explic. Este imposibil să nu ne întâlnim la hotel, nu-i aşa? Bonjour-bonjour şi cine este domnişoara şi dumneavoastră o să spuneţi şi doamna o să creadă cine ştie ce.

— Dar eu nu sunt căsătorit, domnişoară.

Fata îl privi mirată.

— A, bon. Dar după câte am înţeles este şi o doamnă şi o sa creadă că vreau să-l cuceresc pe soţul ei şi mie nu-mi place. O, non, je n'aime pas ça.

— Pe răspunderea mea, domnişoară, Irina n-o să spună nicio vorbă. Uite, am să vă prezint chiar astăzi. Acum. Adică, nu... Ceva mai târziu... Acum... a! Dumneavoastră aţi fost la Muzeul Arheologic?

— Non.

— Vă propun să-l vizităm. Dacă vă interesează.

— Et comment!

— Nu, nu aşa: „şi încă cum"!

Hélène izbucni în râs, îşi arunca părul pe spate cu o splendidă mişcare a capului şi răspunse cât mai clar:

— Şi încă cum.

Îl luă apoi de braţ şi, ţopăind veselă, zbenguindu-se, sosiră la Muzeu. Uitaseră amândoi de existenţa tânărului cu ochelari fumurii. Se pare însă că el nu uitase câtuşi de puţin de existenţa lor, căci, prefăcându-se că examinează diverse obiecte de muzeu, cu coada ochiului avea grijă să nu-i scape din vedere.

Vizita le luă ceva mai mult de un ceas.

Cu câteva clipe înainte de plecare, în momentul în care se aflau în uşă, Victor îşi aduse aminte că a uitat ceva, se scuză, se întoarse şi se aplecă asupra cărţii de impresii.

„Piese excepţionale, dar unele insuficient puse în valoare. Capul de Centurion poate fi socotit cel mai frumos exemplar al Muzeului. Inginer Victor Andreescu. Hotel „Splendid", camera 311, Mamaia".

În clipa în care termină, simţi că este privit. Se întoarse brusc şi descoperi ochii veseli ai franţuzoaicei ce-l urmărise scriind. Fata îi luă stiloul şi, aplecându-se peste umărul lui, scrise:

„C'est magnifique. Hélène Simonin. Paris".

— Şi-acum, spuse Victor, cred că n-ai nimic împotrivă dacă ne gândim puţin şi la sufletele noastre. Mi s-a făcut foame. Mâncăm aici sau mergem la Mamaia?

— La Mamaia!

— Perfect. Cu ocazia aceasta ai să-i cunoşti şi pe prietenii mei. Să ne grăbim.

Porniră şi dispărură curând în mulţime.

Cartea de impresii a unui muzeu poate fi uneori o lectură plăcută. Depinde de gust. Fapt este că, la numai zece minute după plecarea lui Victor şi a tinerei însoţitoare, un bărbat citea foarte atent ultima pagina a imensului registru aflat lângă uşă. Scrise câteva cuvinte, nu semnă şi, poate din greşeală, poate din joacă, gândindu-se la vreo şotie, transformă acel 311 scris de Victor în 317. Numai un ochi foarte atent ar fi putut remarca modificarea. Imediat după aceea bărbatul ieşi. Nu trecură nici zece minute şi maiorul Moraru aflat undeva, la umbră, în camera răcoroasă a unui hotel primea o comunicare.

— Şi-a dat adresa exactă.

— Şi?

— Am executat ordinul.

— Foarte bine. Rămâi acolo. Ştii ce ai de făcut.

— Să trăiţi.

Şi Moraru suci butonul unui mic aparat din care ţâşnea

o antenă lungă.

Nasta, care ascultase convorbirea de pe fereastră, unde se cocoţase, sări vesel jos.

— S-ar părea că nu ne-am înşelat...

Moraru nu-i răspunse nimic. Îşi mângâia obrazul şi se uita în ochii lui Nasta parcă fără să-i vadă.

— Vezi tu, măi Năstase, mare lucru şi arheologia asta... Stai şi sapi, scoţi la iveală oale şi ulcele, cuţite şi statui, fel de fel de cioburi şi de vechituri, le cureţi frumos, le ştergi de praf şi după aia începi să spui: dumnealui domnul acesta, care a băut din astă cupă, se trezea la ora opt dimineaţa, se spăla cu apă limpede, mânca bucate alese, se îmbăia de două ori pe zi şi îşi ungea trupul cu mirodenii, avea nenumărate slugi şi, vai de capul lui, vreo patru sau cinci neveste... Ţie nu ţi-ar place, Năstase, să fii arheolog? Mie nu mi-ar plăcea că m-ar ucide soarele. Dar tu, care eşti negru din născare... Cheamă „Splendidul”, ia vezi, ce mai e pe-acolo... Nu dă nimeni târcoale? N-a simţit nimeni miros de... ciorne?

XIII

— Nu se poate, dragă, nu. Se poate! Nu e frumos!

— Dar ce a făcut el, cum este? este frumos?

— De unde ştii tu ce i s-a întâmplat de azi dimineaţă? Poate că a avut omul o pană... poate l-a tamponat vreun nebun pe şosea că sunt destui, slavă domnului...

— Crezi?

Irina nu se gândise niciun moment la o asemenea eventualitate. Rămase câteva clipe pe gânduri, dar respinse ipoteza lui Sergiu.

— Exclus.

— Nu, zău? Şi de ce, mă rog, ţi se pare ţie exclus?

— Am fi aflat. Am fi ştiut. Victor ne-ar fi telefonat, ne-ar

fi dat de ştire. Nu, nu e vorba de aşa ceva. Vino. Mi s-a făcut foame. Nu înţeleg să mă apuce durerea de cap din pricina unui om nepoliticos.

— Irinel, uite, mă duc jos şi-ţi aduc un aperitiv, găsesc eu ceva...

— Ba o să stai aici! N-am nevoie de niciun aperitiv.

Şi se aruncă pe pat.

Sergiu se duse la fereastră să vadă, încă odată, dacă n-a apărut cumva maşina lui Victor. Erau ceasurile unu şi jumătate. Troleibuzele se târau leneşe, goale, aproape inutile. După un sfert de oră, timp în care Sergiu, crezând că Irina a adormit, nu îndrăznise să facă nicio mişcare de teamă să n-o trezească şi să nu înceapă din nou scandalul, maşina lui Victor se ivi. Abia atunci privi în cameră şi descoperi că Irina dormea de-a binelea. „Alta acum, gândi el, ce să fac?” Se întoarse din nou cu faţa spre stradă cu intenţia de a-l striga pe Victor şi de a o trezi, astfel, pe Irina „fără voia lui”. În clipa aceea Hélène Simonin cobora şi ea din maşină. Văzând-o, Sergiu zâmbi, înţelese totul, şi-l strigă tare pe Victor făcându-i semne cu mâna. Inginerul îi răspunse, parcă puţin încurcat, încerca să-l facă să priceapă ceva prin semne, dar Sergiu nu înţelegea, renunţă, o luă pe franţuzoaică de braţ şi intrară în hotel. Irina se dăduse jos din pat, era mahmură.

— Gata, dragă, gata, spuse Sergiu, mergem la masă. Ţi-a venit inima la loc?

Irina se uita la el şi nu pricepea.

— Bine, am înţeles, mergem la masă, dar de ce zâmbeşti atât de misterios? Ce s-a întâmplat?

— Nimic, dragă, nimic...

— Sergiule!...

— Am spus nimic! Adică, mă rog, nimic până nu ajungem jos... O surpriză, ce vrei...

— Ştii foarte bine că detest surprizele...

— Irinel...

— Te rog!

— Zău, nici nu ştiu dacă e adevărat... Poate că mă înşel... Poate că mi s-a părut, aşteaptă puţin, ai răbdare. O să vedem.

— Ce să vedem?

— Of, eşti nemaipomenită! Ce vrei, dragă, ce vrei, e omul în vacanţă. Lasă-l să răsufle, parcă ai fi o soacră pe capul lui...

— Nu înţeleg. Vorbeşte desluşit.

— Dar este o copilărie! Ce nu înţelegi? S-a întors Victoraş de la Constanţa cu o fetişcană. Ce-am putut eu să văd de aici, de la etaj? Aşteaptă, o să ne convingem... Poate că l-a rugat s-o aducă până aici... Dar lasă, dragă, aici, în cameră, figura asta de îngropăciune, te rog...

— Asta era!

Irina părea decepţionată.

— Dacă ştiam...

— Ce făceai?

— Mâncam, asta făceam. Putea să ne spună să nu-l aşteptăm... Foarte bine, nu-i nimic, suntem în vacanţă, ne facem program separat. Doar n-am să mă supun capriciilor unei stricate. Dă-mi, te rog, o ţigară...

În clipa în care Sergiu îi spusese că Victor s-a întors cu o femeie, Irina simţise o durere aproape fizică. „În chip firesc, îşi spuse ea, ar trebui să nu reacţionez în niciun fel... Ar trebui să-mi pese prea puţin de aventurile amoroase ale şefului meu, care este în acelaşi timp şi prietenul soţului meu şi care este în acelaşi timp... Aşa ar trebui". Izbuti să-şi ascundă tulburarea, dar nu şi indignarea...

— Vă cer mii de scuze, se auzi glasul lui Victor, dar nu am avut cum să vă înştiinţez... Irina. Îţi prezint pe domnişoara Hélène Simonin, din Paris, studentă la Sorbona...

„E foarte frumoasă, gândi Irina, e mult mai distinsă decât am crezut eu, are ochi vioi, dar de ce dracu nu stă la ea acasă? Trebuie să fie o poamă fără de pereche. Am auzit

eu ce fac astea când vin pe aici. Prăpăd.”

„Se teme de mine, gândi Hélène, trebuie să fie o mare caţă. Nu-i urâtă deloc şi nu mai are, sărmana, anii mei. Dar nu înţeleg de ce pare atât de tristă? Doar n-am apărut la braţul soţului ei. Deocamdată se uită la mine şi caută să mă radiografieze. Dar dacă... Aha! acum, da, acum cred că încep să înţeleg...”.

— ...doamna Irina Văleanu, domnul Sergiu Văleanu.

Sergiu îi sărută politicos mâna.

— Luaţi masa cu noi, nu-i aşa? întrebă el vesel.

— O, eu nu vreau să deranjez...

— Vai de mine, dar nu e nici un deranj, se poate? Ne face plăcere.

Irina o pornise înainte. Îi întinsese fetei o mână moale şi-o retrăsese repede şi plecase spre restaurant.

„Cel mai bun lucru, gândi ea, este s-o ignor. Nu trebuie să simtă că eu văd în ea o primejdie posibilă. Trebuie să-şi dea seama că prezenţa ei nu înseamnă pentru mine absolut nimic. Trebuie să priceapă că nici nu există în ochii mei”.

Se aşezară.

— Ia sa vedem, începu Victor adresându-se Irinei, dacă ghiceşti ce studiază domnişoara Simonin la Paris.

În locul oricărui alt răspuns, Irina ridică paharul şi se adresă lui Sergiu:

— Vrei să-mi dai puţin borviz? Te rog. Mi-e tare sete. Apoi, în timp ce Sergiu îi turna, întoarse privirile spre Victor: Ţi-ai terminat toate treburile la Constanţa ori ţi-a mai rămas ceva şi pentru mâine?

— Nu, înghiţi cu greu inginerul, mâine facem plajă.

— Ghicesc eu, sări Sergiu. Filosofia!

— Nu.

— Artele plastice. Sunteţi pictoriţă?

Fata râdea.

— Nu! îi răspunse Victor.

— Pianul!

— Nu!

— Economia politică!

— Nu!

— Ei n-o să-mi spui că se face inginer de mine?

— Nu! şi nu-ţi mai bate capul. Limba şi literatura română.

— Formidabil! exclamă Sergiu făcând eforturi disperate ca să înseninеze atmosfera.

Sosi ospătarul, luă comanda.

— Şi cum este gramatica română văzută de un străin? întrebă Sergiu care nu mai ştia ce să spună.

— Destul de complicată.

Şi se lansă într-o serie de amănunte care nu interesau pe nimeni, dar nimeni nu se gândi s-o întrerupă ştiind că orice frază, oricât de anostă, era mai bună decât tăcerea. Masa se apropia de sfârşit cu greu. În momentul în care se aflau la fructe, lui Sergiu îi veni o idee care i se păru salvatoare;

— Ia să te auzim, domnişoară, dacă tot spui că ai venit aici ca să faci exerciţii de limbă română, ia să te auzim noi cum spui: „Iată iada, sare masa, iată capra, sare casa” dar din ce în ce mai repede!

Încet, mai mergea. Dar repede... Toată lumea izbucni în râs şi era atât de caraghioasă mutra fetei care se încrunta încercând să arunce cuvintele unul după altul încât nici Irina nu-şi putut stăpâni un zâmbet...

— Renunţaţi, domnişoară, îi spuse ea adresându-i-se, în sfârşit, nu le daţi prilejul să se distreze pe socoteala dumneavoastră. Sunt răi. Nu vedeţi cum râd?

— Mais non, madame, răspunse fata privind-o drept în ochi. Eu cred că sunt mult mai răi oamenii care nu râd deloc...

— Adică oameni ca mine, domnişoară? Eu n-am râs deloc. Credeţi că sunt rea?

Se aşternu tăcerea.

— O, non, răspunse fata, dumneavoastră sunteţi foarte preocupată, atât de preocupată încât până acum nici n-aţi fost aici. Pas vrai?

„Nu eşti proastă deloc, gândi Irina şi cu atât mai rău... Trebuie să te fac să-ţi iei tălpăşiţa cât mai repede... Găsesc eu mijlocul, să n-ai tu nicio grijă!”

— Eu vreau să dorm până la şase, spuse Sergiu în timp ce ieşeau din restaurant şi se îndreptau spre biroul de recepţie pentru a-şi lua cheile. Facem după aceea o plimbare cu barca? De acord?

Nimeni nu spuse nu, aşa încât el interpretă această tăcere drept o aprobare.

— Veniţi şi dumneavoastră, nu-i aşa, domnişoară?

Şi înainte ca fata să poată spune ceva, Irina lansă:

— N-am chef de nicio barcă. Dacă vreţi, vă puteţi duce fără mine...

Erau în faţa biroului. Victor se adresă funcţionarului:

— Trei sute unsprezece, vă rog...

— ...şi trei sute doisprezece, spuse calmă Hélène Simonin, neştiind că în spatele ei trei oameni rămâneau trăsniţi. Li se oferiră cele două chei. Fata le luă, îi întinse inginerului cheia lui şi, cu gestul unui om puţin obosit, se aşeză într-un fotoliu. Scoase din sac un stilou şi un bloc-notes.

— Vreau, să-i scriu lui papa. E teribil. Trebuie să-i trimit în fiecare zi câte o scrisoare...

Şi începu, să scrie.

Irina, iritată la culme, se repezi la Sergiu care nu-şi revenise încă din uimire:

— Ce-ai rămas aşa? Ai uitat numărul de la cameră?

Victor se apropiase de Hélène să-i spună la revedere. Fata ridică spre el doi ochi destul de trişti care voiau să spună „vezi bine câtă dreptate am avut” dar, spre mirarea lui, îl întrebă destul de tare, poate prea tare, dorind evident să fie bine auzită:

— Jucaţi golf? Facem o partidă? Eu termin de scris în câteva minute, mă schimb imediat şi cobor...

— O... eu, da... De ce nu, mă rog, a-am jucat niciodată...

— Se învaţă repede. E foarte frumos.

Din pragul scărilor, Sergiu aruncă:

— Petrecere frumoasă!

Şi porni să urce scara. Irina păşea greu, părea că se smulge. Nu privi în urma ei. Dacă s-ar fi uitat, l-ar fi văzut pe Victor căutând să pună pe chipul său tot ceea ce era necesar pentru ca un schimb de priviri între ei să fie lămuritor. Dar acest schimb de priviri nu avu loc, Irina nu mai voia să se uite în urmă, şi el rămase pradă unor gânduri nu tocmai plăcute... „Doar nu crede Irina că eu am agăţat-o... Asta ar mai lipsi. Şi nici măcar nu ştiu când am să-i pot da vreo explicaţie, când o să putem fi singuri ca să-i pot scoate prostiile din cap. Pentru că un lucru e limpede: crede că am intrat într-o aventură. Am să-i spun exact cum s-a întâmplat. Bine, bine. De spus am să-i spun eu, dar trebuie să mă şi creadă... La urma urmelor de ce să nu mă creadă? Cum poate să existe între noi un asemenea hiatus, o asemenea pată albă pe care niciunul să n-o poată acoperi... Cum este cu putinţă ca Irina să-şi imagineze ca astăzi, acum, aici, în situaţia dată şi pe care ea o ştie atât de bine, cum poate să-i treacă măcar prin minte că eu mă uit la copilul ăsta ca la o posibilă amantă...”

— Sunt gata!

Hélène isprăvise de scris. Unde să vină? Unde voia să-l tragă după ea? De golf îi ardea lui acum? Cum să scape fără să pară nepoliticos? „În definitiv, o să joc puţin golf şi pe urmă vedem noi. Poate că mâine nici nu ne mai întâlnim”.

Imediat după ce intrară în cameră, pentru ca iniţiativa să fie de partea lui, Sergiu deschise discuţia:

— Poţi tu să spui ce vrei...

— Dar n-am spus nimic.

— Mă rog. Tocmai asta ar fi de discutat. Ce ţi-a făcut, dragă, fata asta? De ce te-ai purtat aşa cu ea?

— Dar nu i-am făcut nimic.

— Nu! Doar că nu i-ai scos ochii!

— Exagerezi. Şi constat că te preocupă şi pe tine...

— E un om, dragă, ce vrei, e singură, nu ştiu cum s-au cunoscut, o să ne spună Victor...

— Te interesează? Să-ţi spună ţie! Eu n-am timp de pierdut cu relatarea aventurilor lui amoroase.

— Ascultă Irina, eu văd că n-ai minte deloc. Faci ce faci şi aduci discuţia pe terenul acesta, al aventuri... Ai insinuat adineauri că mă preocupă şi pe mine...

— N-am insinuat. Am spus.

— Întocmai. Şi vrei să ştii adevărul? Ei bine, da, mă preocupă.

Irina se uită la el cu un deosebit interes.

— Şi mi-o spui aşa...

„Evident, gândi ea, e oribil ceea ce fac. E îngrozitor. Nu am niciun drept să-i reproşez ceva. Sunt ultima fiinţă de pe acest pământ care să aibă dreptul să-i reproşeze ceva. Dar ce pot să fac? Învăţaţi-mă ce să fac? Voi, oameni, care le ştiţi pe toate, învăţaţi-mă... E urât, îmi dau seama, mi-e ruşine de mine, trebuie să joc scena femeii geloase când de fapt puţin îmi pasă, ba, mai mult, când de fapt aş fi foarte încântată să se încurce el cu franţuzoaica ca să i-o pot reproşa şi să pot, în sfârşit, să... Dar de ce nu? De ce nu Victor? Eu, sau Victor, nu are importanţă, de ce nu isprăvim odată, de ce trebuie să ne chinuim atât, de ce trebuie să ne tăvălim în noroiul acesta de care mi-e silă...”

— Da, ţi-o spun aşa, pentru că el are dreptul să-şi piardă capul, dar noi nu!

— Ce vrei să spui? nu pricep...

— Domnule, ce e drept, e drept: e frumoasă, e dată naibii...

— Bine, bine, lasă amănuntele...

— ...dar e franţuzoaică şi mie asta nu-mi place deloc!

O mie de gânduri năvăliră în acelaşi timp în mintea Irinei. „Aşadar, Sergiu face legătura între această Hélène şi povestea lucrării... Nu ştiu, o fi având el dreptate, n-o fi având, dar un lucru e limpede şi anume faptul că eu n-am să las să-mi scape din mână o asemenea ocazie... Dar e

dezgustător ce-mi trece prin minte... Să-l folosesc, adică, pe el, pe Sergiu, să-l pun pe el să-i spună lui Victor tot ceea ce crede şi să-l convingă să se scape de franţuzoaică... În definitiv...”

— Tu crezi că s-ar putea ca...

— De ce ţi se pare imposibil?

— Nu, nu mi se pare, dar nu m-am gândit. Poate că ai dreptate.

— M-am gândit eu în schimb. Nu ştiu dacă am dreptate. Poate că da, poate că nu. Dar trebuie să fie cu ochii în patru. Ştiu foarte bine că există pe lumea asta ceea ce se numeşte întâmplarea, coincidenţa. Dar mie mi se pare bizară această coincidenţă, nu-mi place deloc acest lanţ de coincidenţe, ca să zic aşa: Victor are 311, Victor pleacă la Constanţa, Victor se întoarce de acolo cu o franţuzoaică tânără şi frumoasă şi dumneaei locuieşte fix la 312, adică alături de el. E cusută cu aţă albă...

Irina îl privea acum pe Sergiu de-a dreptul speriată. „Am fost nedreaptă cu el, gândi ea, sunt nedreaptă cu toată lumea, sunt nedreaptă în primul rând cu mine însămi”.

— Scuză-mă, Sergiule, am fost rea cu tine, te rog să nu fii supărat.

Sergiu Văleanu zâmbi, făcu un semn care voia să spună „s-a făcut” şi-şi cuprinse soţia în braţe. Irina se lăsă purtată pe sus şi izbuti chiar să-şi plimbe palmele prin părul mătăsos al lui Sergiu fără ca lucrul acesta să i se pară din cale afară de greu.

Era ora cinci. Sergiu Văleanu dormea dus, Irina se frământa. Victor nu câştigase nicio partidă, erau la a treia, şi avea s-o piardă curând şi pe aceasta. Hélène se amuza la culme. În timpul acesta, în faţa hotelului „Splendid”, un bărbat care-şi parcase maşina ceva mai departe, căuta cu privirile în jurul lui. S-ar fi spus că aştepta pe cineva. După câteva minute, uşor dezamăgit, trecu strada şi se apropie de un puşti care vindea seminţe de bostan.

— Cât costă? întrebă el ducând mâna la buzunar.

— Un leu, nene, un leu.

— Hm. Vrei să câştigi douăzeci şi cinci?

Ochii puştiului sclipiră.

— Vreau, nene, cum să nu vreau.

— Uite.

Şi omul scoase din buzunar un plic.

— Duci scrisoarea asta la hotel „Splendid” şi o laşi acolo la recepţie. Atât.

— Sigur, nene, se face.

Băiatul strânse cornetele, le puse într-un săculeţ, luă banii şi îi puse într-o pungă pe care o scosese din sân, luă plicul şi plecă. Străbătu cei o sută de metri care-l despărţeau de hotel mergând foarte liniştit. Omul îl urmări cu privirea până în clipa în care intra pe uşa hotelului. Imediat după aceea o porni cu pas grăbit, ajunse la maşină, urcă, porni motorul, dar rămase pe loc. Prin oglinda retrovizoare vedea punctul în care băiatul vânduse seminţe până la sosirea lui. Trecură două minute şi puştiul se ivi însoţit de un bărbat din personalul hotelului. Atunci porni maşina şi se pierdu printre maşini.

Câteva minute mai târziu maiorul Moraru primea o nouă comunicare:

— A sosit o scrisoare pentru camera 311.

— Cu poşta?

— Nu. A adus-o un copil care vinde seminţe în faţa hotelului. Am încercat noi ceva, dar n-am reuşit să ajungem la timp...

— Descrierea?

— V-o spun acum?

— Sigur, sunt foarte curios.

Şi maiorul Moraru făcu un semn căpitanului Nasta. Acesta luă un creion şi începu să scrie:

— Un bărbat înalt, aşa, cam ca Dumitrache...

— Ascultă, tu te-ai prostit? Cine mai e şi Dumitrache ăsta?

— Vă cer scuze, tovarăşe maior, dar aşa a spus copilul...

în mintea lui l-a asociat pe omul care i-a dat scrisoarea cu marele nostru fotbalist... Dar lăsaţi, aflu eu exact cât măsoară Dumitrache şi vă raportez...

— Te rog! continuă şi ai grijă să eviţi asemenea comparaţii... Ştii bine că nu mă pricep la fotbal.

— Are o mustaţă groasă, o faţă puţin măslinie, cu o aluniţă pe obrazul drept, e îmbrăcat în haine de culoare albă. La mâna stângă, în degetul mic, avea un inel mare cu o piatră verde.

— Deştept puştiul. Cine e?

— V-am raportat: vinde seminţe în faţa hotelului.

— Păcat! Merita o soartă mai bună...

Şi Moraru închise aparatul, întrerupând astfel legătura.

— Camera 311... Aşadar, adresa exactă, spuse Nasta sincer mirat.

— Aşa, băiatule, aşa... aşa cum spui. Avea ochiuri prea mari plasa noastră, domnule Năstase, şi a scăpat peştişorul pe acolo...

Se auziră ciocănituri în uşă.

— Intră!

Se înfăţişă un plutonier care îi întinse maiorului Moraru un plic gros..

— Aha! spuse vesel căpitanul Nasta, trebuie să fie fotografiile.

— Întinde-le aici pe masă, să le vedem bine pe toate...

Nasta scoase din plic şapte fotografii destul de mari. Erau cinci bărbaţi şi două femei. Cu un gest hotărât maiorul Moraru ridică imediat una dintre aceste fotografii.

— Uite-l! Iată mustaţa groasa, iată şi aluniţa... Ajunge! Să trimită şi celelalte fotografii, doar n-a făcut numai prim planuri. Până atunci asta se multiplică şi se trimite la identificare... Vreau să-l văd cum arată fără mustaţă, fără aluniţă şi cu părul blond. Urgent!

XIV

Toate încercările lui Victor de a rămâne singur se dovediră până în cele din urmă inutile. Trebui să recunoască însă un lucru. El, omul care nu suferea pisălogii, el, omul care avea obiceiul de a hotărî singur asupra timpului său, deşi încerca să scape de această Hélène Simonin, care o irita pe Irina, trebui să recunoască sincer că o făcea numai din acest motiv, nu privea cu părere de rău insuccesul.

Se înserase când au plecat de la golf. Au făcut o plimbare pe faleză, au vorbit destul de puţin, „uite că ştie şi să tacă ceea ce este cu totul neobişnuit pentru o femeie", gândi Victor, şi au ajuns în cele din urmă la hotel. Li s-a spus că familia Văleanu ieşise. Victor se încruntă. I se dădu o scrisoare, o privi lung, o împături fără să o deschidă şi o puse în buzunar. Se scuză, de această dată la un mod care nu lăsa deschisă nicio portiţă, hotărârâ să se vadă a doua zi pe plajă, şi urcă în camera lui. Deschise scrisoarea. Cuprindea câteva cuvinte:

„31 iulie – la ora. 23 şi 30 minute. Pe malul lacului, la circa 300 de metri spre nord de Clubul nautic este o cabană cu un mic debarcader".

Dădu foc scrisorii. Scoase maşina de scris şi începu să lucreze de zor. În jurul orei două, obosit, îşi strânse toate hârtiile, închise maşina, le puse la loc, închise uşa care dădea spre balcon. Nu avu curiozitatea, să iasă nici măcar pentru câteva clipe. Poate că dacă ar fi ieşit ar fi rămas surprins. Fantezia arhitectului voise ca balcoanele hotelului în care locuia Victor să nu fie strict individualizate, ele fiind despărţite, mai mult simbolic, printr-o coloană de beton care era, în acelaşi timp şi stâlp de susţinere. Coloana mărginea balconul şi îngăduia unui om nu prea gras să se strecoare prin spaţiul rămas până la perete. În spatele acelei coloane, dacă ar fi ieşit Victor Andreescu să respire puţin aerul nopţii, ar fi simţit, poate,

prezenţa unei făpturi omeneşti. Dar Victor Andreescu se mulţumi să închidă uşa pe dinăuntru şi să tragă perdeaua. Puţin mai târziu, adormi.

XV

Mii de oameni ofereau soarelui trupurile lor. Nisipul ardea şi fierbinţeala lui se strecura în om moleşindu-l, îndemnându-l să nu se gândească la nimic, să taie orice legătură cu propria lui lume interioară şi să rămână receptiv numai la câteva semnale care puteau să-i vină din afară: cald, rece, plăcut, neplăcut, tare, moale, zgomot, linişte...

În vecinătatea unui tufiş, într-un loc ceva mai retras, ceva mai puţin umblat, ferit de jocurile copiilor sau de ale bărbaţilor şi femeilor care se mai credeau copii, pe un cearceaf enorm, înconjurate de fel de fel de obiecte de toaletă, Irina şi Hélène, mult mai albe decât majoritatea celor de pe plajă, se pregăteau să înfrunte astrul zilei. Prima care se ivise pe plajă fusese Irina şi, câteva minute mai târziu, Hélène. Se salutară destul de rece, dar Irina, urmând îndemnul unui gând pe care nu izbutea să şi-l desluşească prea bine, o invită să facă plajă alături de ea. Într-un târziu, schiţă chiar şi un început de conversaţie.

— Locuiţi chiar la Paris, domnişoară?

— A, non. In banlieu. E mai multa linişte. La Paris e infernal. Şi nu se poate respira... Aţi fost la Paris?

— Nu. Niciodată.

— Dommage... e foarte frumos.

— Ştiu. Am citit mult despre Paris. Sunt străzi şi bulevarde pe care le am chiar înaintea ochilor... Şi tatăl dumneavoastră ce face?

— O! Papa! Il est charmant. Este inginer chimist. Ştiţi, e teribil de... cum se spune... jaloux.

— Gelos!

— C’est ça, gelos. Îngrozitor. Vrea să-i scriu în fiecare zi, ce fac, unde mă aflu, cu cine umblu, il est formidable...

— Trebuie să fie un om tânăr...

— Da. Are patruzeci şi nouă de ani...

— Hm! E numai cu un an mai mare decât Victor... Şi decât Sergiu. Curios, nu?

— Nu. De ce?

— Aşa, mă gândeam... Trebuie să fie foarte plăcut să ai părinţi atât de tineri...

Hélène se întunecă.

— Eu îl am numai pe papa.

— O...

— Mama a murit la un an după naşterea mea şi de atunci el a rămas singur, numai cu mine. Am văzut fotografiile. Era foarte frumoasă, o, da, foarte frumoasă... Tiens! Iată-l şi pe monsieur Victor!

Irina o privea pe franţuzoaică de câteva minute cu un interes deosebit. „Trebuie să aflu, îşi spuse ea, care dintre cele două ipoteze posibile este cea adevărată. Vrea să cucerească un bărbat, pe Victor, pe Sergiu sau pe oricare altul, este o fâţă oarecare sau interesul ei pentru Victor este dictat de o anumită împrejurare... Aşa să arate oare o agentă? Ce e drept, e drept: farmec are, frumoasă e, cucereşte uşor... Nu ne rămâne decât să urmărim în continuare desfăşurarea partidei... Dacă e vorba de o fufă, să sperăm că Victor o să reziste. Dacă e vorba de o agentă... Hm. Şi Sergiu care n-a apucat să discute cu Victor şi aşa cum îl ştiu eu pe Victor, mototol, e în stare să facă vreo prostie fără ca cineva să aibă timpul să intervină. Nu trebuie să-i scap din ochi”.

Victor salută călduros, se scuză pentru întârziere, ar fi trebuit să fie demult pe plajă, Hélène zâmbi şi fiecare putea să ia zâmbetul ei cum voia, Irina nu zâmbi, dar lucrul acesta era obişnuit şi pe Victor nu avea de ce să-l mire. Întrebă unde e Sergiu, Irina îi răspunse că o să

întârzie puţin, că s-a dus să cumpere ceva, nu ştia prea bine ce, după care se întinse şi el la soare. Irina părea ceva mai puţin întunecată, iar franţuzoaica ceva mai puţin exuberantă. „Cu atât mai bine, gândi el, o să pot să mă odihnesc şi eu puţin...” nu-şi isprăvi însă bine gândul şi o auzi pe Hélène:

— Cine vine în apă?

Irina nici nu clinti capul pe care şi-l înfundase bine între braţe. Era evident că nu avea nici cea mai mică intenţie de a lua contact cu marea. Cel puţin pentru moment. Victor nu ştia ce să facă. Ar fi vrut să rămână singur cu Irina, dar nu-i displăcea nici ideea de a ieşi puţin în larg, de a se simţi învăluit de apa aceea puţin unsuroasă a mării, de a-i simţi gustul pe buze, de a se avânta în adânc, de a se simţi liber. Şi înainte să fi putut lua vreo hotărâre se simţi prins de mână şi ridicat în aer cu o forţă destul de mare.

— Allons! puţină mişcare prinde bine! Să vedem cine ajunge mai repede!

Se pomeni alergând spre mare, se avântă în spuma unui val şi porni să înoate repede, din ce în ce mai repede. Uitase de tot ceea ce rămânea în urma lui, uitase de Irina, care ar fi dat orice ca el să fi rămas acolo, alături de ea, uitase de scrisoarea pe care o primise în ajun, uitase de franţuzoaică, nu existau pentru el decât cerul şi apa, atât şi nimic mai mult. Se auzi fluierat, dar ştia că în fiecare an se întâmplă la fel, ştia că are întotdeauna discuţii cu cei de la Salvamar, că plătea în fiecare an câteva amenzi, că şi de data aceasta avea să plătească pentru simplul motiv că nu se simţea în stare să renunţe la voluptatea acestei bătălii dintre el şi valurile pe care le spinteca aidoma unui delfin. Într-un târziu, ostenit, se lăsă uşor pe spate, respiră adânc de câteva ori şi o văzu pe Hélène ieşind din apă la mai puţin de un metru în stânga lui. Bineînţeles, zâmbea.

— Aţi fost campion de înot? O, là là... dar ştiu că am alergat. Vedeţi? Vine cu barca după noi...

— Ştiu, domnişoară.

Era acru. N-ar fi vrut să fie aşa, n-ar fi vrut s-o jignească, dar nu se putu abţine pentru că lui nu-i plăcea să aibă pe nimeni alături de el atunci când se afla în mare. Erau clipe de o nemăsurată voluptate pe care Victor dorea să le guste singur, absolut singur. „Se pare că anul acesta, nu-mi este dat să fiu singur. O să înceapă în curând să mi se facă dor de mine”.

Câteva minute mai târziu se arunca pe nisipul fierbinte de pe plajă, alături de Irina care nu schiţă niciun gest pentru a-i da de înţeles că a sesizat sosirea lui. Hélène îşi scoase casca, îşi flutură părul, îşi îmbrăcă un halat şi începu să scotocească cu râvnă prin imensa ei sacoşă. Se îndeletnici cu asta vreme de câteva minute şi apoi, mofluză, declară:

— Mi-am uitat sus crema de faţă! Tant pis... Trebuie să mă duc s-o iau.

Şi porni spre hotel.

Dispăruse demult în momentul în care Victor se hotărî să deschidă gura:

— Irina...

Mai repede decât s-ar fi aşteptat, Irina ridică privirile şi se uită drept în ochii lui.

— Nu te duci după ea s-o ajuţi? Mititica. Poate se împiedică şi cade...

Şi era atâta durere în ochii ei, încât Victor simţi că-l cuprinde ameţeala.

— Irina...

— Dar m-am săturat, tu nu înţelegi? V-a făcut praf pe amândoi această mademoiselle de Paris cu aerele ei de june sportivă şi de pasionată filoloagă... Ce caută aici? Ce căuta ieri în maşina ta? Cum îndrăzneşti să te uiţi în ochii mei? Şi cum poţi tu...

— Taci!

Strigase, poate puţin prea tare, dar îi fusese imposibil să se abţină.

— De ce vorbeşti prostii, Irina? Sau poate că nici nu-ţi

dai seama că vorbeşti prostii.

— Victor, te rog...

— Irina.. . Irina, tu nu înţelegi enormitatea pe care ai gândit-o? Cum poate să-ţi treacă prin minte una ca asta?

— Poate, Victor, poate foarte bine.

— Nu, nu trebuie!

— Atunci... atunci nu mai ştiu, atunci poate că e mult mai rău. Victor, eu nu mai am putere, nu mai am nervi, nu mai suport...

— Nu ai nevoie nici de putere, nici de nervi, ai nevoie de un singur lucru şi lucrul acela trebuie să-l ai, Irina, pentru că altfel ar însemna că totul a fost zadarnic şi asta pur şi simplu nu se poate: ai nevoie de încredere în mine! O ai?

În ochii Irinei se ivi atunci o lucire stranie şi chipul său căpătă parcă o altă înfăţişare.

— Cred că este singurul lucru care mi-a mai rămas...

Victor îi zâmbi, mulţumindu-i în felul acesta. Irina se apropiase puţin de el.

— Mi-ai promis... mi-ai promis că ai să vorbeşti cu Sergiu. Când? Trebuie s-o faci! Trebuie! Vreau, ca acest coşmar să ia sfârşit! Altfel, mă tem să nu fie prea târziu.

— Nu, Irina, nu va fi prea târziu.

— Atunci astăzi!

— Nu, astăzi nu.

— De ce? De ce amâni din nou?

— Pentru că am primit o scrisoare...

Pe chipul Irinei se citi o spaimă cumplită. Ar fi ţipat, ar fi urlat, dar trebuia să tacă. Izbuti cu mare greutate să întrebe:

— Când?

— Mâine. Mâine seară la ora zece şi jumătate. Dar îţi promit că mâine dimineaţă voi vorbi cu Sergiu.

XVI

Hélène trecu repede prin holul hotelului, zăbovi numai o singură clipă la recepţie, nu, nu avea nicio scrisoare, renunţă la lift, ar fi trebuit să aştepte prea mult, şi urcă sprintenă scara. Intră în camera ei, aruncă halatul de plajă, îşi puse un altul, de mătase, îl strânse bine pe corp, îşi suflecă mânecile şi ieşi în balcon. Rămase acolo câteva minute contemplând priveliştea. Se uită cu atenţie în dreapta, în stânga şi după alte câteva minute, se strecură prin spatele coloanei de beton şi ajunse pe balconul camerei lui Victor. Uşa era întredeschisă. O împinse uşor, intră în cameră, închise uşa în urma ei, străbătu încăperea, ajunse în dreptul uşii ce dădea în culoar. O verifică, era încuiată. Luă un scaun şi-l fixă în dreptul acestei uşi. Intră în baie, aruncă o privire, reveni în cameră şi o examină cu atenţie. Descoperi o valiză, se apropie încet de ea, scoase dintr-un buzunar al halatului o pereche de mănuşi subţiri, care se mulau perfect pe mâinile ei, scoase o trusă cu mai multe chei mici şi în câteva minute deschise valiza. Se pare că descoperise ceva deosebit de interesant căci luă un scaun şi se aşeză în faţa valizei al cărei conţinut părea pur şi simplu s-o fascineze.

Câteva minute mai târziu, îndreptându-se către camera lui, Sergiu Văleanu zări uşa camerei 312 uşor întredeschisă. I se păru ciudat, dar se gândi că, poate, Hélène se pregătea să coboare. Bătu în uşa, dar nu primi niciun răspuns. O împinse uşor, timid, uşa cedă, intră în cameră. Nu era nimeni. Pe pat, un halat de plajă. Sergiu puse mâna pe el. Era umed. Închise uşa camerei, ciocăni discret în uşa de la baie. Nu primi nici de această dată răspuns. O deschise, baia era goală. „Ciudat, să fi venit doar ca să-şi schimbe halatul şi să fi plecat lăsând uşa deschisă... Este posibil, dar...”. În aceeaşi clipă zări uşa ce dădea în balcon şi se simţi, dintr-odată cuprins de o ciudată frământare. Păşi încet în balcon, era pustiu, se strecură prin spaţiul din spatele coloanei, ajunse în

balconul lui Victor. Uşile erau închise, le împinse şi izbuti destul de uşor să le deschidă. Cuprinse toată camera dintr-o singură privire. Totul părea să fie în ordine. Atunci... Se îndreptă spre baie a cărei uşă era puţin întredeschisă... Îşi dădu seama că în această încăpere era aprinsă lumina. Împinse uşa şi, în oglindă, privirile sale se întâlniră cu privirile Hélène Simonin. Câteva clipe cei doi se examinară în tăcere. Fata se pieptăna şi rămase cu pieptenul în aer. Dar zâmbetul nu-i dispăruse de pe buze.

— Îl căutaţi pe Victor? Este pe plajă...

„Aşadar, remarcă Sergiu în sinea lui, ne şi spunem pe nume... Şi ne simţim aici ca la noi acasă... Stai fetiţo, stai uşor".

— Nu, nu-l căutam pe Victor.

— A!

— Am intrat aici venind din camera dumneavoastră.

— O! Aţi vrut să-mi spuneţi ceva?

„Joci tare. Zâmbeşti frumos, e foarte adevărat şi poate că un altul în locul meu ţi-ar smulge halatul şi te-ar lua pe sus... Şi s-ar putea să nu-i pară rău deloc. Da. Cred că n-ar regreta. Dar eu nu vreau să risc. Eu am să te las acolo unde eşti şi am să-ţi răspund tot printr-un zâmbet."

— Nu, n-am vrut să vă spun nimic. La început... După aceea însă, m-am gândit să vă spun că este foarte imprudent să lăsaţi deschisă uşa camerei dumneavoastră.

— A, bon! Merci! Aţi închis-o dumneavoastră?

— Nu.

— Atunci s-o închidem.

Şi trecu pe lângă Sergiu fluturându-i părul pe la nas şi învăluindu-l într-o suavă mireasmă de colonie Christian Dior. După câţiva paşi se întoarse, deschise palma, zâmbi complice şi îi arătă o sticluţă:

— O uitasem la Victor...

Făcu o piruetă, ieşi în balcon şi trecu în camera ei.

Sergiu o urmase. Odată ajunsă aici, franţuzoaica îşi duse liniştită sticluţa în baie, se întoarse şi, cu aerul cel mai

senin din lume, îi spuse:

— Vreau să mă schimb. Vous permettez?

Sergiu se înclină, îi sărută mâna, îi zâmbi şi el complice, „poţi conta pe mine” şi ieşi.

Intră în camera lui, scoase un creion, scrise un bilet mare prin care îi anunţa Irinei că se întoarce la ora douăsprezece şi că vine direct în restaurant, ieşi, întrebă la recepţie dacă nu are vreo scrisoare, se urcă în maşină şi plecă spre Constanţa.

Hélène coborî cu câteva minute mai târziu şi se duse pe plajă. Irina citea, Victor dezlega cuvinte încrucişate. Fata îşi scoase halatul, se întinse direct pe nisip şi îşi puse capul pe braţe cu gestul unui om care este decis să stea cel puţin o oră la soare.

Şi stătu aproape trei. S-ar fi putut spune că soarele avea asupra ei un efect ciudat: o făcea să tacă. Până în clipa în care Victor vesti că este aproape douăsprezece nu se auzi nicio şoaptă. Se ridicară toţi trei, leneşi, obosiţi, înfierbântaţi.

În hol se despărţiră dându-şi întâlnire peste o jumătate de oră, la masă.

Se regăsiră toţi patru, Sergiu dovedindu-se şi de astă dată cel mai vorbăreţ. Povesti cu mare lux de amănunte vizita lui în piaţa oraşului Constanţa, disputa cu o precupeaţă, se înverşuna împotriva pietonilor „care-ţi sar, dragă, în faţă şi uite aşa intri la puşcărie nevinovat!” şi aştepta ca masa să ia odată sfârşit. Luă. Se despărţiră făgăduindu-şi să se revadă pe seară. Se lăsase asupra tuturor o plictiseală pe care nimeni nu şi-o putea explica.

În cele din urmă veni seara şi, la propunerea lui Sergiu, hotărâră să şi-o petreacă la barul hotelului.

La ora unsprezece ocupară o masă plasată destul de aproape de ringul de dans. Se înveseliseră puţin. Hélène îşi recăpătase şi ea buna dispoziţie, râdea mereu, Sergiu povestea glume vechi, dar nimeni nu i-o lua în nume de rău, Irina părea şi ea ceva mai vioaie, izbutea să şi

zâmbească din când în când, iar Victor, văzând-o că revine la viaţă, se simţea mai puternic şi mai aprig decât oricând. Comandă o sticlă de şampanie şi închină în sănătatea tuturor.

În acest timp, la o altă masă, aflată în colţul opus al barului, un bărbat cu mustaţă, cu aluniţă şi cu un inel cu piatră verde la un deget, sorbea liniştit dintr-un pahar imens de coniac şi fuma din pipă. Privea în jur, fără vreun interes deosebit. Făcu un gest, chemă un ospătar şi ceru să i se aducă încă un pahar cu coniac. Între timp îşi goli pipa, o umplu la loc, o aprinse şi aruncă în jurul său valuri de fum.

Orice încăpere are însă cel puţin patru colţuri. Într-un alt colţ al barului, la o altă masă, stătea un tânăr pe care, poate, Hélène şi cu Victor l-ar fi recunoscut dacă ar fi fost în cămaşă şi dacă ar fi purtat ochelari mari de soare, dar cum era îmbrăcat în haină şi cum nu purta niciun fel de ochelari el nu le trezi atenţia. Era singur la masă, nici nu bea, nici nu fuma. Mânca liniştit o porţie enormă de şalău prăjit. Din când în când ridica privirile şi s-ar fi părut mai degrabă că doreşte să-şi odihnească ochii obosiţi de atâta căutare prin farfurie decât că vrea să vadă pe cineva.

Între timp Sergiu o invitase pe Hélène la dans. Fata acceptase cu multa plăcere şi se lăsa acum purtată de mâna sigură a bărbatului căruia, deşi o strângea poate puţin prea tare, nu i se putea reproşa nimic. Era un dansator perfect.

Victor, la rândul său, o invitase pe Irina.

— Nu, astăzi nu. Poate... poate mâine după ora 22 şi 30...

— Rămâneţi până la sfârşitul vacanţei? o întrebă Sergiu pe Hélène.

— O, non. Rămân încă două săptămâni.

— Şi plecaţi direct la Paris?

— Nu. La Bucureşti.

— Ţi-e teamă, Victor? întrebă Irina.

— Nu. Sunt foarte curios. Atâta tot.
— Minţi.
— Da, mint.
— Ţi-e teamă!
— Sigur că mi-e teamă.
— Atunci...
— Atunci nimic.

Muzica tăcu. Perechile se întorceau. Era fum, era zgomot, era lumină.

La un moment dat, când Hélène spunea că-i este sete, se pomeni cu un domn, cu aerul cel mai serios din lume, un domn cu mustaţă, cu aluniţă şi cu un inel cu piatră verde la un deget, care se înclină, se aplecă spre Victor şi, cu un gest, ceru permisiunea de a dansa cu Hélène. Fata rămase o clipă uimită, apoi zâmbi, se ridică, făcu o reverenţă voit exagerată şi se pierdu în curând în masa aceea de trupuri care se legănau mai mult sau mai puţin în ritmul muzicii.

Irina se înfiora.

— Ţi-e rece? o întrebă Sergiu. Mă duc să-ţi aduc un şal.

Se ridică fără să aştepte răspunsul şi porni.

Cu numai câteva clipe înainte, tânărul isprăvise şalăul, plătise şi plecase.

La ora aceea, era trecut de unu, culoarul etajului trei era pustiu. Trecuse cineva cu numai câteva minute în urmă, intrase în camera 326 şi de atunci se aşternuse o linişte deplină. Zgomotele muzicii nu ajungeau până aici. Se auziră paşi. Cineva urca scara şi o urca destul de încet. Ajuns pe culoar, privi atent, se asigură că nu e nimeni, ridică mâna, apăsă pe comutator şi culoarul se cufundă în beznă. Omul păşi destul de sigur pe el şi la un moment dat se opri. Se auzi o cheie, se deschise o uşă, omul intră, uşa se închise la loc şi se auzi cheia răsucindu-se. Aprinse o lanternă. Cercul de lumină se plimbă prin câteva puncte şi în cele din urmă se opri asupra unei valize. O mână înmănuşată o deschise destul de uşor, scotoci cu multă dexteritate, înlătură o serie de obiecte inutile şi se opri în

cele din urmă asupra unei serviete. Era încuiată, dar încuietoarea nu rezistă mult timp. Din servietă se ivi un dosar, iar în acest dosar omul descoperi un teanc nu prea mare de foi de hârtie dactilografiate. Stinse lanterna. Scoase ceva din buzunar şi încet, fără nicio grabă, începu să fotografieze fiecare filă în parte de câte două ori. Voia, pesemne, să fie sigur. Poate că s-ar fi grăbit dacă ar fi ştiut că, numai cu zece minute mai înainte, în urma unei comunicări, căpitanul Nasta se aruncase într-o maşină şi gonea acum spre hotelul „Splendid”. Dar omul nu ştia şi ca atare nu se grăbea. Căpitanul Nasta intră în holul hotelului şi întreba de inginerul Victor Andreescu.

— Nu, tovarăşul inginer nu s-a întors încă, v-am spus...

— Mi-aţi spus? Mie?

— Da, aşa mi se pare. Nu m-aţi întrebat dumneavoastră la telefon acum două minute?

— A, ba da, răspunse Nasta ştiind precis că nu el telefonase. Porni în grabă să urce cele trei etaje. Avea motivele lui să prefere scările, deşi cu liftul ar fi putut ajunge mai repede. Era la etajul întâi în momentul în care aparatul fotografic înregistra fila a şaisprezecea. Mai avea de fixat pe peliculă doar şase file. După ce o isprăvi pe a şaptesprezecea omului i se păru că aude un ţăcănit. Privi în dreptul uşii şi văzu jos o dungă de lumină. Înţelese. Cineva schimbase comutatorul şi aprinsese lumina pe culoar. Se putea să nu fie nimic grav, dar el trebuia să se pregătească. Nu mai avea timp să strângă filele. Strânse aparatul, îl puse în buzunar, şi dintr-un alt buzunar scoase un revolver cu ţeava neobişnuit de lungă. Se postă în unghiul aflat între uşă şi perete şi aşteptă. Paşii se apropiau şi se opriră în dreptul uşii. Se auziră ciocănituri. Aşadar, inginerul avea un oaspete. Rămânea de văzut cât de curios sau cât de răbdător avea să fie acest oaspete. Omul stărui câteva minute, nu mai mult. Se îndepărtă apoi şi, curând, paşii lui se auziră din ce în ce mai slab. Omul puse arma la loc, se înapoie în dreptul mesei, isprăvi de

fotografiat, strânse hârtiile, le puse în dosar, puse dosarul în servietă, o încuie, o aşeză la locul ei, închise valiza, aprinse lanterna, descoperi pe masa de noapte o lampă mică, scoase becul, apăsă pe buton, îşi puse o pereche de mănuşi, introduse în fassung un ac cu gămălie, se văzu o scânteie, se auzi o uşoară pocnitură şi coridorul se cufundă în beznă. Avea la dispoziţie două sau trei minute până se repara scurtcircuitul. Aprinse lanterna, căută acul, îl descoperi, îl puse în buzunar, puse becul la loc şi ieşi din cameră la adăpostul întunericului pe care îl provocase, a doua oară.

Cu câteva clipe înainte să se stângă lumina, căpitanul Nasta se afla la recepţie.

— Nu este nimeni sus, spuse el.

— Se poate. Se întâmplă ca locatarii să nu lase cheile la noi. Luaţi loc...

Şi atunci se făcu întuneric.

— Un scurt circuit, spuse calm recepţionerul. Noroc că vine lumină de afară, şi ridică receptorul telefonului.

— Alo! Centrala! Anunţă-l, dragă, pe Costică să vină sus. Suntem în pană de lumină...

Nasta, căruia ideea de a lua loc într-un fotoliu şi de a aştepta i se părea oribilă, începu să măsoare în lung şi în lat holul. Într-o nişă a acestuia se găsea un mic bar. Cocoţaţi pe nişte scaune incomode, câţiva tineri, bucurându-se de binefacerile unui întuneric deplin, chicoteau şi se hârjoneau. În extremitatea din dreapta barului, singur, sorbind ceva dintr-un pahar enorm, stătea fără să-i pese nici de întuneric şi nici de lumină, căci era singur, tânărul care devorase un şalău prăjit şi o felie de tortă. Nu avea cum să-l vadă pe Nasta. Era beznă, dar chiar dacă ar fi fost lumină şi l-ar fi putut vedea la faţă tot ar fi trecut pe lângă el ca pe lângă oricare altul.

Mecanicul izbuti abia după zece minute să schimbe siguranţa şi se făcu din nou lumină. Nasta văzu trecând pe lângă el un bărbat care ducea un şal şi care dispăru în

direcţia barului. Câteva minute mai târziu îl văzu pe Victor în tovărăşia a două femei şi a unui bărbat. Pe una dintre femei o cunoştea, era asistenta inginerului şi pesemne că bărbatul care o ţinea de braţ era avocatul Sergiu Văleanu, soţul ei.

Victor îl zări şi el pe Nasta şi se încruntă. „Numai tu lipseai, gândi el, speram că aici o să fiu lăsat în pace... Speram! Da' de unde. Ştiam foarte bine. Mă miram chiar că nu dau niciun semn de viaţă. Să vedem ce vrea".

— Vă rog să mă scuzaţi, se adresă el grupului, dar privind-o insistent pe Irina, mă aşteaptă cineva.

Şi porni spre Nasta.

— Bine aţi venit...

— Vă mulţumesc, dar am venit odată cu dumneavoastră.

— A, da? Eu, unul, nu ştiam...

— Este un compliment la adresa noastră.

— Să ştiţi că nu aceasta a fost intenţia mea...

— Putem să facem câţiva paşi împreună, afară?

— Desigur, vă rog.

Ieşiră. Se angajară pe şoseaua care străbate Mamaia.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Victor.

— Nu, nu s-a întâmplat nimic. Ar fi trebuit şi se întâmple?

— Presupun că nu v-aţi deranjat până aici numai ca să mă întrebaţi de sănătate.

— Nici nu v-am întrebat. Dar pentru că tot veni vorba: cum o mai duceţi cu sănătatea?

— Bine, mulţumesc, dar dumneavoastră?

— Foarte bine.

— Atunci totul este în ordine, pot să mă întorc. Sunt aşteptat.

Nasta zâmbi.

— V-aţi scuzat şi veţi mai fi scuzat câteva minute, n-am venit până aici ca să ne întrebăm unul pe altul de sănătate. Şi nici nu am venit ca să vă aduc eu veşti. Nu am nicio veste pentru dumneavoastră. Eu sunt acela care aşteaptă

veşti.

— De la mine? Nu înţeleg... Ce-aş putea eu să vă spun?

— Nu ştiu. Dacă aş fi ştiut, nu mă aflam aici. S-ar putea, desigur, să nu aveţi nimic să ne spuneţi. În cazul acesta bună seara-bună seara. S-ar putea, însă, întâmpla să aveţi ceva să ne spuneţi şi ne-am gândit că într-o asemenea situaţie aţi fi într-o mare încurcătură. Nici nu aţi fi ştiut de unde să ne luaţi.

— A, da, înţeleg.

— Vedeţi? Aşadar: aveţi ceva să ne spuneţi?

Victor nu ezită nicio clipă.

— Nu, nu am nimic să vă spun.

— Aş vrea să mă înţelegeţi bine. Nu mă refer la întâmplări extraordinare. Presupun că hârtiile pe care le-aţi adus cu dumneavoastră... le-aţi adus, nu?

— Desigur.

— Aşa. Presupun. Cum spuneam, că aceste hârtii sunt la locul lor. Eu mă refer la lucruri care pot trece, în mod obişnuit neobservate. Lucruri care nu trebuie să fie neapărat neplăcute. Pot fi, în aparenţă, şi foarte plăcute. Gândiţi-vă.

Victor se gândea, începuse s-o facă chiar înainte să fi fost invitat. Înţelegea foarte bine ce voia să afle de la el căpitanul Nasta, dar căuta să câştige timp. „Ce să-i spun? Nu pot să-i spun nimic. Eu trebuie să-l fac să creadă că sunt aici în vacanţă, că fac plajă, că mă distrez, că încerc să uit de cele ce s-au petrecut şi că, din când în când, lucrez pentru că aşa sunt eu obişnuit să fac. Dar nimic mai mult. Mă întreb însă ce ştie el? A aflat oare despre scrisoare? A fost o mare imprudenţă scrisoarea asta... Ce tâmpenie! Putea să găsească un alt mijloc. S-o fi gândit pesemne că cel mai simplu este şi cel mai puţin suspectat. E adevărat, în general e adevărat şi trucul acesta reuşeşte în nouăzeci şi nouă la sută din cazuri, dar dacă de data asta este tocmai cazul unu la sută? Nu, nu am de ales. Orice s-ar întâmpla, cu orice risc, trebuie să aştept să

treacă ziua de mâine... Se vor întâmpla atât de multe mâine, încât...”

— Cum să vă spun... Abia am venit, nu? Nici nu m-am dezmeticit bine. Dar vă promit că nu vă las fără ştiri, de îndată ce simt ceva, şi am înţeles foarte bine la ce vă referiţi, vă dau de veste. Să-mi spuneţi numai unde.

Nasta se uită pentru câteva clipe în ochii lui şi Victor crezu că citeşte o urmă de ironie. Dar poate se înşela. Căpitanul scoase din buzunar o carte de vizită pe care erau scrise câteva numere de telefon.

— Fie tovarăşul maior, fie eu sau, dacă noi nu suntem, oricine răspunde... Vă urez petrecere frumoasă şi succes!

Se îndepărtă.

Victor rămase pe loc şi-l urmări mult timp cu privirea. „Succes? Ce-a vrut să spună cu asta? Succes la ce? La refacerea lucrării? La femei? La cele ce mă aşteaptă? La ce? Hotărât, îşi spuse Victor, omul acesta ştie mai multe decât spune şi aş da enorm să aflu ce anume ştie el...” O porni apoi pe jos spre hotel. Era răcoare, era linişte, era bine. Dacă nu i-ar fi fost inima atât de grea, dacă n-ar fi ştiut ce zi avea să înceapă pentru el peste opt ceasuri, inginerul Victor Andreescu s-ar fi simţit mulţumit. „E prea târziu, n-o să mai văd pe nimeni astă-seară. S-or fi culcat. Irina trebuie să fie neliniştită. L-a văzut şi l-a recunoscut pe Nasta şi îşi face probabil tot felul de gânduri. Dar nu va putea afla nimic până mâine”.

Se zăreau apropiindu-se farurile unui automobil.

„Iar mâine actul întâi va fi îngrozitor. Cum poţi să-i spui unui prieten ceea ce eu vreau să-i spun? Cum?... Ăsta e nebun, o să-şi rupă gâtul şi...”

Nu apucă să-şi sfârşească gândul. Maşina, care înaintase până atunci cu viteză normală, ţâşni, cu viteză, la cincizeci de metri de el, şi, literalmente, în ultima secundă, Victor se aruncă în lături. Izbitura nu fusese puternică, era iarbă, dar el rămase acolo culcat, câteva minute. Maşina nu se mai auzea. „Ar trebui, poate, să-i telefonez căpitanului

Nasta şi să-i spun că s-a încercat asasinarea mea. Dar dacă nu e vorba de aşa ceva, dacă e pur şi simplu un nebun care s-a urcat beat la volan?”

Se ridică cu greu, se pipăi, nu păţise nimic, se alesese numai cu spaima. Se uită la ceas. Era două şi un sfert. „Aşadar, gândi el, ziua de astăzi a şi început şi, după cum se vede, destul de frumos...”

XVII

Sergiu Văleanu se trezi la ora şapte. Se dădu jos din pat foarte încet, nu voia cu niciun chip ca Irina să se trezească, ştia că adormise foarte târziu, spre ziuă, intră în baie şi, după o jumătate de oră, îmbrăcat într-un pantalon uşor şi cu o bluză subţire, ieşi din cameră. Coborî pe scări cele trei etaje. La recepţie i se spuse:

— A telefonat acum cinci minute, tovarăşul inginer Andreescu. Vă roagă să-l sunaţi în cameră.

Ridică preceptorul, ceru camera lui Victor.

— Matinal, domnule... Unde-ai fost aseară?

— Am să-ţi spun. Tu ce faci acum?

— Mă repezeam până în Constanţa. Irina doarme şi cred că astăzi o să doarmă târziu.

— Mă aştepţi puţin? În câteva minute sunt jos. Merg cu tine. Am ceva să-ţi spun.

— S-a făcut.

Zece minute mai târziu porneau, din faţa hotelului.

— S-a nimerit bine.

— Ce?

— Plimbarea asta. Pentru că şi eu vreau să-ţi vorbesc...

— Lasă, interveni Victor, aşteaptă, lasă-mă întâi pe mine...

— Nu, domnule, că pe urmă uit iar şi mă ucide Irina. Ascultă, începu avocatul părinteşte, tu nu te gândeşti

puţin?

— Mă gândesc, din păcate, ceva prea mult. Dar nu ştiu la ce ai vrea tu să mă gândesc.

— La franţuzoaica ta.

— Tu eşti nebun? Ce-i aia franţuzoaica mea? Ţi-am povestit cum am cunoscut-o, nu? Ce vrei să fac? S-o gonesc aşa cum goneşti din ogradă raţa vecinului? Nu vezi că se ţine ca scaiul după noi? Şi pe urmă...

— Pe urmă ce?

— Nimic, nimic, spune mai departe.

— Tu nu faci absolut nicio legătură între apariţia ei atât de intempestivă în viaţa ta şi dispariţia tot atât de intempestivă a lucrării tale? Nu-ţi dă prin minte că s-ar putea să existe aici ceva...

— Nu!

— Poftim?

— Nu-mi dă prin minte. Mai mult decât atât: nu există absolut nicio legătură.

— Zău? Bagi tu mâna în foc pentru ea?

— Ascultă, Sergiule, acum ai să mă laşi pe mine să vorbesc. Şi trebuie să ştii că tot ceea ce vreau să-ţi spun eu ţie are pe undeva legătură şi cu franţuzoaica mea, poftim, ţi-am făcut pe plac, şi cu multe altele.

— Dă-i drumul.

Şoseaua era pustie în sensul în care circulau el. Din Constanţa, însă, treceau spre Mamaia zeci şi zeci de automobile, de autobuze şi de troleibuze. O singură maşină se ivi la un moment dat în spatele lor şi îi depăşi. La volanul acestei maşini se afla un bărbat cu mustaţă mare... Era o maşină mult mai puternică şi se pierdu repede.

— Ascultă-mă cu atenţie, Sergiule, şi să ştii că sunt în toate minţile. Trebuie să-ţi spun că dosarul 10-V-A nu a dispărut.

Sergiu puse o frână atât de bruscă încât maşina, după o lungă şi zgomotoasă alunecare, încremeni pe şosea. Victor îl privea pe Sergiu, dar prietenul său privea şoseaua,

privea mult mai departe, privea mărea albastră care se afla la câţiva paşi de ei. După câteva clipe de uluire, timp în care îşi repetase, pesemne, în gând de mai multe ori cele auzite, avocatul îşi reveni şi întoarse spre Victor doi ochi veseli.

— Termină, domnule, cu poveştile!

— Nu glumesc!

Şi de această dată Sergiu îşi dădu foarte bine seama că nu era vorba de nicio glumă.

— Stai să ne înţelegem. Bine, te văd cum arăţi la faţă şi-mi este deosebit de limpede că nu glumeşti. Dar nu pricep un lucru: de ce-mi spui mie povestea asta? De ce n-ai spus-o acolo, în prima zi, atunci când te-au chestionat? Sau de ce nu te duci acum să spui tot ce ştii, pentru că este evident că ai ceva de spus, nu? De ce nu te duci acolo unde trebuie?

Victor tăcea. „Da, gândi el, ai sa afli imediat de ce nu mă duc acolo unde vrei tu, ai să afli imediat de ce nu le-am spus lor totul din prima zi, ai să înţelegi, dar nu te grăbi, nu te grăbi pentru că oricum...”

— N-am început eu prea bine povestea. Am ratat finalul. Pentru că ceea ce ţi-am spus eu ţie aici, că dosarul n-a dispărut, este numai finalul. Şi acest final este foarte important pentru mine, pentru alţii, dar este cu totul lipsit de importanţă pentru tine. Pe tine te interesează tot ceea ce s-a petrecut înainte...

Tăcu. Scoase un pachet de ţigări, îi oferi lui Sergiu, acesta îl refuză, îşi aprinse o ţigară, trase adânc două sau trei fumuri şi simţi o moleşeală duşmană strecurându-se în toate fibrele muşchilor săi..

— Nu vrei să umblăm puţin? Uite, plaja e la doi paşi şi e pustie. Te rog, mă simt mult mai bine decât în maşină, aici nu pot să fac nicio mişcare.

Coborâră. Malul era puţin ridicat. Descoperiră o poteca şi după câteva minute se aflau pe plajă.

— Am să te rog să ai multă răbdare şi să faci tot

posibilul pentru a nu mă întrerupe. Am să încep cu lucruri care s-au petrecut cu ani în urmă. Îţi aduci aminte de prima zi când ai venit la noi, la institut?
Ne revedeam după mai bine de douăzeci şi trei de ani. Ne despărţisem într-o zi de toamnă târzie, în Germania. Mă înapoiam în ţară. Tu ai vrut să mai rămâi un an, să-ţi termini o lucrare despre Kant. Ne-am făgăduit marea cu sarea, ne-am jurat prietenie veşnică, ne-am promis să ne aşteptăm, să rămânem aceiaşi unul pentru celălalt. Am plecat, tu ai rămas, îmi aduc aminte că după vreo doi ani am întrebat-o într-o zi pe mama dacă nu cumva prietenul meu Sergiu a dat vreun semn de viaţă. Atât. Şi după doi ani! Şi după douăzeci şi trei de ani mă pomenesc la institut cu domnul avocat Sergiu Văleanu... Erai în oraş de numai o lună, erai un om aşezat, cu casă, cu nevastă. Eu, eu rămăsesem acelaşi, un singuratic. Îţi aduci aminte? Chiar în aceeaşi zi m-ai invitat la voi la masă. Mi-ai promis că o să-mi aranjezi un schimb de locuinţă în imobilul vostru şi ai reuşit. Am devenit, chiar înainte de a mă muta, oaspetele vostru nelipsit. M-ai rugat s-o angajez pe Irina la institut, făcuse doi ani de fizică, şi am angajat-o... Ne-am înţeles admirabil amândoi din prima zi. Tu, neschimbat, cu tabieturile şi cu pasiunile tale... De două ori pe săptămână cercul de bridge. În zilele, în după-amiezile în care tu lipseai ceasuri întregi se întâmpla ca noi doi să lucrăm la institut, uneori rămâneam până seara târziu. M-a ajutat foarte mult să-mi termin lucrarea. Dar... Vezi? N-aş vrea să mă înţelegi greşit, n-aş vrea să mă scuz, nu vreau să mă apăr, nu vreau să acuz, ferească dumnezeu, dar a fost un întreg concurs de împrejurări...

Sergiu rămase pe loc. Victor se opri şi el şi-l privi în ochi. Nu se putea citi în privirea prietenului său decât oboseală şi uimire.

— Tu... tu ai cumva de gând să-mi ceri mâna Irinei?

Victor nu răspunse imediat. „În stadiul în care ne aflăm, gândi el, cel mai bun lucru este să mergem direct la ţintă.

Nu mai are niciun rost..

— Mi-am luat-o singur, Sergiule. Cu consimţământul ei.

Prietenul său închise ochii şi rămase câteva clipe aşa, încercând sa pună între el şi lumea înconjurătoare stavila întunericului. Şi, brusc, scoţând din buzunar cheile maşinii, dădu să plece.

— Nu! Trebuie, Sergiule, trebuie să-mi îngădui să-ţi spun totul. Am vrut să-ţi vorbesc imediat, încă de atunci, dar nu m-a lăsat Irina. Se temea de reacţia ta. Şi se mai temea de o posibilă năruire a excursiei noastre în străinătate şi ţinea mult să plecăm. Şi-am plecat. Îţi aduci aminte de cele patru zile petrecute peste hotare? Acolo a început, de fapt, totul. Într-o după-amiază, n-am să uit ziua aceea nici până la moarte, era în 25 iulie, tu ai plecat de la hotel să dai o raită prin oraş. Irina mi-a dat un telefon, mi-a spus că e singură şi m-a chemat la ea.

— Sper că nu ai de gând să-mi relatezi cu lux de amănunte o după-amiază de dragoste, petrecută într-un hotel, în tovărăşia nevestei mele? Ar fi de prost gust! Şi nu înţeleg, în general, ce mai vrei? Ai spus, cred, tot ce ai avut de spus, mă rog, tot ceea ce mă putea interesa pe mine. Restul nu face decât să mă plictisească, să mă dezguste...

— Te-am rugat, de la bun început, să mă asculţi.

— Dar ştii că ai haz? Tu vii să-mi spui acum, după trei ani, că eşti amantul nevestei mele şi tu vrei să fii acela care fixează condiţii? Eşti ridicol!

— Nu fixez niciun fel de condiţii! Dar, dacă vreau să-ţi spun cele ce s-au petrecut acolo, asta înseamnă că nu o fac de pomană , de dragul de a-mi răscoli amintirile şi de dragul de a te tortura pe tine. Ştiu foarte bine că nu-ţi face plăcere. Te rog să mă crezi că nici mie. Ai să înţelegi imediat şi de ce. A doua zi după aceea, dimineaţa, am primit la hotel o scrisoare din partea unui necunoscut. Mă invita la o cafenea. Pe mine, singur. Era precizat că nu trebuie să spun nimic, nimănui. Nici ţie, nici Irinei. Era evident, că ne cunoştea pe toţi trei. V-am cerut, în

dimineaţa aceea, să mă lăsaţi singur. Am umblat prin tot oraşul, dar n-am văzut nimic. Şi la ora fixată am intrat pe uşa cafenelei şi m-am aşezat la o masă liberă. Erau destul de multe mese libere. N-am aşteptat prea mult. După un sfert de oră s-a aşezat lângă mine un individ respingător, vorbind perfect româneşte, care m-a salutat cu un zâmbet scârbos şi care mi-a spus că se bucură pentru hotărârea înţeleaptă pe care o luasem. Nu pricepeam nimic. Nu mi-a dat timpul să vorbesc. Mi-a povestit o mulţime de lucruri despre mine, despre Irina, despre tine, despre lucrarea mea... Despre legătura dintre mine şi Irina. Şi mi-a pus în faţă un teanc de aproape douăzeci de fotografii... Înţelegi? Fotografii! Fuseseră făcute cu o după-amiază înainte... Mi-ar fi greu să-ţi spun acum ce-am simţit eu în clipa aceea, în momentul în care mi-am dat seama că eram în mâna lui. Cu acelaşi zâmbet pe care eu aş fi vrut să i-l încremenesc pentru vecie pe buze, dacă aş fi putut l-aş fi îngropat aşa, zâmbind, la zece metri sub pământ, mi-a spus că nu trebuie să am nicio teamă, că aceste fotografii fuseseră reproduse doar în câte un singur exemplar fiecare, că existau, firește, negativele, dar că el era convins că aceste negative aveau să ajungă foarte curând în mâna mea pentru a fi distruse de mine pentru că eu eram un om de onoare care nu ar fi putut admite în niciun caz ideea de a compromite o doamnă, că eram un om care ştie cum să iasă din această situaţie, delicată, e drept, dar nu fără ieşire... Pe scurt, lui, lor, dracul să-l ia, n-am înţeles prea bine, trebuia să-i predau lucrarea atunci când avea să fie gata. Domnul era informat, ştia că lucrarea mea nu este gata. Nu trebuia să fac nimic, aveam să fiu înştiinţat despre sosirea în ţară a unui trimis special pentru efectuarea schimbului: îţi dau negativele – îmi dai lucrarea. I-am cerut timp de gândire. A zâmbit. La ce bun, mi-a spus, se gândiseră ei şi pentru mine şi oricum aş suci-o, oricum aş învârti-o, altă soluţie nu există. Altă soluţie mai bună pentru mine! Pentru că aşa, desigur, există

posibilitatea ca eu să refuz... Dar m-am gândit ce s-ar putea întâmpla într-un asemenea caz? M-am gândit că nu numai domnul avocat Văleanu ar fi acela care ar primi fotografiile, ci mulţi alţii... S-ar afla peste tot... Cariera zdrobită, viaţa distrusă... *Tertium non datur*, şi-a sfârşit dumnealui pe latineşte discursul. Se părea că, într-adevăr, nu aveam de ales. M-am gândit la soluţia de a-ţi spune ţie totul, dar mi-am dat seama că nu ar fi rezolvat absolut nimic. Nu i-am spus Irinei niciun cuvânt până nu ne-am întors în ţară. Pe drum reflectasem şi hotărârea mea era luată: aveam să înştiinţez autorităţile. În prima zi, în care ne-am întors la institut, i-am povestit totul Irinei şi i-am comunicat hotărârea mea. Nu este nevoie să ţi-o prezint pe Irina, o cunoşti destul de bine. Nu a plâns, nu a strigat, nu a scos o vorbă timp de aproape un sfert de ceas. Mă temusem de un şoc. În cele din urmă, simplu, ca şi când mi-ar fi spus că după-amiază nu poate să meargă la cinema, m-a rugat să caut o altă soluţie, să caut orice altă soluţie, deoarece, în cazul în care nu o găsesc, ea nu va putea supravieţui. Simplu. Poate ca n-aş fi crezut-o dacă lucrul acesta mi-ar fi fost spus dramatic, printre lacrimi şi sughiţuri. Dar nu este genul ei. Şi tocmai acest calm interior trăda o hotărâre fără drept de apel. Eram nevoit să caut o a treia soluţie, deşi, iniţial, mi se explicase şi eu fusesem de acord, că nu existau decât două soluţii... Desigur, cea de a treia soluţie putea să pară o copilărie, dar eu nu aveam de ales. Nu ştiu dacă ai fost vreodată în viaţă în situaţia de a nu avea de ales... De a trebui să acţionezi într-o singură direcţie, fără voia ta, pentru că nu ai încotro. Te simţi umilit, te simţi un zero... Nu puteam, în niciun caz, cu niciun chip să pun în joc viaţa Irinei. Şi m-am decis atunci să iau totul asupra mea. Să rezolv singur, să încerc să rezolv singur. Ştiam bine, din literatură, din viaţă, că asemenea încercări nu izbutesc niciodată. E drept. Dar dincolo de ceea ce ştii, rămâne întotdeauna o nădejde. Câţi oameni n-au murit încercând să escaladeze

Everestul? Hillary ştia foarte bine lucrul acesta şi totuşi s-a dus, convins că el nu va muri. Şi nu a murit. Aveam datoria să încep această luptă cu un munte mult mai aprig decât Everestul, şi aveam datoria să câştig această bătălie. Nu puteam, nu aveam dreptul să includ în calculele mele decât victoria. Eşecul era exclus, trebuia să fie exclus. Am isprăvit lucrarea, dar nu am comunicat nimănui faptul acesta, îl ştia numai Irina. Căutam să câştig timp. Îmi treceau prin minte fel de fel de gânduri... Mă surprindeam, ca un copil, visând tot felul de gugumanii... Îl vedeam în faţa ochilor pe neisprăvitul acela care mă abordase în străinătate şi mi-l închipuiam strivit pe stradă de un automobil. Sunt zeci şi sute de accidente zilnic, îmi spuneam, de ce nu s-ar putea ca unul, numai unul din aceste accidente să i se întâmple lui? Copilării, desigur, dar cine poate pune stavilă gândurilor şi mai ales într-o asemenea împrejurare? Într-o bună zi m-am decis să încep lupta. Am dactilografiat lucrarea într-un singur exemplar. Am dactilografiat, după aceea o altă lucrare, cu absolut acelaşi număr de pagini, dar falsă de la un capăt la celălalt, în două exemplare. Am distrus originalul acestei lucrări, am distrus indigoul şi am păstrat doar copia. I-am predat lui Onciu lucrarea cea bună, dar pentru ca el să nu ştie ce anume primeşte, i-am predat-o cu un alt număr de dosar. După câteva zile i-am predat copia fără valoare, am lăsat-o la el o singură zi, am retras-o şi i-am predat mapa goală. Desigur, i-am creat unele mici neplăceri... Dar era exclus ca el să nu fi fost imediat scos din cauză, aşa cum s-a şi întâmplat, de altfel. Această copie falsă am s-o predau eu curierului lor în schimbul negativelor. Vezi, aşadar, că nu s-a furat nimic, îţi dai seama că toată zarva care s-a stârnit era, de fapt, o furtună într-un pahar cu apă. Greul abia începe şi eu voi fi acela care îl voi purta singur... N-aş vrea să spun că toate socotelile mele de până acum au ieşit bine. Nu. Eu scontasem pe un factor anume, tocmai pe vâlva care s-a stârnit în momentul aşa-zisei dispariţii a

lucrării. Eram convins că omul lor, acela care îi informase şi până atunci, avea s-o facă şi de această dată. M-am înşelat însă...

— De unde ştii?

— Am primit o scrisoare... Astă-seară, la ora zece şi jumătate, într-un loc destul de pustiu, voi întâlni un curier din partea lor.

— Te-ai angajat într-un joc foarte periculos...

— Nu aveam de ales. Ţi-am mai spus, este penibil, dar nu aveam de ales.

— Şi ce te faci dacă dai diseară, la locul întâlnirii, tocmai peste juna ta admiratoare?

— Îmi pasă prea puţin peste cine dau, te rog să mă crezi.

Mergeau acum alături, unul lângă celălalt. Priveau în nisip, urmăreau cum li se înfundă paşii în masa aceea moale şi fină care-ţi dă senzaţia ruperii de realitate. Tăceau. Victor nu mai avea pesemne nimic de spus, dar Sergiu...

— Un singur lucru nu pricep, îl întrebă într-un târziu avocatul, de ce ai mai cărat ciornele alea după tine? La ce bun tot teatrul ăsta? Faţă de cine?

— Dar nu este niciun teatru. Este pentru mine o imensă plăcere. Le recitesc, le revăd, găsesc soluţii noi care se vor putea aplica, poate, unei alte variante. Este tot ce am realizat eu mai bun în viaţă, înţelegi?

Discuţia ajunsese pe acest teren şi se părea că uitaseră amândoi că punctul ei de pornire fusese, totuşi, altul... Iată însă că avocatul nu uitase:

— Dacă înţeleg? Eu? Eu da, eu înţeleg! Mă întreb însă ce înţelegi tu din toate astea? Izbuteşti tu să înţelegi că eu stau şi te tot ascult şi mă întreb dacă povestea asta idioată care iese din gura ta mă priveşte într-adevăr pe mine. Ştiu! Suntem bărbaţi, nu-i aşa, ai să-mi spui că trebuie să privim realităţile în faţă, că aşa e viaţa, mă rog, ai să-mi serveşti pe tavă tot ce se serveşte într-un asemenea caz, ai să-mi oferi tot ce i se oferă pacientului de care te temi că ar

putea să-ţi facă pe masa de operaţie vreo figură urâtă... Mulţumesc, mi-ai servit destule, nu mai înghit nimic! Ai vrut să fii fericit, să dea dumnezeu să fii... Dar pesemne că tu nu ai avut încă timpul să te întrebi ce înseamnă să fii fericit cu adevărat şi ce înseamnă să nu fii... Sunt tot atât de bătrân şi tot atât de tânăr ca şi tine. Nu dau nimănui lecţii de nici nu fel şi tocmai de aceea nu primesc nici eu niciun fel de lecţii. Dar vreau să-ţi spun ceva: ai vrut, aşa cred eu, să scapi de singurătate. Să ştii că nimeni nu scapă niciodată de singurătate. Ai vrut să fii fericit. Dacă o singură dată în viaţă ai fost cu adevărat nefericit înseamnă că-ţi porţi în tine nefericirea şi că oriunde te-ai duce, oricum ai face, oricum ai suci-o, oricum ai încerca s-o ucizi, iese la iveală şi te copleşeşte. O ai în tine, fericirea ta? Eşti fericit. S-o cauţi este zadarnic. Crede-mă, nu-mi arde acum de literatură ieftină, au fost doar nişte gânduri pe care nu m-am putut opri să ţi le spun pentru că eşti un om care se crede în pragul fericirii... Asta nu înseamnă că ticăloşia nu rămâne ticăloşie chiar şi atunci când o îmbraci în haine de seară.

Urcaseră faleza şi se aflau din nou în şosea. Sergiu îşi scutura zgomotos cheile, îşi lovea degetele cu ele. Descuie maşina, se urcă, deschise uşa din dreapta. Victor nu se mişcă.

— Nu vii? Mă grăbesc.

— Nu, mă întorc pe jos.

— A, ca un apostol... Descalţă-te. Asfaltul e fierbinte. O să-ţi ardă tălpile. Cine ştie, poate că ţi se iartă şi păcatele dacă te chinui.

Şi maşina zvâcni pierzându-se repede la orizont. „Aşadar, gândi Victor, acesta a, fost primul act. Dar ce se va întâmpla mai departe? Ce va face Sergiu? Trebuie s-o găsesc pe Irina, să-i spun, trebuie să ştie, să fie pregătită. Poate poate că va trebui să caut o altă cameră, într-un alt hotel. Desigur nu va voi să rămână cu el şi nici el nu ar accepta. Dar trebuie ca Irina să ştie...”

Se uită la ceas. Era zece. S-ar putea ca Irina să fie pe plajă... Văzu venind spre el un taxi. Îi făcu semn. După câteva minute era în holul hotelului. Cheia Vălenilor lipsea. Aşadar, Irina era în cameră. Puse mâna pe telefon, ceru camera lor. Soneria zbârnâi odată, de două ori, de mai multe ori. Era pe punctul de a închide când se auzi glasul Irinei, dar un glas teribil de slab...

— Irina? Eu sunt, Victor... Dar ce-i cu tine? Eşti bolnava?

— Victor... Nu, nu sunt bolnavă, dar izbutisem să adorm şi...

— Iartă-mă.

— Spune, cât e ceasul?

— Aproape zece şi jumătate...

— Unde... unde ai fost?

— Am vorbit, Irina... Am vorbit cu Sergiu... Gata! S-a isprăvit... Auzi? Irina! Irina tu mă auzi? Irina, ce-i cu tine?

Irina plângea. După câteva clipe închise telefonul.

Victor sună din nou. Inutil.

XVIII

Maiorul Vintilă Moraru jubila. În primul rând, era o zi ceva mai puţin caldă, ceea ce, din capul locului, avea o binefăcătoare influenţă asupra stării lui de spirit. În al doilea rând, examinase fotografiile pe care le ceruse şi primise răspunsul de la serviciul de identificare: domnul, de altfel destul de fotogenic, care-şi vârâse nasul în cartea de impresii a Muzeului de arheologie era o cunoştinţă mai veche. Cu patru sau cu cinci ani în urmă, în luna iulie, Herr Wolfgang Lange sosise în ţară împreună cu soţia lui şi cu cei doi copii, o fetiţă de cinci ani şi un băieţel de numai trei anişori. Călătoreau într-un Taunus care trăgea după el o splendidă rulotă cu două camere, baie şi bucătărie. Intraseră în ţară venind din Iugoslavia şi se îndreptau spre

nord, către zonele muntoase. Îşi instalaseră tabăra în apropierea complexului sportiv de la Borşa şi toată ziua copiii se zbenguiau prin iarbă. Frau Lange făcea plajă sau admira costumele maramureşene, iar Herr Wolfgang pescuia păstrăvi în apa repede a pârâului de munte ce coboară de pe Pietros. Era duioasă imaginea aceasta a unei familii în vacanţă. E drept, Herr Wolfgang nu-şi lăsase pe atunci mustaţă, ciudat, nu avea aluniţă, nu avea inel cu piatră verde iar ochii săi erau proteguiţi de o pereche groasă de ochelari cu sticle fumurii... Dar acestea sunt numai detalii de un interes cu totul şi cu totul minor. Şi, cine ştie, poate că nu s-ar fi întâmplat nimic dacă într-o dimineaţă, trecând prin preajma locului unde se aflau undiţele pasionatului pescar, un băiat din sat n-ar fi remarcat un lucru destul de ciudat. În timp ce o undiţă era în apă, cu un păstrăv de toată frumuseţea prins şi care se zbătea inutil, în timp ce alte trei undiţe stăteau de pomană înfipte în sus, la verticală, pescarul dormea dus... Şi în clipa în care băiatul îl trezi pentru a-i atrage atenţia că a prins un peşte superb şi că nu-i rămâne decât să-l tragă afară din apă, domnul, în loc să facă lucrul cel mai firesc, adică să scoată peştele şi să pună o altă momeală, se răsti la copil, apoi scoase peştele şi-l aruncă înapoi în gârlă. După aceea se culcă la loc. Şi, cine ştie, poate că tot nu s-ar fi întâmplat nimic dacă băiatul n-ar fi fost isteţ din fire. I se păru ciudată această comportare. Îşi puse în gând să-l supravegheze cum trebuie. Şi timp de cinci zile la rând văzu acelaşi lucru. Nu, acesta nu putea să fie pescar... Şi apoi, nu doarme dus, patru sau cinci ore, un om care a dormit bine noaptea... Băiatul se hotărî să povestească totul. Dar cui? Mama îl ascultă cu o ureche, tata îi spuse că ar face mai bine să pună mâna pe carte până nu pune el mâna pe băţ... Cu cine să te sfătuieşti? Da, exista un om căruia îi putea povesti totul fără să fie luat peste picior. Dar omul acela era la Borşa, la 11 kilometri. Nu-i nimic, îşi spuse băiatul, mă duc eu mâine pe jos. O porni dis-de-

dimineaţă şi se duse la profesorul său de istorie. Domnul Coman îl ascultă cu luare aminte, nu zâmbi şi nu-i spuse să pună mai bine mâna pe carte pentru singurul motiv ca era vacanţă şi în vacanţă învaţă numai cine nu învaţă în timpul anului... Profesorul îl rugă să aştepte puţin, îi oferi o dulceaţă şi trecu dincolo. Băiatul îl auzi vorbind la telefon. Un ceas mai târziu, intră un civil care îl salută călduros pe domnul Coman, dădu mâna şi cu băiatul şi îl rugă să-i spună frumos, cu răbdare, tot ce avea de spus. Şi copilul repetă, pentru a patra oară, cu aceeaşi bogăţie de amănunte, toată povestea lui.

Aşa a început epopeea care avea să sfârşească într-un chip destul de amuzant. S-a aflat destul de repede că Herr Wolfgang Lange nu era, de fapt, decât un simplu curier, că în fiecare zi, cele trei undiţe ale sale aflate la verticală şi care nu erau decât trei antene, aşteptau din eter un mesaj pe care-l înregistrau automat, pe o bandă magnetică; mesajul trebuia să-i comunice locul şi data unei întâlniri în cursul căreia urma să-i fie predat ceva. Mesajul fusese captat. Întâlnirea avusese loc, Herr Lange primise un tub de cremă de bărbierit „Gibbs” şi a doua zi ridicase ancora spre frontieră. Ieşirea prin Ungaria. Maiorul Moraru fusese acela care îi verificase paşapoartele şi care-i aplicase vizele de ieşire urându-i drum bun şi întrebându-l cum a petrecut... Herr Lange era însă prea grăbit pentru ca să-şi poată pierde vremea cu politeţuri. Îşi luă paşapoartele şi demară. Maiorul Moraru zâmbi. Îi păruse teribil de rău atunci că nu văzuse mutra domnului Wolfgang Lange în momentul în care a deschis tubul de cremă „Gibbs”. Nu de alta, dar odată developat, microfilmul i-ar fi înfăţişat imagini destul de familiare: el pescuind, el dormind pe malul apei, el jucându-se prin iarbă cu copiii, el vizitând vechea bisericuţă de lemn din Borşa şi multe altele care se încheiau cu reproducerea imaginii unui frumos afiş de propagandă turistică: „România – paradisul pescarilor”!

Aşadar, aceasta era profesiunea de bază a domnului Wolfgang Lange. Curier. Nu diplomatic, şi destul de... ne-diplomatic. Curier pur şi simplu. De această dată domnia sa fusese trimis, fără nevastă şi copii, fără ochelari de soare, cu mustaţă, cu aluniţă şi cu inel cu piatră verde la un deget, să transporte câteva foi de hârtie sau, poate, nici măcar atât. Poate tot un microfilm.

— Ascultă, Năstase, tu ce propui?

— Să facem şi noi o baie ca oamenii.

— Exclus! Am spus eu, dar nimeni nu mă crede, că nu se poate vorbi serios cu tine. Te-am întrebat ce propui cu privire la Herr Lange, străvechea mea cunoştinţă. Data trecută i-am făcut cadou un filmuleţ pe care sper că-l păstrează ca amintire. Ar fi o nedelicateţe din partea lui dacă nu l-ar proiecta din când în când. I-a fost dăruit cu cele mai bune sentimente. Dar nu are niciun haz să ne repetăm. Asta în primul rând. În al doilea rând, stimate tovarăşe Nasta, şezi jos! Şi în al treilea rând... aşa, aşa... ce ziceam... Da, în al treilea rând, vezi dumneata, data trecută n-a fost chiar aşa de complicat. Vreau să te văd pe unde scoţi acum cămaşa. Habar n-ai de nimic! Ştii doar atât: că Wolfgang Lange va căuta să pună mâna pe lucrarea lui Victor Andreescu. Dar ai dumneata idee, tovarăşe căpitan, dacă domnul Lange este singur? Poate că nu. În genere nu prea umblă solo. Şi chiar dacă acum n-a venit cu nevastă şi copii se poate foarte bine să fi tras după el vreun adjunct sau vreo adjunctă.Poate că nu, poate că da! Dar nimeni nu poate pune mâna în foc. Să mergem mai departe. Ai dumneata idee de ce n-a luat el lucrarea până acum? De ce arde gazul de pomană? E drept, au trecut numai trei zile, dar asemenea treburi nu se tărăgănează, se rezolvă rapid. Ai dumneata idee de faptul că este imposibil ca domnul Lange să nu ne fi inclus şi pe noi în calculele lui? E prea bătrân ca să-l pot crede atât de prost şi atât de neexperimentat. Şi atunci? Ai dumneata idee, stimate tovarăşe Nasta, că s-ar putea foarte bine întâmpla

ca domnul Lange să ne fi fost trimis nouă numai aşa... ca praf în ochi? Ţi-a trecut asta prin minte?

— Permiteţi?

— Spune, dragă, spune, vorbeşte, te ascult...

— Mi-a trecut!

— Ei fugi?! Mă uluieşti, Năstase, şi când ţi-a venit ţie în minte panseul ăsta?

— Din clipa în care am...

Se auzi un bâzâit. Maiorul Moraru suci un buton.

— Rândunica.

— Spune rândunoiule, ciripeşte, eu sunt, barza...

— Inginerul a ieşit în larg cu o barcă. Este închiriată pentru un ceas.

— Sunt şi alte bărci în jur?

— Numai două.

— Vezi, fii atent ce se întâmpla, dacă nu cumva se apropie prea mult una de alta. Luaţi o şalupă şi învârtiţi-vă pe acolo, dar fără să-i tulburaţi pe plimbăreţi. Raportezi peste cincisprezece minute.

— Să trăiţi.

— Aşa, aşa... ce-i pasă, vâsleşte, marea – mare, briza – briză... Şi cum spuneai, Năstase, că te-au întrerupt...

— Spuneam că m-am gândit la ipoteza formulată şi de dumneavoastră cum că domnul Lange să ne fi fost trimis tocmai pentru că-l cunoaştem ca pe un cal breaz.

— Te-ai gândit, zici! Bravo, ţie. Frumos din partea ta. Auzi, fii atent, Năstase, că merită, zice că se întâlnesc odată, demult, într-o gară, doi negustori... Se uită lung unul la altul, se examinează, se întreabă fiecare ce-o fi ducând celălalt în geamantan şi unde s-o fi ducând şi în cele din urmă unul dintre ei, mai puţin răbdător din fire, întreabă:

— Unde pleci?

— La Bacău, răspunde liniştit celălalt.

— Aha! face cel dintâi, tu-mi spui mie că pleci la Bacău pentru ca eu să cred că te duci la Focşani, dar eu ştiu bine

că de fapt tu tot la Bacău te duci... La asta te-ai gândit, tovarăşe căpitan Nasta?

— Nu. Eu nu sunt la curent decât cu bancurile cu olteni.

— Aşa, aşa... sigur, de ce să te gândeşti? numai eu trebuie să gândesc în casa asta, tu eşti scutit... Ai veşti de la Onciu?

— Am vorbit cu el acum două ceasuri. Absolut nimic.

Maiorul Moraru făcu vreo câţiva paşi prin încăpere, se duse la fereastră, privi lung spre mare, se întoarse şi se propti în faţa lui Nasta ridicând ochii spre el:

— Cheamă-l pe Cerchez. Cheamă-l pe Ioniţă. Alarmă! Toată lumea să fie pregătită. Îmi spune mie briza marii că n-o să prea dormim la noapte...

XIX

În jurul orei trei Victor se înapoiase la hotel. Avea nevoie de un duş şi de un somn bun... Primul punct se realiză cu multă uşurinţă. Cel de-ai doilea însă... „Şi totuşi, gândi Victor, ar trebui să dorm, ar trebui să mă liniştesc, altfel n-o să fiu bun de nimic, o să fiu nervos şi am să fac cine ştie ce prostie”. I se întâmpla extrem de rar să nu poată adormi în momentul în care îşi ordona să facă lucrul acesta. Avea însă circumstanţe atenuante. Ziua de azi era prima şi, nădăjduia el din tot sufletul, ultima de acest gen din viaţa lui. Se zvârcoli ca un peşte pe uscat vreme de o jumătate de oră. „Am să-i dau un telefon Hélènei şi dacă răspunde îi propun eu de această dată o partidă de mini-golf”. Ceru camera Hélènei, dar telefonul sună inutil. Întrebă la recepţie, i se răspunse că domnişoara Hélène Simonin nu se înapoiase de dimineaţă. Era furios. Avea senzaţia unui om tras pe sfoară. „Nu puteai sa faci un pas fără ea, îşi spuse Victor, şi acum, poftim, când ai vrea să-ţi ţină puţin de urât, ia-o de unde nu-i. Pe Irina este inutil s-o sun. Ori

nu-mi răspunde, ori... Dacă a spus odată opt, opt rămâne. Dar până la opt mai sunt patru ceasuri şi un om poate înnebuni în patru ceasuri. Un somnifer! N-am luat niciodată, nici nu am. Vezi că e rău să nu ştii ce-i aia durere de cap ori insomnie? Când te pocneşte ai putea crede că e sfârşitul lumii. Irina, mai mult nu doarme nopţile decât doarme. Pe ea n-ar speria-o un fleac de insomnie. Şi la urma urmelor tot ce spun eu este o tâmpenie, asta nu se cheamă insomnie. Acum nu e noapte. E plină zi. Hai, ne îmbrăcăm şi o luăm iar din loc. Nu, nu se poate. Am să fiu prea obosit diseară. Şi nu am voie, trebuie să fiu stăpân pe mine. Unde s-o fi dus Sergiu? De ce întârzie până la şase? Ce face? Şi mai ales ce are de gând să facă? Şi cum o să se poarte cu Irina? Oricum mâine plecăm, mâine trebuie să plecăm..."

Victor izbuti în cele din urmă să rămână liniştit pe pat, gândurile continuau să-i alerge în voie, dar veni o clipă în care nu mai ştiu precis unde sfârşeşte gândul şi unde începe visul... O imagine fugară, ruptă, sfâşiată, apoi refăcută, un claxon de automobil... sună, sună, sună... Cine sună? Unde sună? De ce sună? Unde sunt? Unde m-au dus? Ce sună? Cum? A! Telefonul...

— Alo! Victor? Victore, nu auzi? De ce nu răspunzi?

— Da, cine este? Irina?

— Ce-i cu tine?

— Cu mine? A, nu, nimic... am adormit... Doamne, doamne, ce bine că m-ai chemat... Unde eşti?

— La mine în cameră.

— Cât e ceasul?

— Opt fără zece.

— E târziu!... Irina!

— Da. Vrei să vin până la tine?

— Da, adică nu, încă nu, peste un sfert de oră... S-a întors Sergiu?

— Nu, nu s-a întors.

— Bine, peste un sfert de oră, te rog...

Se aruncă din nou sub duşul rece. „Asta se numeşte coşmar, îşi spuse el zâmbind. Măcar de m-aş alege numai cu atât”.

Un sfert de ceas mai târziu o primea pe Irina. Încercarea lui Victor de a o strânge în braţe se izbi de un refuz categoric.

— Stai jos, Victore şi ascultă-mă.

Era tulburată. Chipul său palid nu izbutise să prindă şi să păstreze nimic din lumina soarelui. Fuma necontenit.

— Nu crezi că exagerezi? o întrebă Victor. Am să mă îndoiesc în curând de tine... Ce s-a întâmplat? Nimic altceva decât lucrul pe care l-ai dorit, pe care l-am dorit... Atunci? De ce te frământi?

— Ai dreptate, Victore, şi ţi-aş putea spune că tocmai asta mă întristează. Am dobândit... adică te-am dobândit... Ne avem unul pe celălalt. Bun. Şi acum? Ce va fi mai departe? Dar te rog să mă crezi că nu la asta mă gândesc eu acum. Toate gândurile plăcute pe care ţi le-am înşirat înainte îşi aşteaptă cuminţi rândul la gândit. Altele au acum prioritate. Nu ştiu unde este Sergiu. Mi se pare curios că nu s-a întors. Nu mi-a dat niciun telefon. Oricum...

— Da, oricum, eşti soţia lui...

— Să-ţi între bine în minte un lucru, Victore, pe tine te iubesc şi eşti singurul bărbat pe care l-am iubit şi eşti singurul bărbat pe care-l voi iubi... Dar cu Sergiu am vieţuit laolaltă ani de zile şi nu l-am urât, nu l-am dispreţuit, m-am obişnuit doar cu el. Nu am nimic să-i reproşez. Nu poţi cere unui om ceea ce nu poate da, este ca şi cum ai cere socoteală unui orb din născare pentru că-i lipseşte vederea...

— Nu înţeleg de ce-mi ţii tot discursul acesta. Nu ţi-am cerut să-i dai cu ceva în cap, slavă domnului.

— Vreau să ştiu exact ce aţi discutat astăzi dimineaţă şi cum a reacţionat el.

Victor îi povesti totul cu lux de amănunte.

— Eu cred că a plecat, conchise el. Să dăm un telefon acasă... Ar fi avut timp să ajungă.

Şi fără să aştepte avizul Irinei ceru o convorbire interurbană fulger. După două minute li se transmise formula obişnuită „abonatul nu răspunde”.

— Mi-e teamă, spuse Irina, mi-e tare teamă... Să nu i se fi întâmplat ceva... Sau...

— Ascultă. Astea sunt poveşti. Asta e literatură. Nu se mai sinucide niciun bărbat astăzi, mai ales la vârsta noastră, pentru că l-a lăsat nevasta...

Irina păru sincer dezamăgită.

— Nici tu nu te-ai sinucide, Victore? Uite, să zicem că eu, nu are importanţă de ce, vin şi-ţi spun: Victore dragă m-am răzgândit, eu nu te iubesc, de fapt nu te-am iubit niciodată, a fost un capriciu, a fost un joc, a fost tot ce vrei tu, dar numai dragoste n-a fost şi tu ce faci? Nu te sinucizi?

— Irina, tu nu socoţi că momentul e total nepotrivit pentru joacă?

— Niciodată nu ai ştiut tu să desparţi joaca de viaţă. Să ştii că nu mă jucam. Dar te-aş fi iubit de o mie de ori mai mult dacă mi-ai fi spus că tu nu ai fi în stare să supravieţuieşti... De ce nu mi-ai spus-o?

Se auzi, brutală, soneria telefonului.

— Alo.

— Tovarăşul inginer Andreescu?

— Cine e la telefon?

— Recepţia. Ne-aţi rugat să vă sunăm la ora nouă şi jumătate.

— A, da, uitasem, mulţumesc...

Închise.

— Este ora nouă şi jumătate, îi rugasem să mă anunţe. Peste o ora...

— Ţi-ai pregătit totul?

— Nu e mare lucru de pregătit. Peste o jumătate de oră... Dar mâine va trebui să plecăm, mâine va trebui să se

ştie despre despărţirea dintre tine şi Sergiu şi chiar despre noi doi... Da, da, aşa cum auzi. Trebuie ca această carte pe care ei o cred un atu în mâinile lor, să se prefacă într-o carte fără nicio valoare. De ce zâmbeşti? Crezi că nu am dreptate?

— Ba da, Victore, ai perfectă dreptate... Dar numai în cazul în care lucrurile se vor desfăşura potrivit scenariului pe care tu l-ai elaborat şi care, în logica lui interioară, are nevoie de această scenă... Dar de unde ştii tu care va fi scenariul după care se va juca?

De unde ştii că-l vei impune pe al tău? Dacă ţi se va impune ţie un altul, pe care tu nu-l cunoşti, a cărui logică are nevoie de alte elemente? De ce te grăbeşti?

— Dar nu este exclus să am dreptate!

— Nu, desigur, dar asta nu ajunge.

— Irina.

— Da, Victor.

— Nu vrei să schimbăm acum tot scenariul?

— Nu înţeleg...

— Uite... Cine ştie ce se poate întâmpla... Ascultă-mă, Irina, hai să lăsăm totul baltă... Pun mâna pe telefon, îl chem pe maiorul Moraru, îl rog să vină până aici, mai are tot timpul s-o facă, îi spun în câteva minute cum stau lucrurile, amănuntele o să i le dau mai târziu, la noapte sau mâine... Îl rog să mă înţeleagă, să ne înţeleagă pe noi amândoi, să între el în joc...

— Dar...

— Ştiu! Te gândeşti la reacţia lor, a celorlalţi, te gândeşti că vor trimite, că vor arunca totul în joc... În primul rând, nu cred că o vor face. În al doilea rând... nu mai are chiar atâta importanţă... Vom trece noi şi peste asta. Am să-l chem pe Moraru, o să trimită el pe cine ştie el. Este meseria lor. Să şi-o facă. Se pricep, se pricep mai bine ca mine. Eu nu mă pricep. La asta nu mă pricep. Cine ştie ce mai sunt în stare să fac. Eu vreau să rămân ceea ce sunt. Am alte treburi de făcut la care mă pricep mai bine

decât la asta. Sunt acum un om fericit şi vreau să-mi trăiesc fericirea. Irina... înţelege, nu vreau să mă duc...

Se auziră câteva ciocănituri discrete în uşă. Se priviră unul pe altul. Să fie Sergiu? Irina deschisese ochii mari. Victor se apropie de uşă şi întrebă, cu teamă:

— Cine-i?

— De la recepţie.

— Şi ce doriţi?

— Am o scrisoare pentru dumneavoastră.

Victor deschise puţin uşa, luă scrisoarea, încuie uşa la loc. Era un plic alb, prea bine cunoscut. Îl deschise în grabă. Irina tremura. O coală albă, pe care erau scrise câteva cuvinte:

„Nimic nu mai poate fi schimbat, decât cu riscul vieţii... Vă aştept”

— Victor scoase din buzunar bricheta şi voi şi ardă scrisoarea. Irina îl opri.

— Nu, lasă-mi-o mie.

— De ce?

— Aşa. Fără niciun de ce. Cât e ceasul?

— Zece fără cinci.

XX

Omul aştepta să se facă o anumită oră şi nu avea cum să-şi umple timpul până atunci. Se plimba de colo-colo, cu câteva ziare sub braţ, pe care le citise de câte două ori. Îşi cumpără o revistă, se aşeză pe o bancă, o isprăvi repede. Căută un coş de hârtii şi se scăpă de tot acest balast. Se apropie de o fântână arteziană, îşi udă faţa, fruntea, se şterse cu batista, îşi udă apoi batista, o stoarse şi o trecu pe după ceafă. După câteva minute era fierbinte. Intră într-o plăcintărie. Nu-i era foame, dar îi rămâneau încă două ceasuri pe care trebuia să le umple într-un fel sau într-

altul, nu? Desigur, ar fi putut să între într-un cinematograf. Dar nu avea niciun chef şi păstra o amintire destul de neplăcuta. E drept, nu se întâmplase în acest oraş în care se găsea acum, dar asta nu avea nicio importanţă. O sală de cinema e totuşi un loc închis... Iar el nu putea să sufere ideea. Într-o sală de cinema te poţi trezi în orice moment cu o armă înfiptă în spate şi cu un glas care-ţi şopteşte ceva la ureche... E oribilă senzaţia, o trăise şi nu voia cu niciun chip să se afle din nou în aceeaşi situaţie... Aici, în plăcintărie, există două uşi, există un spaţiu mare între mese, există posibilitatea de mişcare... El nu avea nevoie să se uite în urmă ca să ştie dacă este sau nu filat. El simţea. Şi nu se înşelase niciodată. Ştia precis că în clipa aceea nu era filat. Deocamdată. Ce înseamnă deocamdată? Înseamnă să admiţi ideea că pentru un timp determinat, şi determinat nu de tine, ci de un altul, eşti lăsat să faci ce vrei... Dar asta înseamnă să admiţi ideea că ei stau foarte liniştiţi, că lor nu le pasă de tine, că ei ştiu foarte bine că nu ai nici cea mai mică intenţie de a fugi atâta timp cât nu ţi-ai terminat treaba. Şi se poate foarte bine întâmpla ca ei nici să nu ştie ce treabă anume ai, dar pentru moment nici nu-i interesează... Te lasă s-o faci şi abia după aceea... Dar o asemenea idee el nu putea să admită. Şi totuşi... De fiecare dată, aproape de fiecare dată fusese la fel. S-ar fi părut ca cerut rămăsese senin numai în aparenţă. S-ar fi părut că norii existaseră, dar el nu-i văzuse... Cum se face atunci că în momentul în care filajul propriu-zis începea, suna în fiinţa lui o sonerie de alarmă? Cum se face că-i vedea întotdeauna pe urmăritorii lui, cum se face că pândea întotdeauna momentul precis al intrării lor în scenă? Poate că... Poate că până în clipa aceea ei căutaseră să nu fie văzuţi, îşi luaseră toate măsurile de prevedere şi izbutiseră... Şi poate că soneria lui de alarmă suna exact în momentul în care o făceau ei să sune... Poate că nu era decât o jucărie în mâinile lor. Comandă o plăcintă cu carne. „Este o mâncare dumnezeiască, îi

spusese cineva pe vremuri, pentru că numai dumnezeu ştie ce-i acolo înăuntru". Şi erau, într-adevăr, destule. S-ar fi părut că era şi carne. Bău un pepsi. Era rece. Ceru încă unul. Ar fi băut şi o bere, dar nu o făcea niciodată când lucra. Ştia că starea aceea de prezenţă pe care ţi-o dă un alcool slab este falsă, ştia că niciodată un om nu e mai stăpân pe sine decât atunci când se foloseşte de organismul lui aşa cum i l-a lăsat cine i l-o fi lăsat. Şi niciodată nu avea mai multă nevoie de el ca acum. Toată aparatura trebuie să-i lucreze perfect. Gradul de fiabilitate trebuia să fie maxim. Nimic nu avea voie să clacheze. Mai avea o oră şi jumătate. Şi totuşi e stupid să stai aşa, într-o plăcintărie şi să te joci cu un pahar prin care au trecut două sticle de pepsi... Plăti, ieşi, văzu un autobuz. Fără să ezite se urcă şi ceru un bilet până la capătul liniei. Erau doar patru sau cinci persoane în maşină la ora aceea. O gospodină grasă se chinuia cu două imense paporniţe doldora cu fel de fel de cumpărături... Un domn foarte respectabil care, deşi transpira din abundenţă, nu voia cu niciun chip să renunţe la haină şi la cravată... S-ar fi părut că vrea să ispăşească cine ştie ce păcate grele... Două fete de şcoală se jucau cu un pui de câine-lup pe care-l tot necăjeau. În cele din urmă se răzbună şi el, stropind din belşug rochia uneia... Face fiecare ce poate. Şi mai era un tânăr care citea o carte. Încasatoarea moţăia şi capul i se mişca şi îi sălta după cum se mişca şi după cum sălta toată maşina... Lumea coborî. Era capătul liniei. Părea capătul lumii. Un teren viran. Case se zăreau la două sute de metri în urmă. O porni pe jos. Praf. Se pomeni în curând în faţa unei imense clădiri circulare. Un stadion. Era pustiu. Izbuti să intre, deşi poarta ar fi trebuit să fie închisă. Se înfioră. Nimic nu poate fi mai trist decât un loc făcut anume pentru a strânge laolaltă mii şi mii de oameni văzut în clipele în care este pustiu. Ai atunci senzaţia că tot ceea ce înseamnă izolare şi amărăciune pe lumea asta s-a ghemuit acolo, pe băncile goale, pe iarba necălcată. Câţi oameni au

învins aici, câţi oameni au fost învinşi... Lacrimi, veselie. Învinşi, învingători, lupte... La ce bun? Ieşi repede. Se pomeni din nou în staţie. Găsi un autobuz gol. Zece minute mai târziu coborî în staţia din care plecase. În faţa lui, pe o masa metalica, zeci de bilete de loterie. Loto. Prono. Loz în plic. Loz în plic, desigur. Ce-i în mână nu-i minciună. De trei lei? De şase lei? De şase! Necâştigător! Aruncă biletul într-un coş în care zăceau alte sute de nădejdi mototolite. Descoperi alături de el o bancă. Se aşeză. Începu, să examineze trecătorii. În definitiv, poate că el se credea prea inteligent. Poate că în clipa aceasta era privit, examinat în linişte. De ce să admită, de pildă, că domnul acela care mănâncă liniştit o îngheţată dintr-un pahar de plastic, nu s-a oprit acolo pentru el? Sau fata aceea care examinează cu multă atenţie sandalele dintr-o vitrină... Sau bătrânul... Sau această pereche de îndrăgostiţi care nu se sfieşte să se giugiulească aici, la doi paşi de el, în plină stradă. Oare fata nu este una din cele două care se aflau în autobuz? Nu... Sau măturătorul, sau limonagiul, sau cerşetorul, sau... Dacă ar fi aşa, dacă măcar unul singur dintre toţi aceşti oameni se află acolo pentru el, atunci, atunci ar trebui să admită că de data aceasta mult lăudata lui sonerie se defectase... Simţi un junghi în inimă. Ar însemna sfârşitul. Ar însemna că este bătrân şi bătrânii, se ştie, nu au ce căută în această meserie... Îi mai rămânea o oră. O interminabilă oră. Ştia că nu va putea să stea la nesfârşit pe această bancă, ştia că avea să urmeze la rând o prăjitură, o citronadă, un alt autobuz, un alt cartier mărginaş şi poate un alt bilet necâştigător... Dar nu avea de ales... Şi e vai de viaţa celor care nu au de ales... Pentru că ei nu vor putea uita niciodată că a fost o vreme în care au avut şi ei de ales, ca oricare dintre semenii lor, şi alegerea le-a stat la îndemână.

XXI

Trecând pe la recepţie, Victor aruncă o privire pe tablou. Cheia Hélènei se afla la locul ei. „Unde umblă zăpăcita aia de azi dimineaţă?”. Ieşii. Era ora zece. Dacă s-ar fi dus cu maşina până la locul întâlnirii ar fi făcut drumul în numai cinci minute. Hotărî să se ducă pe jos pentru a nu sosi prea devreme şi voia să se asigure că nu e nimeni pe urmele lui. Citise în mai multe cărţi cum se descurcau unii pentru a scăpa de urmăritori. „Da, numai că autorul avea grijă întotdeauna să-şi plaseze eroii, pe urmăriţi şi pe urmăritori, în forfota unui mare oraş. Aşa, da, mersi, aşa mă joc şi eu... Aş vrea să-l văd pe domnul Cutare aici, în locul meu. O şosea dreaptă ca în palmă, câţiva pomi, din când în când câte o pereche de îndrăgostiţi sau câte un grup zgomotos de tineri... Atât. E drept că asta prezintă un avantaj. Pot să ştiu şi eu mult mai uşor dacă este cineva care se interesează de plimbarea nocturna a umilei mele persoane. Dar marele dezavantaj este că n-am nicio şansă să scap de el dacă-l descopăr... Cum să faci una ca asta? Să te joci de-a v-aţi ascunselea pe după copaci?” Mergea liniştit, fără grabă. Auzise, citise, că e bine să te întorci din când în când pe neaşteptate şi să vezi ce se petrece în urma ta. Se auzeau, în adevăr, nişte paşi... Dar nu era o singură persoană, erau, după părerea lui, cel puţin trei... „Hai să încercăm, îşi spuse Victor, să deducem cu cine avem de-a face după călcătură... Aşadar, un pas mic şi cadenţat, destul de net, toc, toc, toc, toc... trebuie să fie o fetişcană. Dar nu se aude, la aceeaşi intensitate, nici o altă călcătură. Ori este singură, ori însoţitorul ei poartă espadrile care nu fac niciun fel de zgomot. Dar pasul acesta târşit, lung, apăsat? Este în urma fetei, cu

siguranţă... Se opri. Îşi scoase o ţigară şi începu să-şi caute bricheta aşteptând să fie depăşit. Se ivi o doamnă de cel puţin şaptezeci de ani care ducea de lesă un splendid canish alb... În urma lor păşea şi domnul, care nu se grăbea de fel. Victor zâmbi. „S-ar prăpădi de râs Irina dacă i-aş povesti deducţiile mele savante... Să lăsăm prostiile şi să ne vedem mai bine de drum". Porni mai departe şi după câteva minute ajunse în dreptul moscheii. Era întuneric. „Aici, îşi spuse el, dacă vrea cineva să mă atace, aici e locul cel mai potrivit... Nu e nici ţipenie de om". Se opri. I se păruse că undeva în preajma lui, în umbra unui pom, mişcase ceva... Şi în aceeaşi clipă auzi, în spatele lui, o voce sprinţară care-l înfioră:

— Bon soir, Victor!

Se întoarse brusc şi o descoperi pe Hélène, zâmbitoare, iradiind parcă o lumină stranie în bezna care-i înconjura. „Hotărât lucru, îşi spuse Victor, fiinţa asta apare numai..." Se opri. „Ce caută aici, acum, în drumul meu... Nu cumva..."

— Bon soir, Victor!

— Bună seara, Hélène...

— Dar ce ai? De ce te uiţi aşa la mine...

— Ce cauţi aici?

— En voilà une question! Cum ce caut? Mă plimb! Ador să umblu noaptea! Ore şi ore întregi! Nu e voie?

— Ba da.

— Alors?

— Nimic. Doar că mi se pare ciudat.

— Şi mie. Unde te duci tu la ora asta? Şi de ce singur? Unde sunt prieteni tăi?... De ce te-ai oprit? Hai, să mergem, încotro?

Şi, din nou, luându-l de braţ, fără sa aştepte răspunsul lui, Hélène îl sili pe Victor să facă câţiva paşi. Mai mult nu reuşi însă. Inginerul se opri, se smulse brutal de lângă ea şi fata îl privi contrariată.

— De ce te-ai oprit?

— Hélène!

— Oui, Victor.

— Unde te duci?

Hélène zâmbi.

— Unde vrei tu...

Erau atâtea în răspunsul acesta de trei cuvinte, încât Victor rămase o clipă descumpănit. „Aha, gândi el, aşa stau lucrurile”.

— Eu nu vreau să mă duc nicăieri, Hélène.

— Să ne întoarcem atunci la hotel.

— Nu, Hélène. Voiam să spun că astă-seară nu vreau să mă duc nicăieri împreună cu tine. Auzi? Nicăieri! Astă-seară. Te rog să mă ierţi. Am să-ţi explic eu mâine...

Şi porni drept înainte fără să aştepte nicio replică, parcă evitând s-o audă. Dar nu se putea scăpa de Hélène cu una cu două. Din câţiva paşi se află alături de el şi îi tăie calea. Victor o putea vedea mai bine acum. Era îmbrăcată în pantaloni negri şi cu o bluză poate tot neagră, în orice caz de culoare închisă... Părul ei blond care se răsfăţa altădată pe umeri se afla strâns acum cuminte, într-un coc.

— Non, Victor, începu Hélène să se copilărească, nu vreau să mă laşi singură. Te rog... Vreau să beau ceva. Hai cu mine la Constanţa, vreau să dansez... Victor!

— Nu, Hélène, nu se poate! Este imposibil!

— „Impossible, făcu Hélène cu un gest larg, ce n’est pas un mot français!” – aşa a spus Napoleon.

— O fi spus Napoleon al tău, să fie sănătos, dar se mai înşela şi el din când în când. Şi uite că Victor Andreescu îl contrazice. Nu se poate! Exclus! Cu neputinţă! Pas possible, dacă preferi aşa...

— A! Ai întâlnire!

— Vezi, ai ghicit, asta e, am o întâlnire... Şi acum ia-o din loc, auzi? Să nu mai dau cu ochii de tine!

Hélène îl privea cu insistenţă, dar nu mai erau câtuşi de puţin ochii unei copile zvăpăiate... Îl privea o femeie şi Victor se înspăimântă. „Dacă joacă teatru, îşi spuse el,

dacă este într-adevăr ceea ce spunea Sergiu astăzi, dacă face şi ea parte din jocul acesta infernal în care am intrat, înseamnă că este desăvârşită şi că merită să-mi scot pălăria în faţa ei... Dacă însă lucrurile nu stau aşa, dacă este o fetişcană oarecare în criză sentimentală şi căreia îi bate acum inima ceva mai tare, îmi pare foarte rău pentru ea... Dar trebuia să fiu brutal, n-am avut încotro".

— Ne-am înţeles? Nu vreau să mai dau cu ochii de tine. Mâine am să-ţi explic.

— Nu e nimic de explicat.

— Perfect. Înseamnă că ne-am înţeles. La revedere...

— Nu, nu ne-am înţeles. La revedere.

— Hélène! Ce înseamnă asta, nu ne-am înţeles?

— Nimic! Orice! Au revoir!

Şi porni să facă drumul îndărăt. Victor o urmări cu privirile până trecu de gardul moscheii. Se uită la ceas. Mai avea zece minute. Plecă. Făcu la stânga, tăie şoseaua, era pustie, nu se afla nimeni în spatele lui. Ajunse pe malul lacului. La două sute de metri de el se zărea debarcaderul. Era pustiu. În bătaia valurilor, bărcile săltau într-un dans ciudat pe suprafaţa apei şi se izbeau cu zgomote seci, una de alta. La stânga lui se afla o baracă de lemn, încuiată cu lacăt. La dreapta o pădurice. La ora zece şi jumătate se auzi în depărtare motorul unui automobil. Oprise. Se auzi o portieră. Câteva minute mai târziu, se ivi dintre copaci un bărbat pe care Victor îl vedea pentru întâia oară în viaţa lui. „Slavă domnului, gândi el, bine că n-a venit batracianul acela". Noul sosit avea o mustaţă deasă.

„Cine o fi? se întrebă Victor. Cât de important este rolul lui în tot angrenajul din care face parte... Dacă e ceva mai mare, atunci stăm altfel de vorbă, dacă e un simplu trepăduş n-am făcut nimic..."

— Bună seara, domnule inginer. Mă bucur că vă cunosc. Mi s-a vorbit mult despre dumneavoastră şi mi s-a spus că cel mai adesea ascultaţi de glasul raţiunii. Faptul că aţi venit la această întâlnire o şi dovedeşte din plin...

Se exprima curgător în româneşte, dar se simţea că un accent străin, germanic, bântuia prin toate propoziţiunile sale, secătuind oarecum muzicalitatea lor.

— Aţi adus? întrebă Victor fără să răspundă salutului, fără nici o altă apreciere, cu brutalitate, chiar. „Nu mă lua tu pe mine cu politeţuri că nu se prinde. Avem cu totul altceva de făcut. Îmi dai, îţi dau. Scurt”.

— O! Individul zâmbi larg. Îmi plac foarte mult bărbaţii de felul dumneavoastră. La obiect, nu?

— Întocmai. La obiect! Să văd!

— Veţi vedea, domnule inginer, cum să nu? Dar de ce aici?

— Aşa aţi fixat dumneavoastră.

— Evident. Dar de ce afară?

— Baraca este încuiată, nu e nimeni.

— O, asta nu e problemă.

Individul scoase o cheie din buzunar, deschise lacătul fără nicio dificultate şi cu un gest îl pofti pe Victor să intre. Inginerul ezita.

— Nu! spuse el în cele din urmă. Prefer să discutăm aici, în aer liber. Cu toate că nu văd ce am avea de discutat. Îmi daţi, vă dau. Într-o jumătate de minut am terminat.

— Nu aveţi încredere în mine... Să ştiţi e mai plăcut înăuntru. Aici suflă vântul.

— Nu insistaţi, nu intru..

— Mă rog. Cum doriţi.

— Aţi adus? Să văd.

— În primul rând trebuie să văd eu.

Victor îi arătă servieta.

— Permiteţi?

Individul întinse mâna. Victor şi-o retrase imediat pe a lui.

— Nu puteţi întinde spre mine o mână goală...

Bărbatul cu mustaţă scoase din buzunarul hainei un plic destul de umflat pentru a putea cuprinde în adevăr un film fotografic. Îl flutură în aer.

— Vedeţi? Noi jucăm cinstit...

„Acest noi jucăm cinstit, gândi Victor, a fost spus cu multă ironie şi mai ales cu intenţia netă ca ironia să fie simţită... Ce vrea să însemne asta? Mă bănuieşte? Ştie ceva? Exclus. Atunci? Este un simplu truc, desigur, cine ştie ce are el acolo, cine ştie ce a pus în plic în locul filmului, sau chiar dacă l-a pus are el acasă o copie şi o să-mi spună mie, după aceea, că eu n-am jucat cinstit şi că el a fost nevoit, prin urmare, să-şi ia toate măsurile...”

— Rămâne de văzut cât de cinstit jucaţi... Dacă putem vorbi de cinste.

— O! Domnule inginer! Nu mai suntem copii, nu? Cinste! Se poate? Astea sunt cuvinte bune pentru dicţionar... în viaţă...

— Vă rog, fără filosofie.

— Sunteţi foarte grăbit...

— În mod normal dumneavoastră ar fi trebuit să fiţi cel puţin la fel de grăbit ca şi mine.

— Dar iată că nu sunt! De aceea mi-am permis să vă invit în cabană, am fi stat de vorbă civilizat, mă rog, aşa cum se stă într-o cabană, dar nu în picioare şi nu în bătaia vântului.

— Plicul!

Individul râse ca de o glumă bună. Se apropie de Victor. Inginerul nu se mişcă.

— Serios? Credeţi că aşa merge? Poftim plicul, poftim servieta... Sunteţi un începător în ale meseriei.

— Vă atrag atenţia asupra unui fapt: nu sunt deloc în ale meseriei, cum spuneţi dumneavoastră. Nici începător, nici avansat! Pur şi simplu nu sunt! Poate că dumneavoastră nu ştiţi despre ce este vorba şi cum s-a ajuns la...

— Ştiu foarte bine, domnule inginer. Ştiu totul. Nu este nevoie să vă pierdeţi vremea povestindu-mi ceva care a ieşit din capul meu...

„Aşadar, îşi spuse Victor, din capul tău? Bun. Dacă ar fi să te cred, ar însemna, că eşti vreun grangur. Totuşi este

puţin probabil. Grangurii în ale meseriei nu-şi pun ei înşişi pielea la bătaie. Eşti un flecar, un palavragiu, asta eşti...”

— Domnule...

— Domnule Victor Andreescu sunteţi un naiv. Poftim! Nu v-a plăcut formula începător. Mă rog. Dar un naiv n-o sa puteţi nega că sunteţi. Dumneavoastră vă imaginaţi, poate, că eu am să vă dau acest plic, că eu am să iau servieta şi că am să mă urc în maşină... Eu nu sunt naiv, domnule inginer. Pe mine nu m-a prostit încă nimeni. Ce este în servietă?

— Cum ce este? Nu ştiţi? Aşa cum a fost vorba, copia proiectului meu...

„Hai să te vedem dacă eşti un om bine informat, gândi Victor. În mod normal ar trebui să ştii despre „dispariţia” originalului... Ar trebui să mă întrebi, ar trebui să fii îngrijorat. Până acum ai fost foarte bine informat. Ai ştiut fiecare mişcare. Cred că la nici două zile după ce mi-am isprăvit eu lucrarea erai în temă. Şi cum se face că dintr-odată antenele tale au amuţit? Logic, logic nu ai niciun motiv să nu mă chestionezi pe această temă... „Dispariţia” lucrării care te interesează pe tine nu poate însemna, în logica ta, decât un singur lucru: faptul că o altă agentură de spionaj a pus mâna pe ea înaintea ta. Dacă nu ai aflat, mă rog, este cu totul altceva. Dar e foarte puţin probabil că nu ai aflat. Atunci de ce taci? De ce rişti atât de mult pentru a pune mâna pe un proiect pe care tu crezi că alţii l-au dobândit înaintea ta? Asta nu înţeleg eu... Aici este ceva care nu rimează, aici lipseşte un cub din jocul acesta...”

— Se înţelege. Copia proiectului dumneavoastră. Vreau să cred că nu aţi adus 22 de coli albe. De lucrul acesta am să mă conving eu singur. Dar competenţa mea se opreşte aici. Eu nu sunt nici inginer electronist, nu sunt nici fizician. Eu sunt om de afaceri. Va trebui ca experţii mei să studieze atent proiectul şi să-mi spună că totul este în adevăr în cea mai perfectă ordine...

Asta era. Prevăzuse. În aceste condiţii nu avea decât o singură soluţie: să-l facă să creadă că ceea ce este în servietă este în adevăr un lucru de mare valoare. Altfel, era pierdut...

— Se înţelege, domnule... Veţi verifica. Dar eu?

— Dumneavoastră veţi primi, aşa cum s-a convenit, filmul.

— Când?

— După verificare, evident! Doar nu vreţi să dau din mână singurul mijloc pe care-l am pentru a va face să-mi predaţi lucrarea, nu? Dumneavoastră nu sunteţi omul care să poată fi cumpărat! Aşa mi s-a spus, cel puţin. Sincer vorbind, eu, unul, nu prea cred. N-am avut timp să discutăm noi doi pe îndelete, domnule inginer, poate că v-aţi fi schimbat punctul de vedere. Nu ştiu. Mie aşa mi s-a spus: nu se poate discuta cu el pentru bani, nu este omul. Perfect! Trebuia găsit altceva... Şi am găsit.

— Un moment, domnule, nu vă aprindeţi... Aveţi dreptate! Odată ce aţi dat filmul din mână, recunosc, ar fi greu să mai stăm de vorbă... Dar eu? Odată ce am dat lucrarea din mână fără să primesc filmul, cine îmi garantează mie că nu veţi continua şantajul?

— Nimeni!

Răspunsul venise repede, sec, brutal.

— Nimeni nu vă garantează, domnule inginer.

— Atunci?

— Nu există niciun atunci. Cunoaşteţi singur răspunsul la această întrebare. Nu? Mă rog... De ce mă siliţi să vă explic aşa, ca la şcoală, un lucru care sare în ochi: nu aveţi de ales, domnule inginer, trebuie să riscaţi! Asta e! Eu nu risc, dar dumneavoastră trebuie s-o faceţi!

În aceeaşi secunda Victor îşi dădu seama că face o prostie. „Dacă e vorba că nu am de ales, atunci o să schimbăm puţin tactica... N-am niciun chef să mă dau legat de mâini şi de picioare”. Şi, profitând de faptul că individul se aştepta la orice numai la un atac nu, îi aruncă servieta

în faţă şi se năpusti cu toată puterea asupra lui. Erau pe jos. Victor îi căuta cu disperare faţa. Citise el undeva, văzuse şi în filme, că dacă îi acoperi adversarului ochii şi dacă-l apuci de gât l-ai dat gata... Pentru moment nu avea însă nicio mână liberă. Îl prinse pe individ în braţe, acesta se lăsă imediat pe spate şi îi imobiliză în felul acesta mâinile. Victor îl izbi atunci cu fruntea în nas, dar îşi dădu seama că piciorul stâng al tipului se strângea încet sub el. Ştia ce avea să urmeze, dar nu ştia cum se putea evita... O lovitură formidabilă în stomac şi Victor zbură la câţiva metri depărtare, în iarbă, zvârcolindu-se de durere... În momentul în care reuşi să se ridice în genunchi şi înălţă privirile, îl văzu pe străin foarte aproape de el, cu o armă în mâna dreaptă. Cu mâna stângă îl ajută să se ridice şi-l trase foarte aproape de el. Simţea în piept ţeava armei. Simţea răsuflarea grăbită a adversarului său. Îi vedea ochii, îi vedea răutatea şi batjocura.

— Nu vrei să mai încerci odată, domnule inginer?

În aceeaşi clipă în spatele individului se auzi un zgomot. Îl auzise şi Victor, dar el auzea multe zgomote în clipele acelea, capul îi vuia de pe urma loviturii primite şi nu-şi dădea prea bine seama de cele ce se întâmplă în jurul lui. Tipul însă încremeni. Era cineva în spatele lui. Simţi o durere vie în braţe şi arma îi zbură prin aer, descrise o curbă frumoasă şi căzu aproape fără zgomot în apa lacului. Nu avu vreme sa schiţeze niciun gest, se simţi apucat de mâna şi, după un salt involuntar, se prăbuşi la doi metri de Victor. Nu, de această dată era vorba de cineva care se pricepea, îşi dădea bine seama, ar fi trebuit să caute să fugă, era cea mai bună soluţie, dar o curiozitate imensă îl reţinu o secundă mai mult decât ar fi trebuit. Se ridică şi deschise ochii. Desluşi în beznă o silueta şi se simţi, cuprins de toate furiile pământului şi ale iadului. O femeie! Femeia pe care o invitase la dans... Aşadar... Se aruncă înainte decis să pună la bătaie tot ceea ce învăţase din această artă care se numeşte luptă corp la corp. Cu o

izbitură formidabilă îşi trimise adversara la pământ şi se aruncă sălbatic asupra ei. Încercă să-i prindă mâinile. Inutil. Păreau nişte şerpi care scapă lunecând din orice strânsoare. Renunţă. Se simţea el însuşi prizonier în palmele ei. Nu şi-ar fi imaginat niciodată că o femeie poate avea atâta forţă în mâini. Dar până la urmă va trebui să cedeze... E mai bine însă ca în momentul în care el avea să se smulgă din strânsoarea mâinilor ei să-i găsească lui palmele cât mai sus, aproape de gâtul fetei, ca să i-l poată cuprinde... Simţea că cedează... Nu mai putea rezista... Acum o să scape şi o s-o sugrume... O durere vie îl străfulgeră...Fusese muşcat până la os. Îşi pierdu controlul pentru o secundă şi simţi atunci în stomac o formidabilă izbitură. Gemu. Se pomeni proiectat departe şi se izbi violent de un pom. Şocul fusese foarte puternic. Era ameţit. Nu izbuti să-şi revină, se simţi apucat de guler, primi o lovitură tare în bărbie, gemu, se aplecă şi o nouă izbitură în plex îl scoase din luptă, de aceasta dată definitiv. Nu mai simţea nimic, era întins fără cunoştinţă. Hélène se aplecase asupra lui Victor. Inginerul auzise el ceva, auzise gemete, icniri, ar fi vrut să vadă, dar era la câţiva metri de locul acţiunii, simţise la un moment dat o uşoara atingere şi îşi dăduse seama că servieta îi aterizase pe cap, o luase repede, o puse sub el, şi se simţea acum foarte bine acolo jos, nu avea nicio pretenţie, nu avea niciun chef să mai primească, poate din greşeală, nu se ştie, vreo altă lovitură. „M-a urmărit Moraru, îşi spuse el, sau Nasta... Să vedem cum o scot la capăt...”

— Cum te simţi?

„Aha. Pesemne că am leşinat, îşi spuse Victor. Ca să vezi, în loc s-o visez pe Irina, poftim, uite unde îmi umblă mintea... Ce mână catifelată are... Nu, nu... acolo mă doare”.

— Victor!

— Ei drăcie!

— Victor!

— Cum? Hélène?

— Hai! Sus!... Aşa... Cum merge?

Victor simţea o durere cumplită în ceafă, îi venea să vomite, dar voia cu orice chip şi ştie pe ce lume se află.

— Hélène...

— Uite o bancă. Hai. Dă-mi o batistă. Ai nevoie de o compresă rece...

Îi luă batista şi alergă spre lac. În aceeaşi clipă se auzi uruitul unui motor de automobil care numai după câteva secunde se pierdu în depărtare.

Hélène se întoarse cu batista udă şi i-o lipi de frunte.

— Aşa. Când crezi că poţi să umbli, să-mi spui...

— Nu ştiu, de umblat cred că pot şi acum să umblu, dar să fiu eu al dracului dacă mă mişc de aici până nu-mi spui...

Sări în sus.

— Servieta!

— Este aici, îi spuse liniştita Hélène. Este alături de tine. Am ridicat-o eu.

Victor i-o smulse, o deschise şi căută febril. Lucrarea se afla la locul ei. Victor încercă să pună puţină ordine în gândurile lui. „Bine, tipul m-a scos pe mine din luptă. Dar pe el l-a scos Hélène. În primul rând, ce căuta ea aici? S-a ţinut după mine, dar de ce? În al doilea rând e greu de admis că o fată oarecare, fie ea şi franţuzoaică, ştie să se lupte cu o namilă de bărbat şi să-l pună pe fugă. Înseamnă că Hélène...”

— Ce cauţi tu aici? Cum ai ajuns?

— O!

— Răspunde!

— Dacă vreau! Şi te rog să nu strigi...

— Hélène...

— S-a terminat! Gata! Jocul s-a isprăvit! Pune imediat servieta jos.

— Cum...

— Jos!

Victor se execută. Lăsă servieta pe bancă, alături de el. Hélène era în picioare. Se aplecă, luă servieta.

— Există în limba română un foarte frumos proverb... Cum e? A, da: „Când doi se ceartă, al treilea câştigă!” Al treilea c’est moi, Victor. Îmi pare foarte rău pentru tine. Sper că nu ţi-ai închipuit că m-am îndrăgostit.

— A, nu. Ar fi fost păcat. Eşti un copil.

— Serios?

— Mă rog, într-un sens. Eu altceva am vrut să spun, dar nu mai are nicio importanţă. Şi crezi că ai să reuneşti să scoţi asta din ţară?

— Asta nu e treaba mea!

— Dar a cui?

— Asta nu e treaba ta!

— Şi... el? Pe el de ce l-ai îndepărtat?

Se auzi râsul zglobiu al fetei.

— Tot nu înţelegi?

— Ba da. Înţeleg, înţeleg foarte bine, dar mi-e silă de voi toţi. Va bateţi, vă omorâţi, vă scoateţi ochii, cheltuiţi averi numai ca să furaţi. Mi-e silă!

— O! Victor!

— Să nu-mi spui pe nume!

— Monsieur Victor! În ce an trăiţi dumneavoastră? Din ce secol aţi ajuns acum, aici, pe Pământ, în deceniul al şaptelea al veacului XX? Dumneavoastră mirosiţi a naftalină... Aţi dormit probabil vreo două sute de ani...

— Probabil.

— Atunci să vă dau un sfat: culcaţi-vă la loc. Aşteptaţi în linişte o altă epocă. Una potrivită părerilor dumneavoastră despre bine şi despre rău, despre oameni care cheltuiesc averi, despre oameni care fură şi despre cavaleri care vor să facă singuri dreptate... Şi poate că atunci, în epoca aceea, n-o să mai fie nevoie să ştii să te baţi ca să ieşi din încurcătură. Poate că oamenii vor discuta între ei schimbând doar zâmbete. Aşteptaţi. Până atunci însă, eu, care trăiesc astăzi, care mă bat, aşa cum aţi văzut, vă spun

mulţumesc, aţi fost foarte amabil...

— Un moment... Nu înţeleg un lucru.

— Mai multe...

— De ce nu m-ai atacat înainte? Înainte să ajung aici, înainte să mă văd cu el, când ne-am întâlnit lângă moschee. Puteai s-o faci şi nu riscai nimic.

— Nu am riscat nici aşa. Eu ştiam că el trebuie să vină, el nu ştia însă nimic despre mine. Dar eu nu ştiam exact cine anume avea să vină. Şi lucrul acesta era neapărat necesar să-l aflu. Trebuia să-l văd la faţă. Asta e tot. Alte întrebări? Nu? Atunci, adieu, monsieur Victor. Multe salutări domnului avocat Văleanu şi doamnei. Şi să-i spuneţi doamnei că mi-a plăcut deosebit demult. Este o femeie încântătoare, chiar dacă nu zâmbeşte decât foarte rar. Dacă aş fi fost bărbat eu de dânsa m-aş fi îndrăgostit, nu de o fluşturatică de franţuzoaică... Adieu!

Se răsuci, făcu un mic semn cu mâna şi pieri în noapte. Câteva clipe mai târziu se auzi motorul unui automobil... „O aştepta şi o maşină, gândi Victor. Până acum n-am văzut-o niciodată la volan”.

Şi ce-i rămânea acum? Nimic. „Puteam să ajung la rezultatul acesta fără atâta bătaie de cap şi mai ales... la cap. Trebuie să plecăm, păcat că Irina nu vrea să călătorească noaptea, am fi plecat imediat... Aşa cum am prevăzut... Mă rog, mai puţin capitolul Hélène pe care l-a intuit numai Sergiu. Pe unde o fi? S-o fi înapoiat? Şi ce s-o fi petrecut acolo, între ei? Trebuie să mă grăbesc, Irina mă aşteaptă...”

Un sfert de oră mai târziu ajunse în holul hotelului. Se privi în oglindă. Nu, nu arăta chiar ca la cinema. Ravagiile pe care el le simţea nu se puteau citi de la prima vedere pe chipul lui. Ochii nu îi erau vineţi şi nu i se vedea niciun cucui. Urcă în grabă şi bătu la uşa Irinei. O făcu la început, discret, gândindu-se că s-ar putea întâmpla să-i răspundă Sergiu. Îşi asumase acest risc. Nu-i răspunse nimeni. Bătu încă odată, de două ori, mai tare. Acelaşi rezultat. Intră în

camera lui. Aprinse lumina. În prima secundă nu-i veni să-şi creadă ochilor. Niciun obiect nu se afla la locul lui. Toată încăperea era plină cu tot felul de lucruri smulse din valiză şi împrăştiate peste tot. Maşina de scris zăcea pe parchet. Servieta în care-şi păstra ciornele îi dispăruse. Se repezi la telefon. Bătu de câteva ori în furcă. Era mort. Încuie uşa şi, sărind ca un nebun pe scări, ajunse jos.

— A fost cineva la mine? M-a căutat cineva?

— Nu. Nu v-a căutat nimeni.

— Doamna Văleanu a lăsat ceva vorbă pentru mine?

— Pentru dumneavoastră? Cum era să lase vorbă pentru dumneavoastră...

— Dar de ce vă miraţi? V-a spus unde pleacă?

— Doamna Văleanu a coborât acum zece minute imediat după ce i-am comunicat...

Victor, care se şi îndreptase spre ieşire, se opri fulgerat.

— Ce i-aţi comunicat?

— Ceea ce mi-aţi spus dumneavoastră la telefon: că o aşteptaţi ca să mergeţi împreună la Hanul piraţilor.

— Unde?

— La Hanul piraţilor.

— Nu! Unde o aşteptam?

— A! Destul de departe: La capătul liniei de troleibuz.

Ieşi în goană. „Este absurd, gândi Victor. Irina nu putea să ia drept bună o asemenea comunicare... Hanul piraţilor... Ce tâmpenie... Cine s-o fi chemat şi de ce? Nu cumva... Bine, dar asta ar însemna că viaţa Irinei este în primejdie...”.

Se urcă în maşină şi demară. Ieşi în şosea. Era aproape de miezul nopţii. Troleibuzele erau rare. Dacă Irina coborâse numai de zece minute, existau destule şanse să fi avut mult de aşteptat până la ivirea unui troleibuz... S-ar putea să-l mai aştepte încă şi s-o găsească în staţie. Staţia era pustie, dar se zăreau înainte luminile roşii ale unui troleibuz. Acceleră. Îl ajunse din urmă, îl depăşi, opri în dreptul unei staţii, coborî, îl aştepta şi văzu că Irina nu era.

Nu auzi înjurăturile şoferului care-l întreba, printre altele, ce i-a venit să oprească tocmai în staţia lui, se urcă în maşină, demară. În aceeaşi clipă auzi urletul unei sirene şi văzu farurile mari izbind oglinda lui retrovizoare. Imediat după aceea fu depăşit de o ambulanţă în faţa căreia zbura o maşină a miliţiei. „Cine ştie ce nebun şi-a mai rupt gâtul pe şosea”, gândi Victor, dar asta nu-l împiedică să accelereze, cu atât mai mult cu cât zărise din nou spatele unui troleibuz. Îl depăşi, dar îşi dădu seama că se apropiau de capătul liniei. Trebuia cu orice chip să-l oprească înainte. Nu trebuia să ajungă acolo. Era un loc pustiu la ceasul acela. Zvâcni în faţa troleibuzului şi frână brusc. Se auzi frână disperată a celui din spate care izbuti să oprească la numai câţiva centimetri de bara maşinii. Victor era jos demult, şoferul scosese capul pe fereastră şi urla, dar lui puţin îi păsa, el o văzuse pe Irina.

— Te rog să mă ierţi, se adresă el şoferului, dar nu aveam încotro...

— Bine, măi frate, se poate să faci una ca asta? Mama ei de şoferie! Care ţi-a pus, frate, volanul în mână că-l fac praf...

— Te rog, nu pot să-ţi explic, deschide-mi uşa...

Luat prin surprindere, şoferul, fără să-şi dea seama prea bine ce face, deschise uşa. Victor sări pe scară:

— Irina!

Până în clipa aceea, absentă la tot ceea ce se petrecea în jurul ei, trăind numai şi numai cu propriile sale gânduri, aproape că nici nu mai ştia că se află într-o maşină. Tresări speriată în clipa în care recunoscu glasul lui Victor, sări de pe scaun şi din doi paşi se văzu jos. Victor o luă de mână, o trase după el, aproape o aruncă în maşină, demară şi după cincizeci de metri făcu un viraj brusc şi porni înapoi. În momentul în care se află din nou în dreptul şoferului de la troleibuz, acesta, care rămăsese locului stupefiat, cu capul scos afară pe fereastră, duse mâna în dreptul tâmplei şi îi făcu lui Victor un semn care pe toate meridianele globului

are absolut aceeaşi semnificaţie. După ce străbătu încă un kilometru, Victor descoperi pe şosea un refugiu, intră şi opri. Îi povesti Irinei totul, fără niciun fel de menajamente pentru propria lui persoană şi îi spuse, la urmă, că el nu o chemase nicăieri şi că este de presupus că au vrut s-o atragă într-o cursă pentru a-l şantaja din nou, dar de data aceasta cu mai multe şanse... Irina părea să nu audă nimic din tot ceea ce i se spunea. Reţinuse un singur lucru: eşecul.

— Trebuie să plecăm, Irina, trebuie să ne întoarcem. Cât mai repede. Ştiu că nu-ţi place să călătoreşti noaptea, dar eu te rog să te gândeşti... Câştigăm o zi, este foarte mult o zi, este enorm. Mergem la hotel, ne strângem lucrurile şi plecăm... Irina... Irina, tu mă auzi?

— Nu.

— Vrei să plecăm mâine?

— Nu ştiu.

— Dar când?

— Nu ştiu.

— Ce înseamnă asta?

— Nu ştiu.

— Irina!

— Eu sunt.

— Nu. Nu eşti tu. Nu mai eşti tu...

— Începi să te apropii de realitate...

— Tu ce vrei să facem, Irina?

— Nu ştiu.

— Dar trebuie să facem ceva!

— Tocmai asta e, vezi? Nu vreau să facem nimic. Nimic. De ce trebuie întotdeauna să facem câte ceva? Nimic. Nu se poate? Nu se poate să facem nimic?

— Ba da. Se poate.

— Atunci e bine. E foarte bine.

Se auzi din nou o sirenă care sfâşia liniştea nopţii. Se vedeau apropiindu-se farurile unei maşini iar urletul creştea din ce în ce mai mult. Irina îşi astupă urechile.

— Să-mi spui când nu se mai aude! îi strigă ea lui Victor.

Trecu o ambulanţă urmată de aceeaşi maşină a miliţiei. Se pierdură curând în depărtare. Victor prinse mâinile Irinei şi i le despărţi de urechi.

— Gata. S-au dus.

— Mă scoate din minţi urletul acesta...

— Mergem?

— Unde să mergem?

— Oriunde.

— De ce oriunde? Nu e mai bine nicăieri?

— Să mergem la hotel, Irina.

— Nu.

— Vrei să rămânem aici?

— Nu ştiu. Se poate?

— Irina...

— Se poate?

— Nu.

— De ce nu se poate? De ce? Facem vreun rău cuiva?

— Da, nouă. Ţie, mie...

— Victor... Ce crezi tu că se va întâmpla acum?

— Se pot întâmpla multe...

— Nu, nu m-ai înţeles. Poate să ţi se pară ciudat, dar pe mine nu mă preocupă câtuşi de puţin ceea ce crezi tu. Mă gândeam la noi, la noi doi. Ce se va întâmpla acum cu noi? Vom rămâne aceiaşi? Tu faţă de mine, eu faţă de tine... Ştiu, ştiu foarte bine tot ce vrei să-mi spui, ştiu că ai să te superi din nou, aşa cum faci de fiecare dată, dar sunt nevoită să-ţi spun, poate pentru a mia oară, că tu nu înţelegi niciodată nimic... Sunt absolut convinsă că n-ai să mă înţelegi când am să-ţi spun şi uite că-ţi spun acum, eu vreau să plec... Nu! N-am spus că vreau să plecăm! Am spus că vreau sa plec! Eu! Eu singură. Nu te simţi jignit, este o prostie. N-am vrut niciodată să mă izolez decât de oamenii care-mi sunt indiferenţi. Oricum, tot nu mă afectează prezenţa sau absenţa lor. Este pentru prima oară în viaţa mea când simt această aprigă nevoie de izolare...

Nu vreau, auzi iubitule? – pentru că trebuie să-ţi între bine în cap, acolo, undeva, printre ecuaţii şi amplitudini de frecvenţă, că tu eşti omul pe care eu îl iubesc – nu vreau, spuneam, să te mai văd un timp alături de mine... Nu ştiu cât o să mă ţină. O zi, două, nouă, o lună... Poate doar câteva ceasuri! Nu ştiu! Dar vreau să mă regăsesc... Ajută-mă! Ştii cum poţi s-o faci? Lăsându-mă în plata domnului, fără să-mi pui nicio întrebare... Fă un efort, dacă nu de înţelegere cel puţin de bunăvoinţă... Sst! Taci! Te rog, te implor... Va fi de această dată aşa cum vreau eu. Ai să dai drumul la motor, ai să mă duci la hotel, am să mă urc în camera mea, şi din momentul acela n-ai să faci nici cea mai mică încercare de a mă opri. Ne-am înţeles?

— Nu, Irina, nu ne-am înţeles.

— Păcat.

— Sau, dacă preferi, da, ne-am înţeles, dar nu vreau. Am dreptul să nu vreau?

— Nu. Nu-l ai. Ai uitat convenţia noastră? Atunci când unul dintre noi va spune veto, celălalt nu va face nimic pentru a-i schimba hotărârea.

— Nici nu vreau să fac ceva. Nu vreau decât să ştiu de ce?

— Pentru ca am eu nevoie. Nu ajunge?

Victor porni motorul, demară încet, intră pe şosea şi acceleră. Cinci minute mai târziu oprea în faţa hotelului. Irina deschise portiera maşinii, zăbovi câteva clipe, coborî şi intră în hol.

Victor coborî şi se plimbă puţin în vecinătatea mării. Ar fi vrut să rămână acolo, dar zbuciumul apei era mult prea mare. Se întoarse, intră în hotel şi se îndreptă spre bar. Comandă un coniac. Îl sorbi în linişte şi se pregătea să-l ceară şi pe al doilea în momentul în care se ivi căpitanul Nasta. Se aşeză pe un scaun alături de el, îşi scoase o ţigară, şi-o aprinse, trase câteva fumuri şi în cele din urmă vorbi:

— Tovarăşe inginer, vă roagă tovarăşul maior Moraru să

veniţi până la noi...

— S-a întâmplat ceva?

— Da.

— Şi de ce nu-mi spuneţi?

— În cinci minute vă veţi afla în faţa tovarăşului maior. O să vă spună dânsul.

XXII

Cu un ceas în urmă locotenentul de miliţie Vasile Trandafir primise un telefon din partea unui plutonier aflat în patrulare pe şosea. Un accident grav în dreptul kilometrului 36. Se urcase în maşină şi sosise la locul accidentului în douăzeci de minute. I se raportă că în jurul orei unu şi zece o maşină care mergea cu cel puţin 120 de kilometri pe oră, după părerea plutonierului, intrase în şanţ, din motive care pentru moment îi erau necunoscute, fie alcool, fie că şoferul adormise la volan, se dăduse peste cap de câteva ori, motorul explodase, avusese loc un incendiu, deoarece rezervorul nu era plin, focul nu fusese de prea lungă durată. Cadavrul prezenta însă arsuri foarte grave atât pe faţă cât şi pe corp, dar el nu credea că aceste arsuri provocaseră moartea. Era vorba, probabil, de o fractură a bazei craniului, aşa cum se întâmplă de cele mai multe ori în asemenea împrejurări.

— Martori?

— Unul singur, un arhitect din Bucureşti, este acolo, în maşina lui. L-am rugat să vă aştepte. A văzut explozia odată cu mine şi avea de gând să plece către primul post şi să dea alarma, dar între timp am sosit eu aici.

— Mă aflam la mare distanţă, preciză arhitectul la rugămintea căpitanului Trandafir, la cel puţin 600 de metri în urmă şi nu am putut vedea decât un singur lucru: explozia şi incendiul care i-a urmat. Am accelerat, am

oprit, am coborât, dar nu m-am putut apropia. Primul meu gând a fost şi anunţ cel mai apropiat post de miliţie. În clipa aceea însă am auzit sirena unei motociclete şi a apărut tovarăşul plutonier.

— Nu aţi remarcat absolut nimic înainte? Încercaţi, vă rog, să vă aduceţi aminte, dacă nu aţi fost cumva depăşit de această maşină... Este un Fiat 124... Poate că aţi avut-o în bătaia farurilor...

— Nu. De la ieşirea din oraş nu am fost depăşit decât de o Volgă neagră. Faza mare a farurilor nu am folosit-o decât o singură dată şi atunci era vorba de un Trabant pe care l-am depăşit eu. Atât.

— Vă mulţumesc, vă puteţi continua călătoria. Lăsaţi, vă rog, tovarăşului plutonier, adresa dumneavoastră din Bucureşti.

Puţin mai târziu sosi la locul accidentului echipa de specialişti. După ce se făcură măsurătorile de rigoare şi fotografiile, doctorul Vlădescu examină cadavrul. Arsurile erau foarte grave, omul era de nerecunoscut. Dar nu aceste arsuri erau cauza morţii. Exista o puternică fractură la baza craniului, aşa cum spusese încă de la început plutonierul Drăgan.

— Altceva, precizează doctorul, nu vă pot afirma decât după autopsie. Poate fi ridicat?

— Nu, încă nu.

Locotenentul Trandafir examina cu atenţie rămăşiţele maşinii. Voia să descopere cutia din faţă, acolo unde şoferii ţin, de obicei, actele. O descoperi. Actele erau arse. Se apropie de cadavru. În buzunarul din spate al pantalonilor descoperi un portofel, care, strivit între banchetă şi trupul celui accidentat, scăpase intact. Descoperi buletinul de identitate al unui numit Sergiu Văleanu. În clipa aceea locotenentul Trandafir fluieră lung... Numele acesta figura pe o listă care-i fusese predată cu numai două zile în urmă. Erau mai multe persoane pe această listă, persoane ale căror mişcări erau atent supravegheate. Ordonă

plutonierului Drăgan să nu fie ridicat cadavrul, ceru echipei să rămână pe loc, se urcă în maşină şi de la primul post de miliţie telefonă maiorului Moraru. O jumătate de oră mai târziu acesta, însoţit de căpitanul Nasta, asculta raportul locotenentului. Moraru examină apoi cu mare atenţie maşina şi cadavrul. În cele din urmă îi şopti ceva lui Nasta, acesta se urcă în maşina lor şi dădu o serie de dispoziţii prin radio-telefon. Sosiră ceva mai târziu câţiva ofiţeri care vreme de o oră se îndeletniciră cu o treabă dintre cele mai curioase: examinau cu atenţie toate rămăşiţele maşinii. Erau trei oameni care nu scoteau nicio vorbă. La lumina puternică a unor faruri păreau să caute un ac într-un car de fier vechi. În cele din urmă se ridicară, îşi scoaseră mănuşile, şi discutară îndelung cu Moraru şi cu Nasta. Doctorul Vlădescu fu consultat şi el şi întrebat în cât timp poate să comunice rezultatul autopsiei. Putea să-l comunice într-o oră, dar pentru asta trebuia să i se îngăduie, în sfârşit, să plece împreună cu cadavrul. I se îngădui. De altfel, plecă toată lumea. Moraru şi Nasta se înapoiară în biroul lor, şi peste un ceas primeau pe cale telefonică rezultatul constatărilor doctorului Vlădescu.

— Năstase dragă, începu atunci maiorul Moraru, ia vezi tu pe unde mai umblă simpaticul nostru inginer Andreescu şi pofteşte-l aici, chiar dacă, din întâmplare, doarme şi visează frumos. Dar să nu te prind că-i spui o vorbă. Ne-am înţeles? La tine cât e ceasul?

— E trecut de două.

— Aşa, aşa... O să-mi pun o cafeluţă şi până soseşti dumneata îmi revin şi eu din oboseală... Ziceai că dimineaţa pleacă un avion spre Paris? La ce oră?

— La şapte şi cincisprezece minute.

— Aşa, aşa... avem tot timpul. Dă-i drumul, Năstase iubitule... Nici nu ştii tu ce chef am de o şuetă cu simpaticul nostru inginer.

Nasta plecă şi se înapoie după douăzeci de minute.

Maiorul îi aştepta sorbind dintr-o ceaşcă imensă cea de

a şaptea cafea a zilei, dacă se mai putea spune aşa. Răspunse morocănos la salutul inginerului, îl privi pieziş, îl pofti printr-un gest să ia loc, şi nu-i vorbi decât după ce-şi isprăvi cafeaua. Între timp, căpitanul Nasta ieşise şi intrase de vreo zece ori din cameră.

— Am să vă dau o veste proastă, domnule inginer: prietenul dumneavoastră, avocatul Sergiu Văleanu, a murit într-un accident de automobil!

Victor simţi o durere vie care îi paraliza voinţa. Ar fi vrut să se ridice, să facă ceva, poate chiar să strige, să întrebe cum, când, unde, în ce împrejurări, dar nu izbuti. „Eu l-am ucis, gândi el, oricum s-ar fi întâmplat accidentul, tot eu l-am ucis”.

Se întrebase adesea cum va reacţiona când va simţi pe undeva prin apropierea lui suflarea rece a morţii... Şi iată, împrejurarea se ivise şi el nu reacţiona în niciun chip. Simţea doar o uşoară ameţeală, auzea un straniu şi continuu ţiuit slab şi avea senzaţia irealului... În aceeaşi secundă îşi aduse aminte de Irina.

— Dar... soţia...

— I se va comunica şi doamnei Văleanu, dar nu acum, în mijlocul nopţii. Pentru o asemenea veste nu este, din păcate, niciodată prea târziu.

— Cum s-a întâmplat? Când? Unde?

— Veţi afla şi aceste amănunte. Dar nu aveţi nimic altceva de spus? De spus, nu de întrebat!

— Ba da. Trebuie să ştiţi că eu sunt direct răspunzător de moartea lui

— Aşa, aşa direct răspunzător! Hm! Vreţi să vă explicaţi? Vreţi, în sfârşit, să ne spuneţi şi nouă câte ceva?

— Da. Am să vă explic.

„La urma urmelor, gândi Victor, nu mai are absolut niciun rost să nu le spun totul. Nu mai poate sluji la nimic, jocul s-a sfârşit... De ce trebuia să piară un om absolut nevinovat? Irina nu va putea suporta. Nu, desigur, mie nu-mi va reproşa nimic, nu despre asta e vorba, dar, oricum,

eu n-o voi putea păstra alături de mine... Am fost zdrobiţi amândoi, stupid, prosteşte, copilăreşte..."

— Vă ascult.

Timp de aproape o oră, inginerul Victor Andreescu povesti absolut tot ceea ce ştia. Începu din momentul în care o cunoscuse pe Irina, relată cu lux de amănunte cele petrecute în străinătate, arătă cum procedase cu lucrarea, şi povesti, în cele din urmă, toate păţaniile prin care trecuse de când se afla la mare: cum o cunoscuse pe Hélène Simonin, cum fusese invitat să predea dosarul, cum încercase să-l scoată din luptă pe spion, cum fusese el scos din luptă, cum intervenise franţuzoaica, cum îi luase dosarul, cum se întorsese la hotel, şi cum descoperise furtul ciornelor...

— Dar principalul, încheie Victor, este faptul că în mâna lor se află hârtii pe care nu le vor putea folosi; lucrarea 10-V-A a fost salvată... Ştiu, continuă el, văzând că nimeni nu sărea în sus de bucurie auzind părerile sale, ar fi putut fi salvată şi fără... mă rog...

fără atâta... şi poate că în alte împrejurări nici Sergiu nu ar fi recurs la sinucidere...

— Credeţi că prietenul dumneavoastră s-a sinucis?

— Nu ştiu, dar aşa presupun eu. Nu mi-aţi spus în ce împrejurări s-a produs accidentul. Dar am toate motivele să cred...

— Nu aveţi niciunul! Şi este inutil să vă frământaţi.

— Nu înţeleg, de ce? Vă rog, vă rog să-mi spuneţi...

Sună telefonul. Maiorul Moraru asculta încordat o comunicare destul de lungă. În cele din urmă spuse:

— Nu interveniţi cu nimic. Nu faceţi decât să supravegheaţi. Raportaţi în continuare.

Închise telefonul. Scoase dintr-un sertar al biroului un teanc de fotografii şi le dădu lui Victor.

— Cunoaşteţi pe cineva?

Erau mai mult de douăzeci de fotografii. Victor recunoscu fără nicio dificultate două persoane: individul

din străinătate şi tipul care-l făcuse K.O. cu numai câteva ceasuri în urmă.

— La ce oră v-aţi despărţit dumneavoastră de avocatul Văleanu, îl întrebă maiorul.

— O! E mult de atunci... Era înainte de amiază...

— Unde?

— Pe şoseaua dintre Mamaia şi Constanţa.

— V-a spus unde avea de gând să plece?

— Nu. Şi nici nu l-am întrebat. Nu era momentul potrivit.

— V-a spus doamna Văleanu la ce oră a vorbit în cursul zilei cu soţul ei?

— La amiază, în jurul orei douăsprezece.

— Şi la ce oră a fost chemată la telefon ca din partea dumneavoastră?

— Nu demult, trebuie să fi fost aproape douăsprezece.

Maiorul Moraru se ridică de pe scaunul în care stătuse până atunci şi veni drept în faţa lui Victor. Se uită în ochii lui o bună bucată de vreme.

— Nu are niciun rost să vă frământaţi şi să vă faceţi fel de fel de probleme... Cel puţin dintr-un anumit punct de vedere. Sergiu Văleanu nu s-a sinucis.

— Să ştiţi că amănuntul acesta dumneavoastră nu-l puteţi stabili.

— Serios? Le ştiţi pe toate dumneavoastră, domnule inginer, aşa, ca un om mare!

— Dumneavoastră nu aveţi de unde să ştiţi ce gânduri îl frământau pe el în momentul acela. Dumneavoastră puteţi stabili cum s-a produs accidentul, dar nu şi de ce... Chiar dacă ar fi fost beat şi chiar dacă alcoolul este acela care a stat la baza accidentului, pe mine asta nu mă linişteşte cu nimic. Din cauza mea s-a îmbătat. Şi dacă a adormit tot din cauza mea a adormit. Şi dacă şi-a pierdut controlul volanului tot din cauza mea şi l-a pierdut. Acum înţelegeţi ce vreau să spun?

— Eu am înţeles demult ce vreţi dumneavoastră să

spuneţi... Şi când v-am zis că Sergiu Văleanu nu s-a sinucis am ştiut bine ce zic. „Amănuntul” acesta, cum l-aţi botezat dumneavoastră, este demult lămurit. Sergiu Văleanu era mort în clipa accidentului...

— Sergiu? Mort? Bine, dar...

— Fusese sugrumat cu o oră înainte.

— Dar de ce? Şi cine a putut să facă asta?

— Nu ştiu. Dumneavoastră ce credeţi?

— Eu? Eu nu cred nimic. Nu vreau să mai cred nimic. M-am săturat.

— În general, domnule inginer, un om este suprimat numai în cazul în care existenţa lui a devenit supărătoare pentru cineva. Crima gratuită este extrem de rară. Cine, aşadar, avea nevoie ca Sergiu Văleanu să dispară?

— De unde vreţi să ştiu eu una ca asta? De unde...

Se opri. Maiorul Moraru şi căpitanul Nasta îl priveau în chip ciudat.

— Nu, nu se poate, este absurd, este monstruos, cum? Doar nu vă gândiţi...

— Luaţi loc, domnule inginer, şi să discutăm ceva mai serios. Am ascultat cu multă luare aminte frumoasa dumneavoastră poveste... Dar vă rog să-mi răspundeţi: de ce socotiţi că aş fi eu obligat să vă cred pe cuvânt? M-aţi mai minţit dumneavoastră odată sau chiar de două ori cu o seninătate demnă de o cauză mult mai bună. Cum mă puteţi convinge că nu minţiţi şi acum?

— Nu mai ştiu despre ce vorbiţi... Când v-am minţit?

— Aţi dat drept dispăruta o lucrare care, de fapt, nu a dispărut niciodată. V-am luat un interogatoriu în cursul căruia aţi debitat o povestioară falsă de la un capăt până la celălalt... Astea nu-s minciuni? Sau nu vă place cuvântul? Eu nu folosesc altul. Aţi minţit! De ce îmi pretindeţi mie să vă cred acum pe cuvânt?

— Bine, dar lucrarea mea este în seiful biroului special... O să verificaţi... Telefonaţi, să meargă acum cineva, vorbesc eu cu directorul general...

— Să admitem! Poftim! Să admitem ca lucrarea dumneavoastră este acolo unde spuneţi. Pentru mine asta nu constituie nicio dovadă...

— Cum; aşa? Dar ce dovadă vă trebuie dumneavoastră?

— Îmi trebuie dovada că ceea ce aţi predat dumneavoastră unui trimis al unei agenturi de spionaj este, aşa cum pretindeţi, o lucrarea fără nicio valoare... De unde ştiu eu, domnule inginer că nu aţi montat o lovitură de felul acesta: fac două originale, unul îl ascund în seif ca să am oricând acoperire, vedeţi? Eu sunt băiat cinstit, iată lucrarea mea, am pus-o la adăpost, iar celălalt original îl predau... Nu e treaba mea dacă au descoperit şi alţi cercetători acelaşi lucru. Nici usturoi n-am mâncat, nici gura nu-mi miroase...Poftim? Asta e una la mână. S-o vedem acum şi pe a doua. Sergiu Văleanu a fost asasinat între orele unsprezece şi unu. Pretindeţi că în acest interval de timp aţi avut o mică aventură, mă rog, un rendez-vous duios cu spionii, rendez-vous care s-a lăsat cu bătaie, cu pistoale, cu fel de fel de chestii, ca la cinema. Şi cum vreţi să verific eu acest alibi, dacă se poate numi aşa? Ori aţi tratat cu nişte spioni, ori aţi ucis un rival... Ce vă convine? Care este alibi şi care nu este! Vreţi că spionul sa depună mărturie pentru dumneavoastră? Va ascult!

Victor fuma în tăcere şi fiecare cuvânt al maiorului îi izbea cu forţa unui ciocan pneumatic... În adevăr. Cum ar fi putut să facă o asemenea dovadă? Minţise odată, minţise un ofiţer care-l interoga în mod oficial, cum să-l convingă acum, pe acelaşi ofiţer, că el, de fapt, este un băiat bun, care a vrut să iasă dintr-o încurcătură, care a vrut să se poarte ca un cavaler... cine i-a mai vorbit de un cavaler?...cu o femeie care-l iubeşte şi pe care o iubeşte şi el. Cum? „Imposibil, dacă aş fi în locul lui, gândi Victor, aş proceda ca şi el. Asta înseamnă sfârşitul... Plata. Totul se plăteşte. Mai devreme sau mai târziu, într-un fel sau într-altul, dar până la urmă se plăteşte...”

— Îmi pare foarte rău... Vreau să spun că-mi pare foarte

rău pentru mine, dar nu am posibilitatea de a dovedi nimic! Este limpede: la ora la care spuneţi dumneavoastră că Sergiu a fost asasinat eu eram fie cu cei doi spioni – şi nu cred că vor depune mărturie în acest sens, şi chiar dacă-i prindeţi mărturia lor nu cred că valorează ceva pentru dumneavoastră – fie cu Irina, dar nici mărturia ei nu poate avea în ochii dumneavoastră valoare. Asta în ceea ce priveşte ipoteza, ridicolă, nu vă supăraţi că-mi permit această apreciere, că eu l-aş fi asasinat pe Sergiu. Cât despre lucrare... Trebuie să recunosc, nu m-am gândit la formula asta prezentată de dumneavoastră, e destul de ingenioasă, aveţi imaginaţie, m-aţi făcut şah-mat: lucrarea, falsă – zic eu, bună – ziceţi dumneavoastră, este în mâna spionilor. Dacă-i prindeţi şi dacă o mai au asupra lor aş mai avea şi eu, poate, o şansă... Aţi avea prilejul să vă convingeţi că ceea ce le-am predat nu valorează absolut nimic. Dar dacă reuşesc să scape...

— E prost, domnule inginer, e foarte prost dacă reuşesc să scape. Uitaţi un lucru, dumneavoastră uitaţi că pe lângă lucrarea pe care ei o cred bună, admit, până la proba contrarie, admit că aţi fost de bună credinţă, unul dintre ei, nu ştiu care, se află în posesia ciornelor. Alea nu mai sunt falsificate, domnule inginer alea sunt autentice. O să-şi bată capul, de acord, dar până la urmă un om priceput tot reuşeşte să se descurce...

— Rămâne de văzut, completă Nasta, cum o să ne descurcăm noi.

— Până una alta vă propun, domnule inginer, ţinând seama de faptul că acum este ora trei, că în curând se luminează de ziuă şi că vreau să vă ofer posibilitatea de a asista la tot ceea ce se va întâmpla mai departe în următoarele câteva ceasuri, vă propun, cum spuneam, să luaţi loc aici şi să aşterneţi frumuşel pe hârtie toată povestea pe care ne-aţi spus-o nouă mai înainte... Şi înainte de a o semna, aşa cum aţi mai semnat una, gândiţi-vă bine...

XXIII

Omul trecea din nou prin cele mai înspăimântătoare chinuri: chinurile aşteptării. Le cunoştea, le trăise de multe ori în viaţa lui, şi cu ani în urmă şi chiar în urmă cu numai câteva zile, dar durerile trecute se uită repede, totul este prezentul... Simţea că se sufocă în această cameră. Deschise larg geamurile. Către răsărit orizontul începuse să capete o vagă tentă alburie. Se uită la ceas. Era trei şi jumătate. Avionul pleca la şapte şi un sfert. Îi mai rămâneau aproape patru ore. Ar fi putut dormi. Cel puţin doua ore. Nu, nu avea voie să doarmă. A rezistat el altădată şi şaptezeci şi două de ore. Fără somn, va rezista şi acum. Nu trecuseră, nici douăzeci şi patru. Da, dar pe atunci era mai tânăr. Mult mai tânăr. Mult, mă rog, e un fel de a spune, abia trecuseră zece ani... O! Dar câte nu se întâmplaseră în aceşti, zece ani. Fuseseră anii cei mai denşi, anii hotărâtori, anii în care se consumase cel mai intens... Avea tot dreptul să spere la un dram de odihnă. Cerea atât de puţin de la viaţă... Avea înaintea lui cel puţin zece ani până a fi în pragul a ceea ce se numeşte bătrâneţe... Zâmbi. Una e ceea ce se numeşte şi cu totul alta e ceea ce simţi.. Iar el, ce să mai vorbim, el nu se mai simţea tânăr, asta ca să nu recunoască direct că se simţea bătrân... Un spion bătrân... Spion. De ce dumnezeu or fi inventat oamenii acest cuvânt care are în el rezonanţe atât de respingătoare? Spion! Adică un om care se uită prin gaura cheii, un om care ascultă la uşi... Poate, poate că demult, înaintaşii lui în ale meseriei or fi uzat şi de asemenea procedee respingătoare. Dar demult. Şi odată cu trecerea anilor, odată cu perfecţionarea metodelor şi a stilului, ar fi trebuit găsit şi un alt termen... În definitiv este o meserie ca oricare alta. O luptă şi fiecare o poartă

cu armele sale. Cei ce pot lupta deschis n-au decât. El, unul, prefera această formă de luptă, ascunsă, discretă, cu subtilităţile şi cu rafinamentele ei, cu riscurile şi cu satisfacţiile ei... Astăzi eşti X, mâine y... Se simţi scuturat de un fior. Fusese el şi x, fusese şi y şi ar fi fost cazul, să i se îngăduie odată să devină z... Îşi aduse aminte atunci de gluma aceea stupidă, pe care o făcuse odată unul dintre superiorii lui... Îi spusese exact acelaşi lucru pe care şi-l amintise el acum... Că ar cam fi necesar să-şi schimbe din nou identitatea... Prea mulţi ani, e imprudent... Că dorea să-l mai uite pe y şi să se transforme în z. Individul, un slăbănog care purta nişte ochelari enormi, începuse să râdă în hohote şi izbutise cu greu să-şi plaseze gluma sinistră: „Să nu spui vorbă mare... Să nu ajungi z cu z de la zero...” Încântat de gluma lui, continuase să râdă multă vreme şi ochelarii îi dănţuiau sinistru pe nas. L-ar fi strâns de gât cu o plăcere nebună. Z de la zero... Ce-o fi vrut sa spună cretinul? Că el este un zero? Că această schimbare de identitate l-ar putea duce la zero? Prostii! Se ridică, şi aprinse o nouă ţigară şi alungă repede amintirea supărătoare a poveştii cu z de la zero. Se luminase. Intră încet în baie. Nu voia să-i deranjeze pe proprietari. Făcu un duş. Îşi făcu apoi gimnastica de fiecare zi. Îşi revizui bagajele. Această operaţie îi luă aproape o oră. Trecu în revistă fiecare lucru. Ştia bine că cea mai mică neglijenţă îl poate duce la... zero. Acest blestemat de zero care-i revenea mereu în minte... Nu. El n-a ajuns încă la zero. Indicatorul lui se mai află încă pe undeva pe la şase. Mai e până la zero. Îşi revizui hainele cu aceeaşi atenţie. La ora şase şi jumătate va trebui să plece. În douăzeci de minute poate ajunge, cu o maşină ca a lui, la aeroportul din Constanţa. Dar până la şase şi jumătate mai are o oră şi jumătate. Simţi că i se face foame. Avea câţiva biscuiţi pe care-i ronţăi cu multă plăcere... Aşadar, cu puţin noroc, totul avea să se sfârşească peste puţină vreme. Toată această tensiune îngrozitoare avea să rămână o simplă

amintire şi tot ce este amintire se suportă uşor. Încă o partidă câştigată. E drept, aceste competiţii, cum îi plăcea lui să le numească nu figurau niciodată în rubrica sportivă a ziarelor... Dacă ajungeau în presă, atunci nimereau de regulă pe la informaţii de natură judiciară... Se îmbrăcă şi se instală pe terasă. Era deosebit de plăcut. Ziua se anunţa frumoasă. E superb un zbor pe un asemenea timp. Te simţi admirabil acolo, sus, la câteva mii de metri, peste crestele albe ale munţilor, peste sate şi peste oraşe... Şi după numai câteva ore... Da. Alte ore. O altă aşteptare. Un şir lung, nesfârşit, de aşteptări. Şi, în ciuda voinţei sale, pe negândite, omul adormi. Se trezi după un timp speriat. Era şase şi un sfert. Dormise mai mult de un ceas. Un semn de slăbiciune, încă un semn... Nu i se întâmplase niciodată să adoarmă într-un moment în care era necesar să fie treaz... Îşi vârî capul sub robinetul de apă rece. Se uită încă odată prin cameră. Nu trebuia să lase nimic. Se privi în oglindă, îşi petrecu mâna prin păr şi o lăsă să-i alunece peste obraz... Tresări speriat. Uitase să se bărbierească. Amănuntul ar fi putut avea importanţa lui. Trebuia să ţină seama de orice fleac. Se bărbieri în câteva minute. Descoperi în valiză sticluţa cu colonie şi îşi aduse aminte că era suficient un singur strop. Auzi în aceeaşi clipă o uşoară bătaie în uşă. Deschise. În prag se afla gazda.

— Bună dimineaţa... Am vrut să vă spun că este şase şi jumătate... Mi-a spus soţul meu că l-aţi rugat dumneavoastră aseară...

— O! Danke... Ja... Tocmai mă pregăteam să cobor... Cât datorez?

— Nu v-a spus aseară soţul meu?

— O, poate că mi-a spus, dar nu mai ştiu...

— O sută.

— Bitte.

— Mulţumesc... Să vă dau chitanţă...

— O! Nein! Nu trebuie!

— Vai, se poate? Va dau. Dar o s-o facem numai pentru

patruzeci... N-o să vă supăraţi dumneavoastră... Ştiţi cum e, avem cheltuieli... Dar v-aţi simţit bine, nu? E curat la noi... Îmi pare rău că staţi atât de puţin... O noapte... Nici măcar, numai câteva ceasuri...

„În adevăr, gândi omul, asta poate să pară suspect”.

— O, nein! Eu am treabă la Bucureşti două zile, poate trei. Dar aici fac vacanţa, aici la tumneavoastră. Ein moment, să scriu adresa: Frau...

— Poftim?

— Am uitat numele...

— A! Ileana Păscăluţ.

— O, ja, Frau Pascaluz.

— ...strada Comediei numărul 14, bloc 10, scara 2, etajul 5. Avem şi telefon: 16915.

— Danke, danke sehr... Eu vă dau încă două sute aconto. Aber, găsesc liber, ja?

— Se poate? Staţi aşa să scriu chitanţa... Domnul... Uite că şi eu am uitat.. .

— Lange. Wolfgang Lange.

— Aşa e, Lange, cum ar veni la noi Lungu, nu? Avem şi noi un cumnat de-i zice Lungu... Poftim! Dar e numai pentru 120... Adică, pricepeţi dumneavoastră, de trei ori câte patruzeci...

— Ja, ja, alles în ordnung!

— Drum bun, vă aşteptăm...

Omul îşi luase valiza, ieşise în hol şi în clipa în care voia să deschidă uşa îşi aduse aminte de ceva:

— A! Eu las maşina la aeroport.

— Mergeţi cu avionul?

— Selbstverständlich! Un ceas sunt la Bucureşti. Am aeroport un loc bun de parcat?

— Foarte bun. Cum aţi ajuns în faţă nu trageţi pe dreapta, ci pe stânga. O să vedeţi că este acolo un acoperiş mare special pentru maşini. Nu le plouă, nu le bate soarele.

— O! Wunderbar. Aufwidersehen, Frau Pascaluz.

— La revedere şi drum bun! Vă aşteptăm sănătoşi!

Omul se urcă la volan zâmbind. Era mulţumit de el. Până acum totul se desfăşurase într-o ordine perfectă. Şi avea toate motivele să presupună că nimic nu putea să-i stânjenească mişcările. Porni. Era ora şase şi patruzeci de minute. Puţin cam târzior. Trebuia să se grăbească. Acceleră. Ajunse în curând pe şoseaua care leagă Constanţa de aeroportul „Mihail Kogălniceanu”. Era pustie. Omul se simţea foarte bine privind prin oglinda retrovizoare şi văzând că nicio maşină nu se ţine după el. Izbuti să ajungă la şapte fără cinci minute. Gonise. Parcă maşina acolo unde i se recomandase. O încuie şi porni spre aerogară. Se prezentă la ghişeu, dădu biletul, prezentă valiza şi servieta la vamă, nu întâmpină nicio dificultate, o încredinţa celor de la transport şi i se spuse că în următoarele două minute se poate prezenta la controlul paşaportului. Întrebă dacă nu mai are timp să bea o cafea, i se răspunse că nu, dar că nu trebuie să aibă nicio grijă, i se va oferi o cafea în avion, peste un sfert de oră. Mulţumi zâmbind şi se înfăţişă la ghişeul controlului paşapoartelor. Ofiţerul de serviciu cercetă cu atenţie vizele, erau în regulă, examină fotografia, aplică viza de ieşire şi îi întinse zâmbind paşaportul. Omul îl lua, îl puse în buzunar, îşi luă servieta, pe care o lăsase o clipa jos şi păşi dincolo, în ţara nimănui.

„Câte copilării au mai născocit şi oamenii, gândi el. Ţara nimănui. O încăpere de patruzeci de metri pătraţi... ţară. Uite, acolo: e un stat şi aici nu mai e... Ca să trec de această linie imaginară îmi trebuie hârtii, parafe, mă rog, îmi trebuie, nu-mi trebuie, fapt este că eu am trecut... Uite şi avionul. Da, da, ne face cineva semne, plecăm...”

Ieşi pe pistă. Era un zgomot infernal. Cele două reactoare ale aparatului mergeau din plin şi era de mirare că bietele urechi omeneşti puteau suporta asaltul decibelilor. Oare câţi or fi? Se grăbi să urce scara. Acolo înăuntru este mai multă linişte. Va găsi un fotoliu comod,

sunt locuri destule, nu e mare aglomeraţia şi peste câteva minute se va simţi purtat către aerul tare al marilor înălţimi. Se uită la ceas. Şapte şi douăsprezece minute. Avionul trepida. Stewardesa încuie uşa. Aparatul se pune încet în mişcare. Trebuia să ajungă la locul de start. Omul se înfundă bine în fotoliu şi închise ochii. Aşa îi plăcea să facă de fiecare dată când avionul îşi lua zborul. Să stea cu ochii închişi. Trecu un minut. I se păruse? Parcă se auzise strigat... Deschise ochii. În faţa lui, aplecată puţin către el, stătea o fermecătoare stewardesă. Zâmbea. Avea în mână un plic.

— Domnul Wolfgang Lange?

Omul dădu din cap.

— În ultimul moment a sosit această scrisoare pentru dumneavoastră.

Îi întinse plicul. Omul îl luă şi, cu mâinile tremurânde, izbuti cu greu să-l deschidă. Stewardesa continua să se afle în faţa lui. Zâmbea. În plic era o foaie de hârtie pe care se aflau scrise la maşină câteva cuvinte:

„Aţi omis un amănunt... Păcat."

Maior Vintilă Moraru

Omul lăsă să-i scape hârtia dintre degete. Era atât de buimăcit încât nici nu-şi dădu seama că avionul, ale cărui motoare se auzeau uruind mai departe, se oprise în loc. Ridică privirile. În faţa sa stewardesa continua să zâmbească. Simţi în acelaşi moment o uşoară apăsare pe umărul drept şi o alta pe cel stâng. Voi să ducă mâna la buzunar, dar o altă mână se dovedi mult mai rapidă şi-l imobiliză cu hotărâre. O voce îi şopti la ureche:

— Nu are niciun rost să ne dăm aici în spectacol... Renunţaţi.

Cineva îi cercetă la iuţeală buzunarele. Nimic suspect în afara unei mici capsule pe care el încercase fără succes s-o apuce înainte... Capsula dispăru în buzunarul cuiva. Acum, totul se sfârşise. Desigur, altceva avea să înceapă. Interogatorii, declaraţii, confruntări, mărturisiri. Da. Ştia

că avea să mărturisească. La urma urmelor nu era chiar atât de sigur că încercarea de a pune mâna pe capsulă fusese o încercare adevărată... Parcă o făcuse mai mult pentru celălalt, pentru acel al doilea din fiinţa lui căruia trebuia să-i mai dea din când în când socoteală... Mişcarea ar fi trebuit să fie mult mai rapidă şi pornită cu mult înainte. Atunci, da, ar fi izbutit. Oricine vrea cu adevărat izbuteşte. Dar vrea oare cineva cu adevărat? Sunt unii... Poate. Poate că sunt mai tineri. Ciudat. Cei tineri nu se sfiesc atâta în faţa morţii, îşi dau viaţa cu o revoltătoare dezinvoltură. Iar el, un om bătrân, da, bătrân, se agăţa de ea... Se înţelege, nu avea să mai fie liber niciodată. La anii lui... La ce bun, atunci? De ce nu s-a mişcat mai repede? De ce n-a vrut cu adevărat să muşte din capsula aducătoare de moarte rapidă şi uşoară... „O! gândi omul, nu e potrivit momentul pentru filosofări, am să am tot timpul... da, da, am să am tot timpul...” Totul i se părea acum ciudat, avea senzaţia că între el şi lumea exterioară se află un ecran, că vede totul ca prin ceaţă, vedea şi parcă nu vedea, auzea parcă fără să audă, simţea şi parcă nu simţea...

— Ridicaţi-vă.

Se execută. Era flancat în dreapta şi în stânga de doi bărbaţi pe care nu-i mai văzuse niciodată în viaţa lui. Nu avea nicio importanţă. Îi vedea acum. El nu-i cunoştea, dar ei îl cunoşteau şi se pare că era suficient.

— Să mergem.

În momentul în care se aflau lângă uşă cei doi bărbaţi îl apucară de braţ. Uşa se deschise. Scara era pregătită. La baza ei aştepta o maşină. Coborâră. Primul urcă unul dintre cei doi bărbaţi care-l arestaseră, se aşeză lângă şofer, apoi el şi cu cel de-ai doilea în spate.

Imediat ce se închise uşa, maşina porni. Unul dintre cei doi bărbaţi, cel din faţă, ridică receptorul radiotelefonului.

— Raportează Dogaru. Misiunea a fost îndeplinită, în cincisprezece minute sosim.

Nu primi niciun răspuns. Nici nu aştepta. Închise radiotelefonul şi îşi aprinse o ţigară.

— Mergi mai încet, Costică, se adresă şoferului cel pe care-l chema Dogaru, că nu mai e nicio grabă acum. Nu alerga, n-am chef de niciun accident. Domnia sa trebuie să ajungă teafăr şi nevătămat... Doriţi o ţigară.

Omul primi. Din clipa aceea, cu toate că şoferul nu păru să fi micşorat viteza, nimeni nu mai scoase o vorbă.

Maiorul Moraru puse în furcă receptorul radiotelefonului. Zâmbi larg. Îşi descheie gulerul de la haină, se duse la fereastră o deschise şi respiră de câteva ori adânc. Nasta nu avea nevoie de niciun fel de explicaţii. Ştia precis care era semnificaţia acestor gesturi mărunte, obişnuite. Ştia că operaţia reuşise. Şi tocmai de aceea ieşi repede din încăpere. Avea de luat o serie de măsuri. Dar inginerul Victor Andreescu, obosit cum era, somnoros, nu sesiză nimic. De câte ori nu vorbise maiorul la telefon şi, mai ales, de câte ori nu intrase şi nu ieşise căpitanul Nasta din încăpere.

— Vă felicit, domnule inginer, se auzi vocea lui Moraru.

Victor ridică privirile spre el. Nu înţelegea nimic. „Oare de ce-i place acestui om să facă întotdeauna pe misteriosul... Aruncă o vorbă care este pesemne în continuarea sau în încheierea unui gând al său şi vrea ca eu să ştiu ce i-a trecut lui prin minte...”

— Nu vă înţeleg...

— Cred că o să înţelegeţi în curând. Auziţi?

Se oprise o maşină şi se auzeau portierele trântite cu hotărâre.

— Aud că a venit o maşină.

— Da. Dar nu este o maşină ca oricare alta. Această maşină îl aduce pe spion, domnule inginer Victor Andreescu, şi dumneata ai tot dreptul să spui că spionul vine să depună mărturie... Nu vine el de bună voie, e drept, dar asta are mult mai puţină importanţă...

Intră căpitanul Nasta. Schimbă o privire cu maiorul Moraru şi acesta încuviinţă din cap. Nasta apăsă pe butonul unei sonerii, trecură câteva secunde şi uşa se deschise. Intra un bărbat care se adresă maiorului Moraru:

— Raportează locotenentul Drăgan. Misiunea ordonată de dumneavoastră a fost adusă la îndeplinire. Niciun incident.

Moraru îi strânse mâna vesel.

— Adu-l!

Uşa rămăsese deschisă. În pragul ei se ivi un om care părea să aibă în clipa aceea cel puţin şaptezeci de ani, cu toate că nu avea de fapt nici cincizeci... Era un om prăbuşit, cu părul în dezordine, cu ochii rătăciţi, cu buza de jos scuturată fără încetare de un spasm. Omul acesta, pe care Victor îl privea trăsnit, fără să înţeleagă absolut nimic, fusese pentru el Sergiu Văleanu, prietenul său, prietenul său Sergiu Văleanu, avocatul Sergiu Văleanu, fostul său coleg de şcoală şi de militărie şi de câte altele, Sergiu Văleanu, soţul Irinei, soţul înşelat, Sergiu Văleanu de a cărui plecare din rândul celor vii se socotea el răspunzător... Sergiu. Sergiu aici. Era suficient să-l priveşti ca să-ţi dai seama imediat că pierduse ultima bătălie din viaţa lui. Dar cine şi-ar fi putut imagina vreodată că omul acesta s-a angajat într-o bătălie? Era de neînchipuit... Cum... Atunci...Atunci el... „Poţi să înnebuneşti, gândi Victor. Ce cauţi tu aici, nefericitule? De ce n-ai murit? Te-am fi plâns, te-am fi jelit, ai fi fost între mine şi Irina mai prezent decât n-ai fost vreodată... Ai fi izbutit să ne şi desparţi... O! Sergiule... ce bine făceai dacă rămâneai cu adevărat omul mort de la volan...”

— Luaţi loc.

Sergiu Văleanu se aşează pe un scaun aflat în faţa biroului. Victor rămase în picioare, sprijinit de fereastră. Căpitanul Nasta dădu drumul magnetofonului.

— Actele dumneavoastră.

Sergiu scoase din buzunar un paşaport şi-l întinse.

Mâna îi tremura îngrozitor. Maiorul Moraru luă documentul şi-l examină cu multă atenţie.

— Domnul Wolfgang Lange... originar din Düsseldorf, născut în anul 1921, cu domiciliul permanent la Frankfurt am Main... Da?

Omul din faţa maiorului negă din cap.

— Atunci cum se explică...

— Se explică, domnule ofiţer, se explică foarte bine. Vă rog, pot să capăt un pahar cu apă?

I se oferi. Îl bău pe nerăsuflate.

— Şi o ţigară?

I se oferi. Se liniştea încetul cu încetul.

— Se explică, domnule... Iată cum se explică: l-am omorât pe Wolfgang Lange ca să-i iau paşaportul şi să fug.

— Cum vă numiţi, aşadar?

— Sergiu Văleanu. Născut în anul 1922 la Bucureşti. De profesiune avocat. Salariat la institutul de cercetări în automatică.

— Lucraţi demult cu Lange?

— Dacă-mi îngăduiţi, am să vă relatez eu totul. Vreau s-o fac repede, foarte repede ca să scap, să se isprăvească. Sunt obosit, nu mă mai ţin puterile... În anul 1940, Victor ştie... mă scuzaţi, domnul Victor Andreescu am vrut să spun, ştie. Am plecat amândoi ca bursieri la universitatea din Berlin. El la fizică şi matematică, eu la drept şi filosofie.. Când a început războiul, pe el l-au chemat. Să-l trimită pe front. Dar profesorul lui de fizică, încântat de progresele unui student care se distinge net de colegii săi şi care avea sclipiri de mare cercetător, aşa spunea pe atunci neamţul, a izbutit să-i anuleze ordinul de chemare. Eu, ca să nu plec, m-am descurcat pe o altă cale... Am intrat în serviciul lor.

— Al cui?

— În serviciul secret...

— Cu ce misiune?

— De a supraveghea tot ceea ce se întâmplă printre

colegii români şi chiar printre cei nemţi. Vorbeam germana la perfecţie, o ştiam de acasă... În 1944 mi-am dat seama însă că lucrurile aveau să sfârşească rău. Profesorul lui de fizică murise. Victor îşi luase diplomă şi nimic nu-l mai reţinea. A plecat şi a izbutit să ajungă în ţară. Eu, însă, am mai rămas. Nu mai eram stăpân pe mine. Ştiam că nu mă voi putea întoarce în ţară. Îmi era teamă. Să mai aştept, îmi spuneam, să mai vedem ce se întâmplă... Poate că au uitat de mine, poate că arhivele le-au fost distruse, poate că scap de blestemul ăsta... O să mă întrebaţi de ce am acceptat jocul de la bun început? Din laşitate, din frică, nu voiam să plec pe front. Îmi era indiferent cine cu cine se bătea. Ştiam doar că eu nu vreau să mă bat. Cu niciun chip şi că eram dispus să plătesc pentru asta orice preţ. Şi l-am plătit. De fapt, îl plătesc astăzi, dar asta nu are nicio importanţă... Am făcut apoi, ani la rândul, tot ce se putea face. Hamalâc, bursă neagră, negustorie, cărăuşie, am fost proxenet, am fost chelner, am fost actor, am fost şi profesor de filosofie. Şi într-o bună zi, prin 1948, aveam să aflu că din această blestemată meserie în care intrasem nu se mai iese niciodată. Că nu eşti niciodată uitat şi că fiecare ban pe care-l primeşti este contabilizat cu grijă şi că poţi să fii sigur, că într-o bună zi ţi se va cere socoteală pentru el. Am avut atunci o discuţie cu câţiva domni care mi-au adus aminte de o serie de lucruri pe care eu le ştiam foarte bine cu toate că aş fi preferat să le uit. Şi mai ales să le uite alţii. Şi mi-am dat seama că aveam de ales între un proces ca membru al serviciului secret german, proces pe care domniile lor îl puteau manevra în aşa fel încât să mă înfunde bine şi între un nou angajament, în faţa altor stăpâni, care păreau chiar mult mai avizaţi decât cei vechi. Spun că aveam de ales. De fapt nu aveam nimic de ales! Era evident că devenisem o jucărie în mâinile lor. Am primit. Am semnat. Am căpătat din nou bani. Şi instrucţiuni. Să mă întorc în ţară. Aveam să fiu bine primit.

Trebuia să profit de asta. Şi să-mi caut o slujbă. Indiferent ce slujba. Şi să aştept. Asta era tot. M-am întors în ţară şi vreme de trei ani am trăit liniştit. În 1951 am primit o vizită de cinci minute. Să aflu care este soarta fostului meu coleg de la universitatea din Berlin, Victor Andreescu. Discret. Aveam tot timpul. Nu era nicio grabă. Mi-au trebuit mai mult de şase luni. Am aflat. Victor lucra pe atunci la un alt institut de cercetări. Dar nu ştiam ce să fac, nu aveam cui transmite această informaţie. Un an mai târziu a venit altcineva la mine. Am comunicat adresa lui Victor. Mi s-a cerut să-mi văd mai departe de treabă. Am aflat din ziare că Victor luase parte la un congres de fizică de la Berna şi că stârnise mari vâlvă comunicarea lui. Era în 1953. Şi nu s-a întâmplat nimic deosebit, decât aceste vizite de două sau de trei ori pe an, până în 1963. Mi s-a spus atunci, spre marea mea surpriză, că trebuie să mă căsătoresc. Dar nu cu cine vreau eu, ci cu o persoană anume, care mi-a fost indicată. Am întrebat de ce şi dacă persoana respectivă ştie ceva despre această căsătorie sau despre activitatea mea. Mi s-a spus că nu, că nu ştie nimic şi că nu va şti nimic, că rolul ei avea să fie cu totul altul. Făcuse doi ani de fizică, era talentată, nu-şi terminase studiile, era o fiinţă ciudată... Totul era s-o plasăm în preajma inginerului... Dar dacă nu izbuteam s-o cuceresc? Atunci se va vedea... Se va proceda altfel... Şi am căutat anturajul Irinei. Mărturisesc sincer, nu m-aş fi căsătorit cu ea dacă n-ar fi trebuit s-o fac. Nu este genul meu. Dar asta n-are nicio importanţă... Mi-am dat repede seama că informaţiile pe care le căpătasem erau riguros exacte. Irina era, a rămas de altfel, o fiinţă stranie, oarecum ieşită din comun. În faţa unui fenomen, oricare ar fi el, ea nu reacţionează aproape niciodată, aşa cum ar face-o un om. Oarecare, un om obişnuit... Nu vreau să spun că este anormală, vreau doar să spun că aceste noţiuni curente de om obişnuit sau neobişnuit nu i se potrivesc. Trebuie măsurată cu alte unităţi de măsură, cu acelea care se

folosesc în lumea ei... Pentru că ea trăieşte într-o altă lume. Mi-am dat seama, deci, că nu pot pătrunde în viaţa ei aşa cum pătrunzi în viaţa unei femei obişnuite... Îi faci curte, o pofteşti la un film, la un teatru, o porneşti încet, banal, azi o vorbă, mâine alta, azi o strângere de mână, mâine un telefon şi o ţii aşa cel puţin o lună. Nu. Cu Irina trebuia procedat altfel. Imediat după ce am cunoscut-o, cred că a doua zi, i-am dat un telefon şi am întrebat-o, direct, dacă vrea să fie soţia mea. A fost surprinsă de graba cererii, dar a spus da. Nu ştiu, nu vreau să spun că procedeul meu puţin trăsnit, puţin neobişnuit, a fost acela care a asigurat succesul, poate că singurătatea în care se afla – şi în care a rămas, de altfel, – a determinat-o să spună da, nu ştiu, fapt este că m-am căsătorit. Din momentul acela lucrurile au mers ceva mai repede. Am primit ordinul să mă mut în provincie, să caut să dobândesc postul de jurisconsult al institutului care avea să-şi înceapă în curând activitatea. Aveam enorm de multe relaţii şi nu mi-a fost greu. Desigur, Irina n-a fost prea încântată, nu voia să plece din Bucureşti, dar i-am strecurat ideea că poate va începe să lucreze într-un domeniu despre care ştiam că-i este drag... Ne-am mutat, am primit o locuinţă frumoasă, şi, aşa cum fusese prevăzut, ne-am întâlnit cu Victor... Aş minţi dacă aş spune că această întâlnire nu m-a tulburat. Erau acolo nişte ani, nişte amintiri, era o prietenie, era o trădare... Spun că am fost tulburat. E drept. Dar aceasta se referă la mine însumi, la gândurile mele şi nu se referă la faptul în sine al treburilor pe care le aveam înaintea mea. Nu. Procedam ca un automat. Mă rodasem suficient pentru a şterge din memoria mea noţiuni desuete precum omenie, dragoste, prietenie ori mai ştiu eu ce. A fost o treabă foarte uşoară aceea de a o plasa pe Irina în preajma lui Victor. Nu ştiu a cui a fost ideea, nu ştiu dacă acela s-a gândit de la bun început că între ei se va naşte o legătură, nu cred să se fi gândit, ar fi prea de tot, dar fapt este că s-au îndrăgostit

unul de celălalt şi că asta slujea de minune intereselor mele. Eram soţul înşelat şi nu pot să spun că este chiar atât de uşor să faci pe idiotul atâta amar de vreme. A fost, poate, lucrul cel mai greu. Dar aflam totul fără să fiu nevoit să pun prea multe întrebări. Bineînţeles, am comunicat şi această nouă stare de fapt şi mi s-a răspuns că în funcţie de ea se va lua o hotărâre. Ideea excursiei în străinătate nu mai ţin minte cine a lansat-o, dar ştiu că toţi au îmbrăţişat-o cu entuziasm. Al lor era sincer. Al meu nu. Mie mi-era teamă. S-ar fi putut întâmpla ca şefilor mei să nu le convină şi aş fi fost pus într-o mare încurcătură, ar fi trebuit să inventez un pretext foarte plauzibil pentru a torpila, fără să se simtă nimic, un asemenea proiect. Asta pe de o parte. Pe de alta, mă temeam că n-o să capăt viza de plecare. Nu ascunsesem niciodată faptul că îmi făcusem studiile la Berlin, nu puteam să-l ascund, se ştia foarte bine că mă întorsesem destul de târziu în ţară. Spre surprinderea mea am căpătat liber, ca să zic aşa, din ambele părţi. Acolo nu trebuia să dau decât un telefon. L-am dat. M-am întâlnit cu un om pe care nu-l mai văzusem niciodată şi care vorbea curent româneşte. Mi-a dat două aparate fotografice de o construcţie specială. Am montat unul în camera noastră, iar celălalt în camera lui Victor. Din prudenţă. Nu se putea şti unde aveau să se întâlnească. Marea mea pasiune, descoperită adhoc, pentru străzile şi pentru muzeele oraşului mă făcea să ies mult în oraş, singur, la orele cele mai neobişnuite. Şi planul a reuşit. Omul l-a invitat pe Victor şi i-a pus în faţă alternativa: ori predă lucrarea, despre care ştiam bine că nu era gata încă, dar asta nu constituia nicio problemă, ori soţul va fi pus la curent, ba, mai mult decât atât, aveau să fie informaţi şi alţii... Ştiam că Victor nu poate fi constrâns pe nici o altă cale. De bani nu putea să fie vorba. Personal, şi le-am spus-o la timpul potrivit, mă îndoiam chiar, şi de reuşita acestui proiect. Nu-l vedeam pe Victor cedând. Dar nu mi-a trecut nici un moment prin minte că el va încerca

să acţioneze de unul singur. Eram încredinţat că va da totul în vileag autorităţilor. Pesemne că ar fi făcut-o, dar sunt absolut sigur că Irina a fost aceea care l-a împiedicat. N-ar fi putut suporta. Este... da, da în ciuda tuturor celor întâmplate, Irina este un om cinstit. La început, aflând despre această aşa-zisă dispariţie, am picat şi eu în cursă. Mi-am spus că nu eram singurul care căuta să pună mâna pe lucrare. Eram teribil de încurcat, pentru că eşecul acesta s-ar fi răsfrânt, oricum, şi asupra mea. M-am decis, deci, să nu comunic nimic, să las lucrurile să se desfăşoare în voia lor. M-am mai liniştit puţin în clipa în care am aflat că Victor îşi păstrase ciornele. La o adică, puteau fi bune şi acelea. Imediat ce am ajuns la Mamaia, Lange, despre care ştiam că sosise în ţară de vreo două săptămâni şi pe care-l întâlnisem într-o seară, mi-a expus planul său. Îşi făcuse, desigur, mai multe copii ale filmului, căci nu avea încredere în Victor. I-am spus, atunci, că eu nu văzusem de la început cu ochi buni planul acesta, mi-a replicat că nu oferisem nici o altă variantă şi mi-a strecurat ideea şantajului asupra mea... Trebuia să-i dau garanţii, eu trebuia să i de dau, că lucrarea nu este falsă, sau, dacă este, s-o procur pe cea bună. Şi, pe neaşteptate, explodează în faţa mea o bombă... Vine Victor şi-mi spune deschis toată povestea, absolut toată povestea, până şi intenţia lui de a oferi o copie falsă... Nu aveam prea mult timp la dispoziţie. M-am decis să mizez totul pe singura carte posibilă. Îmi dădeam seama că jocul nu mai putea, continua multă vreme. În cele din urmă cercul avea să se strângă în jurul meu. Ştiam foarte bine că nimeni nu ajută niciodată un spion care se lasă prins. I se dă un singur ajutor: o capsulă cu otravă. Atât. Admiţând ideea că Victor ar fi izbutit să-l tragă pe sfoară pe Lange, acesta, odată ajuns acasă, ar fi descoperit falsul, era evident. Un lucru se impunea deci: trebuia să-i subtilizez lui Victor ciornele, deşi făcusem înainte un film, ciornele erau mai sigure. Mi-am dat seama că am nevoie doar de zece minute pentru

asta şi că momentul cel mai potrivit este în seara, când pleca la întâlnirea cu Lange. Lucrurile s-au desfăşurat mult mai simplu decât m-aş fi aşteptat eu, poate chiar prea simplu ca să nu mă întreb acum, dacă nu aţi contribuit cumva şi dumneavoastră la simplificarea lor... În fine. Ştiu că nu sunt câtuşi de puţin omul indicat în această împrejurare pentru a pune întrebări. M-am văzut, aşadar, în posesia, ciornelor. Peste o oră aveam întâlnire cu Lange. Aş fi putut să i le dau. Numai că. Asta ar fi însemnat că Lange pleca, iar eu rămâneam aici... Ce s-ar întâmpla, mi-am spus eu atunci, dacă lucrurile s-ar desfăşura altfel? Dacă aş fi eu acela care pleacă, asta ar fi însemnat pentru mine sfârşitul unui calvar lung şi greu, şi domnul Lange ar fi acela care ar rămâne aici... Cunoşteam genul de fotografie folosit pe paşaportul lui. M-am fotografiat la un atelier particular, m-a costat scump. Schimbarea, fotografiilor nu reprezenta pentru mine o problemă de nesoluţionat. Făcusem pe vremuri puţină şcoală pentru această meserie, mai ştiam câte ceva... Discuţia cu Victor mă avantaja de minune: aveam să fiu în faţa tuturora soţul care-şi pierduse minţile, mă rog, soţul lovit de vestea trădării... Sinuciderea îmi convenea. Nu avea să fie o treabă uşoară, evident, dar trebuia s-o fac. Pentru că nu aveam de ales. Hotărât, nu aveam. Nu mai puteam rămâne în ţară. Aş fi picat repede. Lange a venit la întâlnire furios la culme. Mi-a povestit totul. Nu ştiu dacă şi-a dat seama că Victor a încercat să-i strecoare un fals, lucrul acesta îi preocupa mai puţin, cred, da, da, asta trebuie să fie, cred că nu şi-a dat seama pentru că tuna şi fulgera împotriva femeii care l-a scos pe el din luptă... „Cum de nu mi-am dat seama, urla el la mine, că suntem dublaţi?”... Eu, unul, îmi dădusem seama demult, dar mă ferisem să-i spun ceva. Este uşor de înţeles de ce. Pe de o parte nu voiam să-şi piardă încrederea în mine şi în succesul acţiunii, iar pe de altă parte eu nu o consideram pe franţuzoaică chiar atât de periculoasă... Nu ştiu de ce, dar eu aveam impresia că

această Hélène abia tatonează terenul... O făcea cu mult curaj, e drept. Am întâlnit-o într-o zi în camera lui Victor şi ca să iasă din încurcătură nu a ezitat să-mi dea de înţeles că-şi petrecuse noaptea cu el... Ce va face el acum? mi se văita Lange. Cum se va întoarce el acasă? Ce va pune pe masa şefilor săi? Nu se poate întoarce nimeni cu mâna goală dintr-o asemenea misiune. L-am calmat spunându-i că am pus mâna pe toate ciornele lucrării şi că le ascunsesem într-un loc anume. Trebuia doar să mergem şi să le luăm. I-am spus că vom face drumul cu maşina mea, ca să nu dăm de bănuit. Am plecat. Pe şosea, după vreo douăzeci de minute de mers, am pretextat o pană. Am coborât, l-am rugat şi pe el să coboare şi să se uite puţin la motor şi restul n-a fost complicat deloc. L-am ameţit, l-am sugrumat, i-am schimbat hainele, ciorapii, pantofii, totul, în linii mari ne potriveam la măsuri, iar accidentul trebuia să desăvârşească restul... L-am aşezat la volan, i-am stropit corpul cu benzină, am pornit maşina stând alături de el, am accelerat şi aducându-mi aminte de tot ceea ce învăţasem în anii războiului, m-am făcut colac şi am sărit din mers... Poate să pară ciudat, adică, nu, dumneavoastră nu poate să vi se pară deloc ciudat, dumneavoastră, trebuie să ştiţi, că se poate sări. Cu destul succes şi, dacă te ajută şi norocul, o scoţi destul de bine la capăt. Aveam la mine tot ceea ce-mi trebuia, aveam paşaportul, aveam cheile maşinii şi toate actele lui. Ştiam că are o valiză la un hotel, dar nu puteam s-o ridic şi nici nu mă interesa. Biletul de avion îl avea la el şi îmi era suficient...

Omul tăcu. Părea să caute prin minte, să vadă dacă n-a uitat ceva... În cele din urmă, ridică obosit din umeri.

— Nu cred că am omis ceva... în orice caz, nimic esenţial. Aş vrea să vă rog un singur lucru: puteţi să-mi spuneţi care este amănuntul pe care l-am omis şi căruia îi datorez, aşa cum scria în bileţelul dumneavoastră, plăcerea acestei întrevederi?

Maiorul Vintilă Moraru zâmbi.

— Putem, domnule Văleanu, putem, Aşa, aşa... Carevasăzică, amănuntul... Păi aşa cum v-am scris eu în bileţelul acela e greşit... sigur că e greşit. Pentru că, de fapt, este vorba de amănunte. Pesemne că le-aţi neglijat din pricina vitezei... Să le luăm pe rând. Numai trupul unui cadavru pregătit cu grijă, adică îmbibat cu benzină, ar fi putut să ardă atât de mult în comparaţie cu restul maşinii care, tocmai, din cauză că rezervorul era aproape gol, a ars foarte puţin. La asta nu v-aţi gândit. Acesta a fost punctul de plecare al bănuielilor... Bineînţeles, autopsia a dat la iveală adevărata cauză a morţii. Dar trebuia aflat cine era mortul... Într-un deget de la mâna stângă se afla o verighetă. Am scos-o destul de greu. În interiorul verighetei se putea citi un nume, Irina, şi odată: 26 septembrie 19... Desigur, avocatul Văleanu era căsătorit, pe soţia sa o cheamă Irina şi era uşor să aflăm data căsătoriei lor. Numai că verigheta era mult prea subţire şi pe deget se afla urma unui inel mult mai gros, o urmă adâncă, aşa cum lasă un inel purtat ani şi ani la rând. Este vorba, probabil, de inelul acesta, domnule Văleanu, care se află acum pe degetul dumneavoastră... Restul a mers ceva mai repede. Ştiam că Lange se află în ţară şi el. Era o veche cunoştinţă a noastră. În clipa în care ne-am dat seama că nu avocatul Sergiu Văleanu este acela care a murit, a devenit evident că avocatul Sergiu Văleanu putea fi acela care-l suprimase pe Lange, dacă se dovedea că era vorba, în adevăr, de cadavrul lui Lange. Aveam fotografii. Unele, destul de recente. Dar nu era nevoie de ele, ar fi fost o cale destul de complicată şi care ar fi cerut timp. Exista cineva, domnule Văleanu, care-l cunoştea bine pe Lange, cineva care-l întâlnise şi care-l văzuse cu numai câteva ceasuri în urmă. Mai mult, cineva care se luptase corp la corp cu el...

— Victor! exclamă Sergiu Văleanu. El l-a identificat.

— Nu, răspunse liniştit maiorul, nu este vorba de tovarăşul inginer Victor Andreescu.

— Atunci... a! Aţi prins-o şi pe ea? A picat şi franţuzoaica?

— Da. L-a identificat pe Wolfgang Lange. Şi vreţi să ştiţi cum a făcut-o? Simplu. În timpul unei lupte, oricât s-ar strădui o femeie rămâne totuşi femeie... Ştie karate, ştie tot ce vrei şi tot ce nu vrei, dar câteodată iese din încurcătură femeieşte: muşcă, domnule! Îl muşcase pe Lange până la os şi muşcătura o ajutase pe moment destul de bine să se descurce. Muşcătura era acolo. Rămăsese imprimată pe braţul lui Lange şi a putut fi pusă în evidenţă. Asta a fost totul, domnule Văleanu... Restul, dumneavoastră vă daţi seama, nu? este o treabă de rutină... Nu există scăpare... Dacă aţi ajuns până în avion, asta a fost aşa, trebuie să fiu sincer, un lux pe care mi l-am permis... Şi nu faţă de dumneavoastră, cât faţă de tovarăşul inginer Victor Andreescu... Am vrut să depuneţi mărturie în favoarea dumnealui, dar am vrut s-o faceţi ceva mai târzior... Am vrut, cum se spune, să-l fierb niţel... Nu vă uitaţi mirat la mine. Da, da, fără să ştiţi, dumneavoastră aţi depus mărturie în favoarea dumnealui... Nu este necesar să vă explic mai mult. Dânsul a înţeles şi asta e de ajuns. Va trebui să-mi spuneţi însă ceva: faptul că între Lange şi franţuzoaică s-a ajuns la un conflict nu este lămuritor pentru mine. Vreau să ştiu, nu aţi lucrat cumva, dumneavoastră sau Lange, niciodată, cu franţuzoaica aceea?

— Nu! Nu v-am ascuns nimic, absolut nimic. V-am spus, de altfel, că şi Lange a fost surprins de prezenţa ei. Nu aş mai avea puterea să mint şi nu mai are niciun rost. Sunt prea obosit.

— Va trebui, totuşi, să vă confruntăm...

Maiorul Moraru părea destul de încurcat... Se întoarse către Nasta:

— Putem face confruntarea: aş vrea să isprăvim şi ar fi bine s-o facem acum, cât mai este şi tovarăşul inginer aici...

— Dacă ordonaţi dumneavoastră se poate!

— Aşa, aşa... bine, Năstase, atunci ordon... Dar te rog ceva mai repejor, pentru că uită-te şi tu, s-a făcut târziu şi începe căldura...

Nasta se ridică şi ieşi.

În colţul său, Victor nu mişcase în tot acest timp. Ascultase o uluitoare relatare a unor evenimente care i se păreau pur şi simplu fantastice, deşi îl priveau direct. „Cred, gândi Victor, că o să am nevoie de multă vreme ca să mă pot obişnui cu gândul... Cu care gând? Cu toate gândurile... Am atâtea de rumegat în mine încât... Avea dreptate Hélène... Păcat că este agentă străină, pentru că e deşteaptă foc... Cum îmi spunea? Că vin dintr-un alt veac, că aş face bine să mă culc şi să dorm vreo două sute de ani. Poate că are dreptate. Am să reflectez. Toţi şi-au bătut joc de mine, toţi au râs pe seama mea. Şi el, Sergiu, şi neamţul acela, şi Hélène, şi până şi maiorul Moraru... Acesta, ce e drept e drept, avea toate temeiurile s-o facă, avea de plătit o poliţă... Aha! o aduce. Vai de capul ei, atât de tânără şi când te gândeşti ce o aşteaptă...”

Intrase căpitanul Nasta. Uşa rămăsese deschisă. O clipă mai târziu se ivi şi Hélène. Era mai frumoasă ca oricând. Victor o văzuse îmbrăcată numai în pantaloni... Ei, e drept, o văzuse el şi în costum de baie, dar parcă tot rochia este aceea care dă farmec unei femei tinere şi frumoase... Poftim. Poartă şi fuste scurte domnişoara Hélène. Dar are o prestanţă... Superbă rochie... Şi ce picioare, domnule... Hm! este pur şi simplu de necrezut, zâmbetul ei obişnuit n-a părăsit-o... Este de-a dreptul sfidătoare...”

Maiorul Moraru se ridicase. Hélène rămase în picioare în dreptul uşii.

— Domnilor, începu Moraru, vă prezint pe tovarăşa locotenent Elena Simian care şi-a îndeplinit cu succes una dintre cele mai dificile misiuni... Arestatul să fie scos!

Rămaşi singuri, cei patru oameni se priviră câteva clipe în tăcere. Victor se uita când la Moraru, când la Nasta,

căutând, nu înţelegea nici el prea bine de ce, să evite privirile... mă rog, privirile Elenei, acum nu mai era Hélène... Era Elena... În mod normal ar fi trebuit, era conştient de lucrul acesta, ar fi trebuit să fie bucuros, să râdă, el avea simţul umorului, pentru că la urma urmelor bilanţul nu era chiar atât de tragic: nevinovăţia şi cinstea lui erau dovedite, nici lucrarea şi nici ciornele nu plecaseră din ţară, agenţii o sfârşiseră prost, dar se ştie bine că cine seamănă vânt, furtună culege, încât nu izbutea să priceapă de ce se simţea învăluit într-o undă de amărăciune... De fapt, ce urmărise? Să câştige. Ce să câştige? Liniştea, fericirea, dragostea. Pentru el şi pentru Irina. Voise să învingă, învinsese? Învinsese. Numai că victoria lui era acum strâns împletită cu propria lui înfrângere. Câştigase şi pierduse. Era o contabilitate ciudată, totul putea să fie înscris şi la profit şi la pierdere. Ce avea să se întâmple acum cu Irina? În definitiv, gândi Victor, nu este o mare diferenţă între a-i spune unei femei uite, soţul dumitale, acela pe care nu l-ai iubit, acela pe care l-ai luat de bărbat numai pentru că o femeie trebuie să aibă un bărbat, acela pe care nu l-ai urât, ci pur şi simplu acela pe care nu l-ai cunoscut, acela care nu ţi-a fost decât un străin, acela despre care nu poţi nici măcar să spui că l-ai înşelat, omul acela a murit – şi între a-i spune acestei femei uite, soţul dumitale ţi-a râs tot timpul în nas, a ştiut totul, eraţi şi tu şi omul pe care-l iubeai şi pe care poate că-l mai iubeşti o simpla jucărie în mâinile lui, vă păndea, vă ştia, vă urmărea, se lăsa prostit pentru că aşa îi cereau regulile jocului, dar prostul nu era el, proştii eraţi voi... Mă rog, o vreme cel puţin. Desigur, s-ar putea ca Irina să suporte foarte greu această veste, s-ar putea chiar să nu o suporte deloc”. Tresări. I se citeau pesemne gândurile pe faţă devreme ce nimeni nu se mai uita în ochii lui... Tuşi încurcat şi zâmbi cerându-şi parcă scuze... Zâmbetul lui destinse puţin încordarea.

— Tovarăşe inginer

— Dă, tovarăşe maior...

— Cum să vă spun... să nu mi-o luaţi în nume de rău, dar eu aşa sunt: le spun oamenilor de la obraz tot ce gândesc. A, nu, asta nu o fac oricând şi cu oricine. O fac numai cu oamenii pentru, care am o oarecare stimă... Dumneavoastră am să vă spun. Vă vine greu acum, chiar foarte greu, îmi dau seama. Printre altele vă simţiţi şi jenat. La urma urmelor, m-aţi minţit. Nu pe mine, Vintilă Moraru, aţi minţit autorităţile... Aţi dat sub semnătură o declaraţie neadevărată şi vă vine greu acum tocmai pentru că neadevărul nu stă în firea dumneavoastră. Dar să ştiţi, un lucru: nu vă prefaceţi cum trebuie! Se simte jocul! Nu aveţi stofă de artist. Şi tocmai de aceea, nu e bine să vă băgaţi peste meseria altuia... Artiştii cu teatrul lor, dumneavoastră cu aparatele şi cu calculele dumneavoastră... Aici vă pricepeţi. Nu vă ajunge? Eu ar trebui acum să fiu foarte supărat pe dumneavoastră, dar nu ştiu de ce nu pot să fiu. A! Şi nici dumneavoastră să nu fiţi supărat pe mine... V-am vârât în sperieţi ceva mai înainte. Dar să ştiţi că nu credeam nicio iotă. A fost aşa, o mică revanşă. Aveam demult fotocopiile după lucrarea falsă pe care vă pregăteaţi să le-o daţi. Le făcuse Elena. Ştiam că jucaţi cinstit. Dar este totuşi un joc periculos. Aproape că nu mai este joc...